

ความต้องการการศึกษาคณะอาชีวศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
ในจังหวัดศรีสะเกษ

JUNIOR HIGH SCHOOL STUDENTS' NEEDS FOR VOCATIONAL
EDUCATION ENROLLMENT IN SRISAKET PROVINCE

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ปริญญาครุศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2541

ISBN 974 - 622 - 208 - 2

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ความต้องการการศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
ในจังหวัดศรีสะเกษ

JUNIOR HIGH SCHOOL STUDENTS' NEEDS FOR VOCATIONAL EDUCATION
ENROLLMENT IN SRISAKET PROVINCE

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานภายในเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเผยแพร่ และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

JUNIOR HIGH SCHOOL STUDENTS' NEEDS FOR VOCATIONAL EDUCATION
ENROLLMENT IN SRISAKET PROVINCE

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENT FOR THE DEGREE

MASTER OF INDUSTRIAL EDUCATION IN VOCATIONAL ADMINISTRATION

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ภายในโรงเรียนเท่านั้น
SCHOOL OF GRADUATE STUDIES

ไม่ว่ากรณีใดก็ตาม
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

1998

ISBN 974-622-208-2

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ความต้องการการศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดศรีสะเกษ
นักศึกษา	นายอักษรศิลป์ แก้วมawangค์
อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์	ดร.จรรยา ทัพพะกุล ณ อยุธยา
อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม	อาจารย์ไพรัตน์ พิ๊กน้อย
ระดับการศึกษา	ครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
พ.ศ.	2541

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความต้องการการศึกษาต่อสายอาชีพและความเข้าใจในสาขาวิชาชีพที่ต้องการเรียน ตลอดจนเหตุผลในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2539 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา โรงเรียนสังกัดคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน ในจังหวัดศรีสะเกษ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2539 ในจังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 1,745 คน ได้มาโดยการสุ่มโรงเรียนและสุ่มชั้นเรียน ปรากฏว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างนี้ ต้องการการศึกษาต่อสายสามัญ จำนวน 698 คน คิดเป็นร้อยละ 40 และต้องการศึกษาต่อสายอาชีพ จำนวน 1,047 คน คิดเป็นร้อยละ 60

ผลการสำรวจกลุ่มนักเรียนที่เลือกศึกษาต่อสายอาชีพ พบว่า

1. สภาพทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่เลือกเรียนสายอาชีพ แบ่งเป็นนักเรียนชาย 454 คน นักเรียนหญิง 593 คน ส่วนใหญ่มีอายุ 15 ปี เกรดเฉลี่ย 2.00 - 2.99 วิชาที่ทำคะแนนได้สูงสุดคือ การงานพื้นฐานอาชีพ วิชาที่ทำคะแนนได้ต่ำสุดคือ ภาษาอังกฤษ วิชาที่ชอบมากที่สุดคือ สังคม ศึกษาศาสตร์ วิชาที่ชอบน้อยที่สุดคือ ภาษาอังกฤษ ส่วนใหญ่เรียนอยู่กับบิดา-มารดา และบิดา-มารดา คำนึงการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เป็นผู้อุปการะด้านการเงิน รายได้ของบิดา-มารดาต่ำกว่า 4,000 บาทต่อเดือน มีการศึกษาระดับ
ประถมศึกษาและมีอาชีพเกษตรกรรม

2. ความต้องการการศึกษาต่อของนักเรียน นักเรียนต้องการศึกษาถึงระดับปริญญาตรี
บิดา-มารดาเป็นผู้แนะนำให้ศึกษาต่อ สถานที่ที่ต้องการศึกษาต่อคือ วิทยาลัยเทคนิคศรีสะเกษ
จังหวัดศรีสะเกษ ในวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาพาณิชยการ รองลงมาวิชาอุตสาหกรรม สาขาวิชา
ช่างยนต์

3. ความเข้าใจในสาขาวิชาชีพที่นักเรียนเลือกศึกษาต่อ นักเรียนเข้าใจถึงลักษณะการ
เรียนว่าเน้นหนักไปทางใด คุณสมบัติด้านสติปัญญา ความรู้ รูปร่างของคนที่เรียนและประกอบ
อาชีพตามวิชาที่เลือก เมื่อเรียนจบแล้วประกอบอาชีพมีโอกาสก้าวหน้า มีรายได้ดี

4. เหตุผลในการเลือกเรียนสายอาชีพ แรงจูงใจที่ทำให้เลือกเรียนมากที่สุดคือ ด้าน
บุคคล เนื่องจากมารดา ญาติ และบิดา เป็นผู้แนะนำให้เรียน ด้านเกียรติยศชื่อเสียงนั้น เมื่อนัก
เรียนสำเร็จในวิชาชีพแล้ว จะเป็นกำลังในระดับกลางที่ประเทศต้องการ ได้เห็นผู้ประกอบการที่มีความ
ความเจริญรุ่งเรือง สังคมและประเทศชาติกำลังต้องการ ด้านการเงิน เพราะนักเรียนต้องการมีราย
ได้สูง ประกอบอาชีพส่วนตัว และมีโอกาสทำงานหารายได้ในขณะที่กำลังเรียนได้ สามารถ
ประดิษฐ์สิ่งของ ซ่อมแซมของใช้ หรือมีรายได้จากการให้บริการ ด้านความถนัด ความสนใจ นัก
เรียนต้องการประกอบอาชีพที่อาศัยทักษะ และเทคนิคต่าง ๆ เฉพาะตัวของแต่ละบุคคล
บุคลิกภาพและลักษณะนิสัยที่เหมาะสมที่จะเรียน มีความถนัดความสนใจวิชาที่เลือกและเหมาะกับสติ
ปัญญาและความสามารถ ด้านเหตุผลส่วนตัว เพราะแต่งตัวตามสบายไม่มีพิธีรีตอง มีประโยชน์
ต่อชีวิตประจำวัน วิชาที่ไม่ต้องท่องจำ ประกอบอาชีพส่วนตัวได้อย่างอิสระ และรับช่วงงานจาก
บิดา-มารดา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Thesis Title	Junior High School Students' Needs for Vocational Education Enrollment in Srisaket Province.
Student	Mr. Agsornsil Kaewmahawong
Thesis Advisor	Dr.Jariya Tappakul Na Ayuthaya
Thesis Co-Advisors	Mrs.Pairat Phaknoi
Level of Study	Master of Industrial Education in Vocational Administration King Mongkut institute of Technology, Ladkrabang
Year	1998

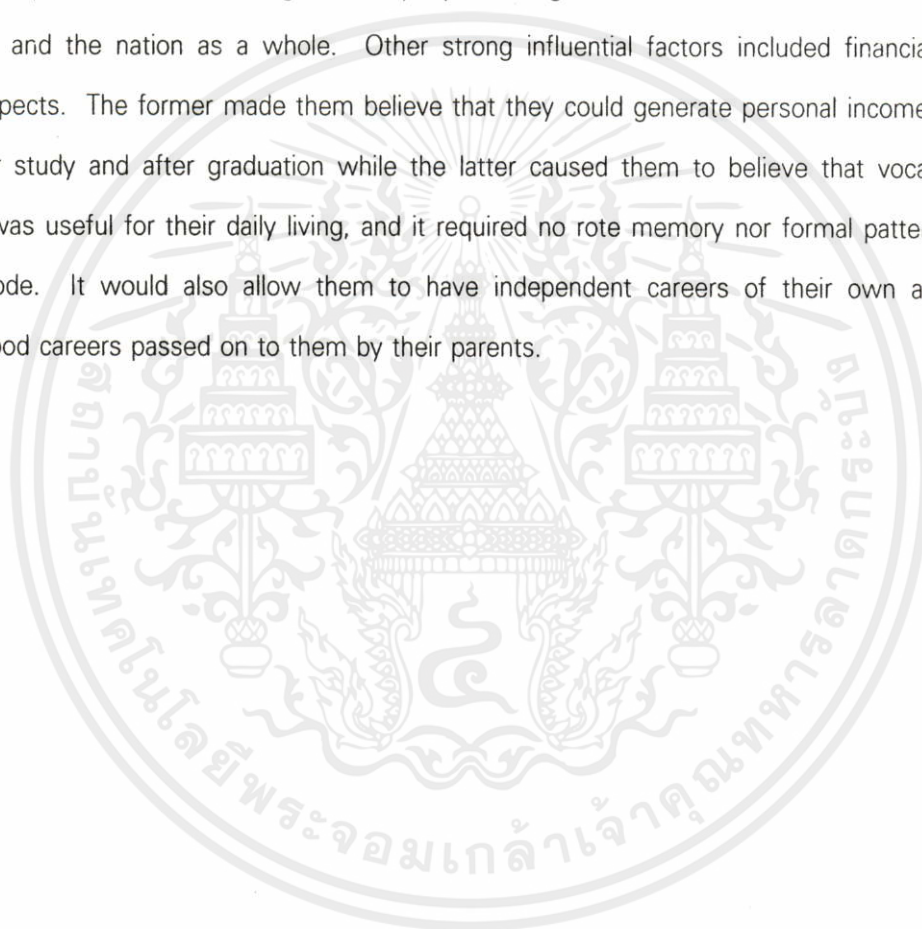
ABSTRACT

The purpose of this study was to analyze the need for vocational education, the understanding of vocational fields, and the reasons of choosing to go to a vocational school of Mathayomsuksa 3 students in Srisaket province. The subjects of this study were 1,745 Mathayomsuksa 3 students in the academic year of 1996 randomly selected from schools in the province of Srisaket under the jurisdiction of the Department of Secondary Education, the Srisaket Provincial Office of Primary Education, and the Commission of Private Schools, with, altogether of 1,745 selected students, 1,047, 454 male and 593 female, students, which was accounted for 60 percent, wanted to further their study in vocational schools. Most of the subjects were fifteen years of age with grade point averages ranging from 2.00 to 2.99. The subject area they scored the highest was Fundamental Career Education, and the lowest was English, According to their subject preference, they liked Social Studies the most and English the least. Most students were financially supported by their low socioeconomic farming families with the family income less than 4,000 baht a month and primary school education.

the result of this study reveals that, under their parents' guidance, the students wanted to continue their study until they obtain a bachelor's degree. For their vocational education, they wanted to go to Srisaket Technical College. Their most favorite area was

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับบริการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้า ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Commerce and the second most favorite was Mechanical engineering. The students were well aware of the nature of their favorite areas of study which includes the intellectual and physical capability required, and the opportunity of employment with good income and career advancement upon graduation. The most influential factor that caused students to choose to attend a vocational school was the social aspect, in which their parents and relatives convinced them that they would be well recognized as people with good career and the most wanted by the society and the nation as a whole. Other strong influential factors included financial and personal aspects. The former made them believe that they could generate personal income both during their study and after graduation while the latter caused them to believe that vocational education was useful for their daily living, and it required no rote memory nor formal patterns of dressing code. It would also allow them to have independent careers of their own and to continue good careers passed on to them by their parents.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยความช่วยเหลือ และการสนับสนุนให้กำลังใจอย่างดียิ่ง ดร.จริยา ทัพพะกุล ณ อยุธยา และอาจารย์ไพรัตน์ พักน้อย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านทั้งสองได้กรุณาให้คำปรึกษา คำแนะนำที่เป็นประโยชน์และตรวจแก้ข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่งตลอดมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาของท่านด้วยความเคารพอย่างสูง

ขอขอบพระคุณอาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยครั้งนี้ด้วยความอดทนและเสียสละอย่างยิ่ง ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการอาจารย์ใหญ่ ตลอดจนอาจารย์ผู้สอนของโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และ ขอขอบใจนักเรียนทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณท่านผู้อำนวยการกมลชนก เมตต์กรณจิต และเพื่อนคณาจารย์ ที่ให้การสนับสนุนเป็นกำลังใจที่สำคัญยิ่งในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณพี่ ๆ เพื่อน ๆ และน้อง ๆ ทุกคนที่ได้สนับสนุนให้กำลังใจและช่วยติดต่อประสานงานด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะคุณสุนทรา หาญวงศ์ ที่ช่วยด้านการเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ คุณทวีศักดิ์และคุณศรินทร์ทิพย์ นามศรี ที่คอยช่วยเหลือให้คำแนะนำในด้านภาษาและการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์อย่างยิ่ง

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่งานบัณฑิต คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมทุกคนที่ได้ให้ความสะดวกในการประสานงานเป็นอย่างดี

และท้ายที่สุด ผู้วิจัยขอน้อมรำลึกถึงพระคุณของพ่อและแม่ พี่ ๆ ตลอดจน น้องสาว น้องชาย ที่คอยเอาใจช่วย ให้ความรัก ความห่วงใย แก่ผู้วิจัยตลอดมา ซึ่งเป็นแรงผลักดันและกำลังใจที่สำคัญยิ่งของความสำเร็จในการศึกษาเล่าเรียนทุก ๆ ครั้ง

อักษรศิลป์ แก้วมหวางค์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	III
กิตติกรรมประกาศ.....	V
สารบัญ.....	VI
สารบัญตาราง.....	VIII
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์.....	4
กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย.....	8
เชิงอรรถ.....	11
2. ทฤษฎี หลักการ และการวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2535.....	13
การอาชีวศึกษา.....	14
ทฤษฎีพัฒนาการด้านอาชีพ.....	29
องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกเรียนวิชาชีพและประกอบอาชีพ.....	36
เชิงอรรถ.....	51
3. วิธีดำเนินการวิจัยและการรวบรวมข้อมูล.....	63
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	63
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	66
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	68
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	72

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4. การวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิจัย.....	73
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักเรียน.....	74
ตอนที่ 2 ความต้องการการศึกษาต่อของนักเรียน.....	81
ตอนที่ 3 ความเข้าใจในสาขาวิชาชีพที่นักเรียนเลือกศึกษาต่อ โดยพิจารณาจากองค์ประกอบเกี่ยวกับลักษณะวิชาชีพด้านต่าง ๆ.....	91
ตอนที่ 4 เหตุผลหรือแรงจูงใจในการเลือกเรียนสายอาชีพ.....	92
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	100
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับเพศ อายุ สภาพด้านการเรียนของนักเรียนสภาพความสมบูรณ์ของครอบครัว ตลอดจนสภาพทางเศรษฐกิจ และสังคมของครอบครัว.....	101
ตอนที่ 2 ความต้องการการศึกษาต่อของนักเรียน.....	103
ตอนที่ 3 ระดับความรู้ ความเข้าใจในสาขาวิชาชีพที่นักเรียนเลือกศึกษาต่อ.....	105
ตอนที่ 4 เหตุผลหรือแรงจูงใจในการเลือกเรียนสายอาชีพ.....	106
อภิปรายผลการวิจัย.....	108
ตอนที่ 1 สภาพส่วนตัวกับความต้องการในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดศรีสะเกษ.....	108
ตอนที่ 2 ความต้องการในการศึกษาต่อวิชาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของจังหวัดศรีสะเกษ.....	110
ตอนที่ 3 ระดับความรู้ความเข้าใจ ในสาขาวิชาชีพที่นักเรียนเลือกศึกษาต่อ.....	112
ตอนที่ 4 เหตุผลในการเลือกเรียนสาขาอาชีพของนักเรียน.....	113
ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์.....	115
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป.....	116
เชิงอรรถ.....	117
บรรณานุกรม.....	122
ภาคผนวก.....	126
ประวัติผู้เขียน.....	143

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 แสดงจำนวนโรงเรียนและนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดโรงเรียน กรมสามัญศึกษา จำแนกตามอำเภอ ในจังหวัดศรีสะเกษ.....	64
2 แสดงจำนวนโรงเรียนและนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัด คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จำแนกตามอำเภอ ในจังหวัดศรีสะเกษ.....	65
3 แสดงจำนวนโรงเรียนและนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัด คณะกรรมการการศึกษาเอกชน จำแนกตามอำเภอ ในจังหวัดศรีสะเกษ	66
4 แสดงจำนวนนักเรียนตัวอย่างและจำนวนนักเรียนที่เลือกสายอาชีพ สังกัด กรมสามัญศึกษา จำแนกตามอำเภอ.....	69
5 แสดงจำนวนนักเรียนตัวอย่างและจำนวนนักเรียนที่เลือกเรียนสายอาชีพ สังกัดคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จำแนกตามอำเภอ.....	70
6 แสดงจำนวนนักเรียนตัวอย่างและจำนวนนักเรียนที่เลือกสายอาชีพ สังกัด คณะกรรมการการศึกษาเอกชน จำแนกตามโรงเรียน.....	71
7 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เลือกเรียนสายอาชีพ จำแนกตามสภาพทั่วไปของนักเรียน.....	74
8 แสดงจำนวนและร้อยละของนักเรียน จำแนกตามสภาพการเรียน.....	75
9 แสดงจำนวนและร้อยละของนักเรียน จำแนกตามสภาพของครอบครัว.....	78
10 แสดงจำนวนและร้อยละของนักเรียน จำแนกตามสภาพเศรษฐกิจและ สังคม.....	79
11 แสดงจำนวนและร้อยละของนักเรียน จำแนกตามระดับการศึกษา ที่ต้องการศึกษาต่อ.....	81
12 แสดงจำนวนและร้อยละของนักเรียน จำแนกตามบุคคลที่นักเรียน จะรับฟังคำแนะนำการเลือกศึกษาต่อ.....	81
13 แสดงจำนวนและร้อยละของนักเรียน จำแนกตามจังหวัดที่ต้องการ ไปศึกษาต่อ.....	82

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
14 แสดงจำนวนและร้อยละของนักเรียน จำแนกตามสถานศึกษาที่ต้องการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในจังหวัดศรีสะเกษ.....	82
15 แสดงจำนวนและร้อยละของนักเรียน จำแนกตามประเภทวิชาที่ต้องการศึกษาต่อ.....	83
16 แสดงจำนวน ร้อยละและค่าเฉลี่ยรวม ของนักเรียนที่เลือกเรียนประเภทวิชาเกษตรกรรม.....	84
17 แสดงจำนวน ร้อยละและค่าเฉลี่ยรวม ของนักเรียนที่เลือกเรียนประเภทวิชาคหกรรม จำแนกตามกลุ่มวิชาคหกรรมและกลุ่มวิชาการโรงเรียน.....	86
18 แสดงจำนวน ร้อยละและค่าเฉลี่ยรวม ของนักเรียนที่เลือกเรียนประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม จำแนกตามสาขาวิชาดังนี้.....	87
19 จำนวน ร้อยละและค่าเฉลี่ยรวม ของนักเรียนที่เลือกเรียนประเภทพาณิชยกรรม จำแนกตามสาขาวิชา.....	88
20 จำนวน ร้อยละและค่าเฉลี่ยรวม ของนักเรียนที่เลือกเรียนประเภทศิลปหัตถกรรม จำแนกตามสาขาวิชา.....	89
21 แสดงองค์ประกอบเกี่ยวกับความเข้าใจลักษณะวิชาชีพ.....	91
22 แสดงเหตุผลหรือแรงจูงใจในการเลือกเรียนสายอาชีพในการเลือกเรียน...	92
23 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และลำดับเหตุผลหรือแรงจูงใจด้านบุคคล.....	93
24 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และลำดับเหตุผลหรือแรงจูงใจด้านเกียรติยศ ชื่อเสียง.....	94
25 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และลำดับเหตุผลหรือแรงจูงใจด้านการเงิน.....	95
26 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และลำดับเหตุผลหรือแรงจูงใจด้านความถนัดความสนใจ.....	96
27 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และลำดับเหตุผลหรือแรงจูงใจด้านเหตุผลส่วนตัว.....	97

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นเรื่องจำเป็นสำหรับมนุษย์ทุกคน เนื่องจากการดำเนินชีวิตที่ยาวนานของบุคคลนั้น จะต้องเกี่ยวเนื่องไปถึงการมีฐานะทางสังคม เศรษฐกิจ เกียรติยศชื่อเสียง ภาวะภูมิใจในตนเอง ความพึงพอใจในความสามารถของตนเองรวมทั้งการสร้างประโยชน์ให้กับสังคมและประเทศชาติอีกด้วย

ประเทศไทย เป็นประเทศหนึ่งที่มีการพัฒนาความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว สภาพเศรษฐกิจขยายตัวในเกณฑ์เฉลี่ยค่อนข้างสูง รัฐบาลจึงต้องรับภาระในการที่จะจัดการศึกษา เพื่อตอบสนองความต้องการทางเศรษฐกิจของประเทศ ตลาดแรงงาน และความเจริญทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยพยายามสร้างระบบการศึกษา เพื่อพัฒนากำลังคนให้มีความรู้ ทักษะ และความสามารถที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพเมื่อสำเร็จการศึกษา โดยเฉพาะในระดับมัธยมศึกษา สำหรับการที่จะทำให้คนออกไปประกอบอาชีพนั้นไม่ใช่เฉพาะแต่อาชีพที่ต้องใช้ทักษะเพียงอย่างเดียว อาชีพที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีและอาชีพอิสระต้องฝึกให้มาก เพื่อให้เขาเหล่านั้นคิดสร้างงานให้กับตนเองด้วย

จากแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2535 ได้กล่าวถึงการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาว่า "เป็นการศึกษาหลังระดับประถมศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ทั้งวิชาการและวิชาชีพที่เหมาะสมกับวัยความต้องการ ความสนใจ ความสามารถ และความถนัดเพื่อให้แต่ละบุคคลเข้าใจและรู้จักเลือกอาชีพที่เป็นประโยชน์แก่ตนเองและสังคม" โดยได้แบ่งการศึกษาระดับนี้ ออกเป็น 2 ตอน คือ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

การศึกษาในระดับต่อจากมัธยมศึกษาตอนต้น เอื้อให้นักเรียนที่มีความประสงค์จะศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สามารถเลือกศึกษาได้ 2 สายการเรียนใหญ่ ๆ คือ สายสามัญหรือสายอาชีพ ซึ่งทั้ง 2 สายนี้ มีลักษณะแตกต่างกันทั้งทางด้านหลักการและ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร กล่าวคือ สายสามัญมุ่งให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้านวิชาการ เน้นการเรียนรู้ให้มี

ประสบการณ์ เพื่อให้เกิดความรู้ความชำนาญที่สามารถจะนำไปใช้ปฏิบัติและประกอบอาชีพได้จริง หรือเพื่อหาความรู้เพิ่มเติม หรือเป็นพื้นฐานสำหรับการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น ส่วนสายอาชีพเป็นหลักสูตรที่มุ่งฝึกงานที่ใช้เทคโนโลยี ได้ปฏิบัติจนเกิดทักษะ คุณธรรมและสติปัญญา สามารถจัดการเชิงธุรกิจ เชิงอุตสาหกรรมและเชิงเทคโนโลยีเพื่อนำไปประกอบอาชีพได้จริง โดยจะต้องจัดให้มีการศึกษาวิชาพื้นฐานทั่วไป วิชาทฤษฎีสัมพันธ์และการฝึกภาคปฏิบัติเพื่อพัฒนาฝีมือที่ต้องการ จะเห็นได้ว่าการเรียนต่อในสายสามัญ หรือสายอาชีพนั้น มีแนวทางแตกต่างกัน อย่างเห็นได้ชัด ดังนั้นการตัดสินใจในการเลือกเรียนต่อ นับได้ว่าเป็นหัวเลี้ยวหัวต่อที่สำคัญของชีวิต และถือได้ว่าเป็นความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำรงชีวิตของบุคคล เพราะการทำกิจกรรมทุกอย่าง จะต้องมีการตัดสินใจเข้าไปเกี่ยวข้องแทบทั้งสิ้น บุคคลจึงควรมีการตัดสินใจที่ดีที่สุดสำหรับตัวเขาซึ่งจะต้องเป็นการตัดสินใจที่รอบคอบเป็นกระบวนการและมีระบบโดยคำนึงถึงผลดี ผลเสีย มีการชั่งน้ำหนัก และพิจารณาอย่างรัดกุม ด้วยเหตุนี้การตัดสินใจจึงเป็นกระบวนการหนึ่งของการแนะแนวอาชีพ ซึ่งจำเป็นสำหรับนักเรียนที่ควรจะได้เรียนรู้เกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจได้ถูกต้อง เพื่อให้ นักเรียนสามารถวางแผนเข้าสู่อาชีพได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ การเรียนรู้กระบวนการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ จะสามารถช่วยบุคคลในการตัดสินใจเกี่ยวกับเรื่องอื่น ๆ ในชีวิต อันจะนำไปสู่การช่วยตนเอง และในสังคมให้ดำเนินชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ

ในการจัดการศึกษานั้น สิ่งหนึ่งที่ผู้รับผิดชอบจะต้องคำนึงถึงก็คือให้ผู้เรียนรู้จักปัญหาและความต้องการของตนเอง ดังนั้น งานแนะแนวการศึกษาและอาชีพของสถานศึกษา เป็นฝ่ายที่ช่วยให้นักเรียนได้มีโอกาสเข้าใจและรู้จักตัวเองมากขึ้น ในด้านความสนใจ ความถนัด ความสามารถ ตลอดจนให้ทราบถึงลักษณะงานอาชีพต่าง ๆ และความต้องการของ การตลาดแรงงาน อันจะไม่ก่อให้เกิดปัญหา ความสับสน ความคับข้องใจและความกังวลใจ ในการเลือกแผนการเรียนและอาชีพที่ไม่เหมาะสม นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (อายุระหว่าง 14-18 ปี) ซึ่งเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเป็นช่วงสำคัญช่วงหนึ่งของชีวิตเป็นระยะซึ่งเด็กมีปัญญา และต้องปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่ ๆ เป็นช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อที่ผู้รับผิดชอบในการจัดการศึกษา ควรให้ความสนใจเป็นพิเศษ

จังหวัดศรีสะเกษ เป็นอีกจังหวัดหนึ่งที่นักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความต้องการศึกษาต่อสายอาชีพเพิ่มมากขึ้นทุกปี จากสถิติปี พ.ศ. 2536 มีนักเรียนสมัครสอบ สาย

อาชีวศึกษา จำนวนทั้งสิ้น 2,113 คน รับได้เพียง 960 คน แต่ปี พ.ศ. 2539 มีนักเรียนสมัครสอบสายอาชีวศึกษาจำนวน 6,628 คน รับได้เพียง 2,240 คน ในขณะที่สถานศึกษาด้านสายอาชีพมีเพียง 5

แห่ง คือ

1. วิทยาลัยการอาชีพศรีสะเกษ
2. วิทยาลัยเทคนิคศรีสะเกษ
3. วิทยาเกษตรกรรมศรีสะเกษ
4. วิทยาลัยสารพัดช่างศรีสะเกษ
5. วิทยาลัยการอาชีพกันทรลักษ์

ปัจจัยสำคัญที่ทำให้ผู้วิจัยมีความประสงค์ ที่จะทำการสำรวจความต้องการการศึกษา ต่อสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดศรีสะเกษนั้น เนื่องจากผู้วิจัยเป็นชาว จังหวัดศรีสะเกษ และปฏิบัติงานในวิทยาลัยการอาชีพศรีสะเกษ เป็นสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา มีประสบการณ์ด้านอาชีวศึกษาของจังหวัดศรีสะเกษ มากกว่า 14 ปี ซึ่งสามารถสรุป เป็นเหตุผล สำคัญได้ดังนี้

1. ในช่วง 3 - 5 ปีที่ผ่านมา นักเรียนที่จบชั้น ม.3 ให้ความสนใจในการศึกษาต่อสาย อาชีพเพิ่มสูงขึ้น แต่อัตราการรับนักเรียนของสถานศึกษา ในสังกัดกรมอาชีวศึกษาของจังหวัดศรี สเกษมีจำกัด จึงจำเป็นต้องทราบความต้องการ การศึกษาต่อด้านสายอาชีพของนักเรียนดัง กล่าว เพื่อเตรียมขยายสาขาวิชาเพิ่มขึ้น

2. นักเรียนเลือกเรียนตามค่านิยมด้านอาชีพ โดยไม่คำนึงว่า ตรงกับความสนใจและ ความสามารถของตนเองหรือไม่ มุ่งที่จะเลือกเรียนสาขาที่ค่านิยมเรียน เช่น อิเล็กทรอนิกส์ ไฟ ฟ้า ช่างยนต์ บัญชี ส่วนสาขาอื่น ๆ ให้ความสนใจน้อยทั้ง ๆ ที่ เป็นความต้องการของตลาดแรงงาน เช่น ช่างเชื่อม เป็นต้น ทำให้เกิดผลเสียนักเรียนเรียน ไม่จบ ย่อมก่อให้เกิดความสูญเสีย ี่ตลอดเวลา ทรัพยากร ด้านการศึกษาสูง

อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยเห็นว่า การให้นักเรียนได้สำรวจตนเองว่ามีความสนใจในอาชีพ ไดย่อมเป็นภาระการกระตุ้นให้นักเรียนได้ตระหนักถึงความสำคัญของการประกอบอาชีพใน อนาคต เตรียมพร้อมที่จะเลือกอาชีพให้สอดคล้องกับความสนใจ ของตนและ สิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งอยู่ในระยะหัวเลี้ยวหัวต่อที่จะต้องตัดสินใจเลือกแผนการ เรียนในระดับการศึกษาขั้นต่อไป

การวิจัยครั้งนี้ น่าจะได้รับคำตอบที่ดีในการจัดระบบการศึกษา โดยเฉพาะสถาน ศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา ที่มีบทบาทหน้าที่ในการเปิดสอนถึงระดับ ปวช. และ ปวส. ข้อมูลที่ ได้ย่อมสามารถนำไปจัดหลักสูตรให้ตรงกับความต้องการในการศึกษาต่อของนักเรียนและสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานในท้องถิ่นด้วย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความต้องการการศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3 ปีการศึกษา 2539 โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และโรงเรียนสังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในจังหวัดศรีสะเกษ
2. เพื่อศึกษาความเข้าใจในสาขาวิชาชีพที่ต้องการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2539 โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน ในจังหวัดศรีสะเกษ
3. เพื่อศึกษาเหตุผลหรือแรงจูงใจ การเลือกศึกษาต่อสายอาชีพของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2539 โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในจังหวัดศรีสะเกษ

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

กรอบแนวคิดที่ 1

1. การตัดสินใจการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีตัวแปรที่เกี่ยวข้องตามกรอบแนวคิดของรายงานวิจัยต่าง ๆ ดังนี้ คือ

1.1 สถานภาพส่วนตัวของนักเรียน

ไชยสิทธิ์ ไกรคุณาสัย² พบว่า นักเรียนสนใจเรียนวิชาชีพมากกว่า วิชาสามัญ และนักเรียนชายสนใจวิชาชีพ ประเภทช่างอุตสาหกรรม นักเรียนหญิงสนใจเรียนวิชาชีพ ประเภทพาณิชยกรรม นิภา วัฒนเวคิน³ ชมาธร พันธุ์โพธิ⁴ อนงค์ สุกุล⁵ พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีระดับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำ ต่างก็สนใจอาชีพหมวดวิชาชีพ วิชาการ มากที่สุดในทั้ง 3 อันดับความสนใจในอาชีพ

1.2 สถานภาพทางครอบครัว

นพดล คุ่มประวัติ⁶ พบว่า ปัจจัยทางเศรษฐกิจมีส่วนในความมุ่งหวังให้บุตรเข้ารับการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ⁷ พบว่า สภาพทางเศรษฐกิจ และสังคมทางครอบครัว ด้านอาชีพของบิดามารดา ปัญหาค่าครองชีพและฐานะของ ครอบครัว มีผลต่อการได้เรียนต่อของนักเรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.3 เหตุผลหรือแรงจูงใจในการเลือกเรียนสายอาชีพ

เป็รื่อง จินดา⁸ พบว่า เหตุผล หรือแรงจูงใจในการเลือกอาชีพของ นักเรียน คำนึงถึงความก้าวหน้าของงานเป็นอันดับหนึ่ง ด้านเกียรติยศและชื่อเสียง เป็นอันดับรองลงมา

กรอบแนวคิดที่ 2

2. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2538

2.1 ประเภทวิชาเกษตรกรรม

สาขาวิชาเกษตรกรรม

- กลุ่มวิชาพืชศาสตร์
- กลุ่มวิชาสัตวศาสตร์
- กลุ่มวิชาช่างเกษตร
- กลุ่มวิชาธุรกิจเกษตร
- กลุ่มวิชาธุรกิจเกษตร
- กลุ่มวิชาประมง
- กลุ่มวิชาอุตสาหกรรมเกษตร

2.2 ประเภทวิชาคหกรรม

2.2.1 สาขาวิชาคหกรรม

- กลุ่มวิชาคหกรรมทั่วไป
- กลุ่มวิชาผ้าและเครื่องแต่งกาย
- กลุ่มวิชาทำอาหารและโภชนาการ
- กลุ่มวิชาคหกรรมธุรกิจ

2.2.2 สาขาวิชาการโรงแรม

- กลุ่มวิชางานส่วนหน้าโรงแรม
- กลุ่มวิชางานแม่บ้านโรงแรม
- กลุ่มวิชางานปรุงอาหาร
- กลุ่มวิชางานบริการอาหารและเครื่องดื่ม

2.2.3 สาขาวิชาการจัดการโรงแรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้ใช้เฉพาะโรงเรียนที่ขอใช้เท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น

2.3 ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม

2.3.1 สาขาวิชาช่างเขียนแบบเครื่องกล

- 2.3.2 สาขาวิชาช่างไฟฟ้ากำลัง
- 2.3.3 สาขาวิชาช่างกลโลหะ
- 2.3.4 สาขาวิชาช่างยนต์
- 2.3.5 สาขาวิชาช่างพิมพ์
- 2.3.6 สาขาวิชาช่างก่อสร้าง
- 2.3.7 สาขาวิชาช่างต่อเรือ
- 2.3.8 สาขาวิชาช่างเทคนิคสถาปัตยกรรม
- 2.3.9 สาขาวิชาช่างเคหภัณฑ์
- 2.3.10 สาขาวิชาช่างสำรวจ
- 2.3.11 สาขาวิชาช่างอิเล็กทรอนิกส์
- 2.3.12 สาขาวิชาช่างเชื่อมโลหะ
- 2.3.13 สาขาวิชาช่างซ่อมบำรุง
- 2.3.14 สาขาวิชาช่างเทคนิคแว่นตาและเลนส์
- 2.4 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม
 - 2.4.1 สาขาวิชาอุตสาหกรรมกรรมการท่องเที่ยว
 - 2.4.2 สาขาวิชาพาณิชยการ
 - 2.4.3 สาขาวิชาการประชาสัมพันธ์
 - 2.4.4 สาขาวิชาธุรกิจหนังสือพิมพ์และสิ่งพิมพ์
- 2.5 ประเภทวิชาศิลปหัตถกรรม
 - 2.5.1 สาขาวิชาเทคโนโลยีการถ่ายภาพและวิดีโอ
 - 2.5.2 สาขาวิชาศิลปหัตถกรรม
 - 2.5.3 สาขาวิชาจิตรศิลป์
 - 2.5.4 สาขาวิชาออกแบบ
 - 2.5.5 สาขาวิชาอุตสาหกรรมเครื่องหนัง
 - 2.5.6 สาขาวิชาเครื่องเคลือบดินเผา
 - 2.5.7 สาขาวิชาเครื่องประดับอัญมณี
 - 2.5.8 สาขาวิชาการเจียรนัยอัญมณี
 - 2.5.9 สาขาวิชาช่างทองหลวง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิราวุธวิทยาลัย ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งสงวนลิขสิทธิ์ของเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความสนใจในการเลือกอาชีพ และรายงานการวิจัยทั้ง ใน ประเทศและต่างประเทศ ที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพ หรือความสนใจในอาชีพต่าง ๆ นั้น มาจากเพศ อาชีพและบิดา มารดา ครู อาจารย์ บุคคลที่เกี่ยวข้อง รัดับรายได้ของครอบครัว รวมทั้งค่านิยมในการเลือกอาชีพ ความสามารถ ความสนใจ ความถนัดของนักเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ดังนั้นผู้วิจัยมีความสนใจที่จะ ศึกษาถึงปัจจัยต่าง ๆ ในจังหวัดศรีสะเกษ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อ เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาของชาติต่อไป

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานการวิจัยที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า ความ เสมอภาคทางการศึกษาและการประกอบอาชีพ ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบต่าง ๆ ดังนี้

1. องค์ประกอบด้านสภาพส่วนตัวของนักเรียน ได้แก่ เพศ อายุ จำนวนพี่น้องร่วม บิดามารดาเดียวกัน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
2. องค์ประกอบด้านสภาพทางครอบครัว ได้แก่ อาชีพบิดา มารดา ระดับการ ศึกษาของบิดามารดา รายได้ของบิดามารดา ความมุ่งหวังของบิดามารดาในการศึกษาต่อและ ประกอบอาชีพของนักเรียน
3. องค์ประกอบด้านเหตุผลหรือแรงจูงใจให้นักเรียนเลือกเรียนสายอาชีพ ได้แก่ ด้าน บุคคล ด้านความถนัด ด้านเกียรติยศและชื่อเสียง ตลอดจนด้านความก้าวหน้าของอาชีพ

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีความประสงค์ที่จะศึกษาความต้องการ การศึกษาต่ออาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และพิจารณาถึงองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องในการเลือก สายอาชีพของนักเรียน ได้แก่ สภาพส่วนตัว สภาพทางครอบครัว ความรู้ความเข้าใจในสาขา วิชาชีพที่เลือกเรียนต่อและเหตุผลหรือแรงจูงใจที่จูงใจให้นักเรียนเลือกเรียน สายอาชีพ โดยมี ขอบเขตดังนี้

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัด กรมสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาเอกชน ปีการศึกษา 2539 ในจังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 27,534 คน

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ปีการศึกษา 2539 ในจังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 1,745 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยตาราง Taro Yamane

3. ตัวแปรศึกษา

3.1 สถานภาพของนักเรียน

- เพศ
- อายุ
- ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

3.2 สถานภาพทางครอบครัว

- อาชีพบิดามารดา
- ระดับการศึกษาของบิดามารดา
- รายได้ของบิดามารดา

3.3 ความรู้ความเข้าใจในการเลือกสาขาวิชาชีพ ที่จะศึกษาต่อ

3.4 เหตุผลหรือแรงจูงใจให้นักเรียนเลือกเรียนสายอาชีพ

- ด้านตัวบุคคล
- ด้านการเงิน
- ด้านความถนัด ความสนใจ และเหตุผลส่วนตัว
- ด้านเกียรติยศและชื่อเสียง

3.5 สาขาวิชา ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ที่ต้องการศึกษาต่อ

นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

เพื่อให้เข้าใจความหมายของศัพท์เฉพาะในการวิจัยตรงกัน จึงได้ให้ความหมายและขอบเขตจำกัดดังต่อไปนี้ คือ

1. **ความต้องการ** หมายถึง สภาพที่บุคคลเกิดความรู้สึกหรือมีจิตใจจดจ่ออยากได้สิ่งหนึ่งสิ่งใดเป็นพิเศษ

ทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. **นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3** หมายถึง นักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2539 ในจังหวัดศรีสะเกษ

3. **สายอาชีพ** หมายถึง การศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 - 3 ของสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา

4. **สายสามัญ** หมายถึง การศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6 ของสถานศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา

5. **เหตุผลหรือแรงจูงใจ** หมายถึง อิทธิพลหรือสิ่งต่าง ๆ ที่จูงใจหรือชักนำให้นักเรียนเลือกหรือไม่เลือกเรียน ได้แก่

5.1 ด้านบุคคล หมายถึง บิดา มารดา ญาติพี่น้อง เพื่อน ๆ ครูประจำชั้น ครูแนะแนว ผู้อุปการะด้านการเงิน และผู้มีชื่อเสียง

5.2 ด้านเกียรติยศชื่อเสียง หมายถึง ความสำเร็จในวิชาชีพ ความเจริญรุ่งเรืองและความต้องการของประเทศ

5.3 ด้านการเงิน หมายถึง ฐานะทางการเงิน รายได้จากการทำงานและประกอบอาชีพอิสระ

5.4 ด้านความถนัด หมายถึง สติปัญญา บุคลิกภาพ ลักษณะนิสัย ทักษะและเทคนิคต่าง ๆ

5.5 ด้านเหตุผลส่วนตัว หมายถึง ความเป็นอิสระในการทำงาน ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน สุขภาพร่างกาย และรับช่วงงานต่อบิดา มารดา

6. **สถานภาพส่วนตัว** หมายถึง ข้อมูลทั่วไปที่เป็นคุณลักษณะของแต่ละบุคคล ซึ่งอาจเหมือนหรือแตกต่างจากบุคคลอื่นก็ได้ เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา เป็นต้น

7. **ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน** หมายถึง ค่าคะแนนเฉลี่ยสะสมระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของนักเรียน สำหรับการวิจัยครั้งนี้ แบ่งระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ นักเรียนเป็น 3 ระดับ คือ

7.1 ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง หมายถึง นักเรียนที่ได้ผลการเรียน เฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 3.00 ขึ้นไป

7.2 ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง หมายถึง นักเรียนที่ได้ผลการเรียนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 2.00 - 2.99

7.3 ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ หมายถึง ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมระหว่าง 0 - 1.99

8. **รายได้ของบิดามารดา** หมายถึง รายได้ของบิดามารดารวมกันต่อเดือน คิดเฉพาะรายได้ที่เป็นจำนวนเงิน ไม่คิดผลผลิตอื่น ๆ หรือเป็นรายได้ของบิดามารดาคนเดียว ในกรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ไม่ได้ประกอบอาชีพหรือไม่มีรายได้ ในกรณีที่ไม่มีบิดามารดา ให้ถือเอารายได้ของผู้ปกครอง หรือผู้อุปการะ

9. **อาชีพของบิดา** หมายถึง อาชีพที่บิดาของนักเรียนประกอบเพื่อการเลี้ยงชีพในปัจจุบัน และนักเรียนได้ตอบไว้ในแบบสอบถามแล้ว ในกรณีที่บิดาเสียชีวิตแล้ว จะถือเอาอาชีพของผู้ปกครองหรือผู้อุปการะแทนอาชีพของบิดาจะนำมาแบ่งประเภทเป็น 9 กลุ่ม โดยใช้เกณฑ์จากหลักการจัดประเภทมาตรฐานอาชีพ (ประเทศไทย) ของกรม แรงงาน กระทรวงมหาดไทย

10. **อาชีพของมารดา** หมายถึง อาชีพที่มารดาของนักเรียนประกอบเพื่อการเลี้ยงชีพในปัจจุบัน และนักเรียนได้ตอบไว้ในแบบสอบถามแล้ว ในกรณีที่มารดาเสียชีวิตแล้ว จะถือเอาอาชีพของผู้ปกครอง หรือผู้อุปการะแทน อาชีพของมารดา จะนำมาแบ่งประเภทเป็น 9 กลุ่ม โดยใช้เกณฑ์จากหลักการจัดประเภทมาตรฐานอาชีพ (ประเทศไทย) ของ กรมแรงงาน กระทรวงมหาดไทย

11. **ประเภทของโรงเรียน** หมายถึง โรงเรียนที่เปิดสอนถึงระดับชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ภายในจังหวัดศรีสะเกษ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เชิงอรรถ

¹ อาชีวศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ. รายงานการรับสมัครนักเรียน ปีการศึกษา 2539. 20 เมษายน 2539.

² ไชยสิทธิ์ ไกรคุณาศัย. "การสำรวจความต้องการการศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดสุพรรณบุรี," วิทยานิพนธ์ ค.อ.ม. กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2533. อัดสำเนา.

³ นิภา วัฒนเวศิน. "การสำรวจความสนใจในอาชีพของนักเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ มัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2527," วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2529. หน้า 112-114.

⁴ ชมาธร พันธุ์โพธิ์. "การสำรวจความสนใจในอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2527 ในกรุงเทพมหานคร," วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2530. หน้า 118-122.

⁵ อนงค์ สกุลคู. "การสำรวจความสนใจในอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2527 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ," วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529. หน้า 10-13.

⁶ นพดล คุ่มประวัตติ. "ความมุ่งหวังของบิดามารดาในเขตชนบทไทยเกี่ยวกับการศึกษาของบุตร," วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2517. หน้า 71.

⁷ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 พ.ศ. 2535-2539 (กรุงเทพมหานคร : สำนักนายกรัฐมนตรี, 2535), หน้า 44.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

⁸เป็รื่อง จินดา. 'การเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันโรงเรียนมัธยมแบบประสม ภาคเหนือ,' วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2519.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

ทฤษฎี หลักการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การสำรวจความต้องการการการศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2539 ในจังหวัดศรีสะเกษ ขอเสนอรายละเอียดเกี่ยวกับทฤษฎี หลักการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2535
2. การอาชีวศึกษา
 - 2.1 หลักการอาชีวศึกษา
 - 2.2 บทบาทของกรมอาชีวศึกษา
 - 2.3 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2538
3. ทฤษฎีพัฒนาการด้านอาชีพ
4. องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกเรียนวิชาชีพและประกอบอาชีพ
 - 4.1 องค์ประกอบด้านบุคคล
 - 4.2 องค์ประกอบด้านการเงิน
 - 4.3 องค์ประกอบด้านเกียรติยศชื่อเสียง
 - 4.4 องค์ประกอบด้านความถนัด ความสนใจ
5. สภาพภูมิศาสตร์ เศรษฐกิจ สังคมและการศึกษาของจังหวัดศรีสะเกษ

1. แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2535

หลักการสำคัญในการจัดการศึกษา ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2535 มี

4 ประการ คือ

1. การสร้างความเจริญงอกงามตามปัญญา ความคิด จิตใจ และคุณธรรมของบุคคล
2. สร้างความตระหนักให้กับบุคคลถึงการใช้และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ โดยไม่

เอกล้ำลายสิ่งแวดล้อมที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. การก้าวทันความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการสมัยใหม่ และตระหนักในคุณค่าของภูมิปัญญา ภาษา และวัฒนธรรมดั้งเดิมของท้องถิ่นและของสังคมไทย

4. สร้างความสมดุลระหว่างการพึ่งพาอาศัยกันกับการพึ่งตนเอง

ความมุ่งหมายของการจัดการศึกษา เน้นการพัฒนาบุคคลใน 4 ด้าน คือ

1. ด้านปัญญา ต้องรู้จักเหตุผล พิจารณาสິงที่ควรกระทำและไม่ควรกระทำ บนพื้นฐานของความจริง

2. ด้านจิตใจ พึ่งรู้จักฝึกฝนจิตใจของตนให้มีความเจริญงอกงามทางคุณธรรม

3. ด้านร่างกาย พึ่งมีร่างกายที่เจริญเติบโต เหมาะสมกับวัย รู้จักดูแลรักษาสุขภาพอนามัยของร่างกายทั้งของตนเองและสมาชิกในครอบครัว

4. ด้านสังคม พึ่งมีพฤติกรรมทางสังคมที่ดีงาม รู้จักการช่วยเหลือเกื้อกูล ประโยชน์ มีความสามารถ และทักษะในการติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่น สามารถธำรงรักษาเอกลักษณ์และ วัฒนธรรมที่ดีงามของไทย ตระหนักและปฏิบัติตามสิทธิหน้าที่ และความรับผิดชอบต่อผู้อื่น

จากหลักการและจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ สรุปได้ว่า เน้นในการพัฒนาเยาวชนทั้งในด้านร่างกาย สติปัญญา จิตใจ และคุณธรรม เพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข และรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม รอบตัว

2. การอาชีวศึกษา

2.1 หลักการอาชีวศึกษา

2.1.1 ความหมายและหลักการอาชีวศึกษา

การอาชีวศึกษา ถือว่าเป็นการศึกษาที่สำคัญยิ่งส่วนหนึ่ง เพราะเป็นการศึกษา ที่เน้นหนักในด้านอาชีพสาขาต่าง ๆ ช่วยให้บุคคลมีความรู้ความสามารถและทักษะในการประกอบอาชีพ ได้ทั้งอาชีพอิสระและอาชีพในหน่วยงานและองค์การต่าง ๆ

นักวิชาการทางการศึกษา ได้ให้ความหมายของการอาชีวศึกษาไว้หลายท่านที่น่าสนใจ มีดังนี้

วิเวก ปางพุมพิงศ์ กล่าวถึงความหมายของการอาชีวศึกษาไว้ว่า

การอาชีวศึกษา หมายถึง การศึกษาวิชาชีพที่มุ่งให้การศึกษา การฝึกกำลังคนระดับต่าง ๆ ตามความต้องการของท้องถิ่นและสังคม การศึกษาวิชาชีพนี้อาจดำเนินการได้ ทั้งในระบบโรงเรียน กล่าวคือ มีหลักสูตรกำหนดเวลาเรียนไว้แน่นอน หรือดำเนินการนอกระบบ

โรงเรียน เช่น มีความรู้จากพ่อแม่ จากการศึกษาอบรม ทำงานโรงงาน จากคำแนะนำส่งเสริมจากหน่วยงานเอกชนหรือราชการ เป็นต้น

พจน์ สะเพียรชัย³ ได้กล่าวถึงแนวทางการจัดอาชีวศึกษาว่า เป็นการศึกษเพื่ออาชีพ เป็นการศึกษาที่มุ่งเน้นวิชาการงานและอาชีพ ให้มีความสามารถและทักษะประกอบอาชีพ และ บุศรินทร์ ปัทมาคม⁴ ให้แนวคิดไว้ว่า

การอาชีวศึกษา คือ การให้พื้นฐานวิชาชีพ ซึ่งประกอบด้วยความรู้ ความชำนาญที่เกิดประโยชน์ต่อสังคมและเศรษฐกิจ การอาชีวศึกษาของประเทศใดก็ตามจะต้องจัดให้อยู่บนพื้นฐานของสังคมและสมกับแนวทางเศรษฐกิจของประเทศนั้น

ในวัตถุประสงค์ นโยบายและมาตรการของการพัฒนาการศึกษาตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฯ ระยะเวลาที่ 7 (พ.ศ. 2535-2539) กระทรวงศึกษาธิการได้ให้คำจำกัดความของการศึกษาเพื่ออาชีพ ไว้ดังนี้

การศึกษาเพื่ออาชีพในทุกระดับและทุกประเภทการศึกษา มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ มีความสามารถ มีทักษะ มีความมั่นใจในการประกอบอาชีพ โดยเฉพาะอาชีพอิสระและสามารถพัฒนาอาชีพให้เหมาะสมกับความถนัดสอดคล้องกับความต้องการของตนเอง สังคม และตลาดแรงงาน⁵

นอกจากนี้ เมธี ปิณฑนนท์ ได้เสนอหลักการอาชีวศึกษาที่น่าสนใจ 21 ประการ ดังนี้

1. การอาชีวศึกษาเป็นการเตรียมบุคคลเข้าสู่อาชีพ และทำงานต่อไป
2. เป้าหมายของการศึกษาอาชีวศึกษา คือมุ่งทำงานและสัมพันธ์กับการมีงานทำ
3. การอาชีวศึกษา ต้องสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคม และวุฒิภาวะของนักศึกษา
4. การอาชีวศึกษาจัดให้ผู้สำเร็จการศึกษา สามารถร่วมในกิจกรรม ต่าง ๆ ในฐานะพลเมืองดีของสังคมได้
5. การอาชีวศึกษาจัดให้นักศึกษามีความรู้พื้นฐานที่จำเป็น ในการเข้าสู่อาชีพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้สำหรับใช้เฉพาะในวงจำกัดเท่านั้น ไม่อนุญาติให้ผู้อื่นทำซ้ำโดยไม่ได้รับอนุญาต
 6. การอาชีวศึกษาช่วยให้แต่ละบุคคล มีสิทธิ์จะเลือกอาชีพที่ตนปรารถนาได้
 ไม่มีการแก้ไขทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7. รัฐมีหน้าที่ที่จะจัดการศึกษาให้บุคคลได้รับการฝึกหัด เพื่อประกอบอาชีพได้ตามที่แต่ละบุคคลได้ตั้งเป้าหมายไว้

8. ประสิทธิภาพของการอาชีวศึกษาจะสูง ถ้าจัดสภาพแวดล้อมให้ผู้เรียนได้รับการฝึกหัด โดยจำลองสภาพแวดล้อมการทำงานให้เหมือนสภาพการทำงานจริง

9. การฝึกอาชีพจะมีประสิทธิผล เมื่องานฝึกกระทำให้ลักษณะเดียวกันกับงานจริง นั่นคือ ในขั้นตอนการทำงาน เครื่องมือ และเครื่องจักรมีลักษณะเช่นเดียวกันกับที่ใช้ในการทำงานจริงในอาชีพนั้น

10. ประสิทธิภาพของการอาชีวศึกษาจะสูง เมื่อได้จัดให้ผู้เรียนได้ใช้ความสนใจ นิสัย ความถนัด และมันสมองของผู้เรียนอย่างเต็มที่

11. การฝึกอาชีพที่มีประสิทธิผลของช่างหรืองานแต่ละอาชีพ ก็ต่อเมื่อได้จัดให้แก่กลุ่มบุคคลที่ต้องการ และได้รับประโยชน์จากการฝึก

12. การฝึกอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ จะต้องฝึกประสบการณ์เฉพาะด้านหลาย ๆ ครั้ง เพื่อสร้างนิสัยที่ถูกต้องในการทำงาน และการคิด ตลอดจนกระทั่งนิสัยที่ต้องการได้พัฒนาขึ้น ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นในการหางานทำ

13. การฝึกอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพย่อมขึ้นอยู่กับครูฝึก ซึ่งจะต้องมีประสบการณ์วิชาชีพในการประยุกต์และความรู้ในการปฏิบัติงาน และขบวนการการทำงานอาชีพที่ตนสอน

14. แต่ละอาชีพจะต้องฝึกบุคคลให้มีความสามารถ ในการผลิตขั้นต่ำระดับหนึ่ง เพื่อที่จะทำงานและรักษาตำแหน่งงานไว้ได้ ถ้าการอาชีวศึกษาไม่สามารถจัดได้ถึงขั้นนี้แล้ว ก็จะไม่มีความประสิทธิผลทั้งสำหรับรายบุคคล และสำหรับสังคม

15. การสร้างนิสัยการปฏิบัติงานจะได้ผล ต่อเมื่อผู้ฝึกได้ทำงานจริง ไม่ใช่ทำแบบฝึกหัดหรือทำงานปลอม

16. แหล่งของเนื้อหาสาระที่เชื่อถือได้ของการฝึกเฉพาะแต่ละอาชีพมาจากแห่งเดียวเท่านั้น คือ จากประสบการณ์ของผู้ชำนาญในอาชีพนั้น

17. แต่ละอาชีพจะมีเนื้อหาอยู่จำนวนหนึ่ง ซึ่งเป็นของอาชีพนั้นโดยเฉพาะ และไม่มีคุณค่าในทางปฏิบัติสำหรับอาชีพอื่น

18. การอาชีวศึกษาจะบริการแก่สังคมอย่างมีประสิทธิภาพ ต่อเมื่อสามารถบริการในเรื่องที่มีคนต้องการและผู้ต้องการได้ประโยชน์มากที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษายกเว้นกรณีอื่น ๆ มิใช่ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น ยกเว้นกรณีพิเศษที่ขออนุญาต และต้องอ้างอิงถึงแหล่งเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

19. การอาชีวศึกษาที่มีประสิทธิภาพ จะแปรผันตามวิธีการสอน และความสัมพันธ์กับผู้เรียน จึงควรพิถีพิถันพิจารณาคุณลักษณะพิเศษของกลุ่มที่เรียนและผู้สอน

20. การบริหารอาชีวศึกษา จะมีประสิทธิภาพต่อเมื่อมีการจัดการในลักษณะยืดหยุ่นแทนการมีมาตรฐานที่ตายตัวเกินไป

21. พยายามลดค่าใช้จ่ายต่อหัว แต่ก็ต้องใช้งบประมาณขั้นต่ำจำนวนหนึ่ง ซึ่งถ้าจ่ายต่ำกว่านี้แล้วจะไม่สามารถจัดการอาชีวศึกษาให้มีประสิทธิผลได้ และถ้าไม่สามารถสนับสนุนงบประมาณขั้นต่ำแล้ว ก็ไม่สมควรที่จะจัดให้มีระบบอาชีวศึกษา⁶

จากความหมายและหลักการอาชีวศึกษาดังกล่าว สรุปได้ว่า การอาชีวศึกษาเป็นการศึกษาเพื่ออาชีพ ตามความต้องการของท้องถิ่นและสังคม โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนฝึกทักษะให้เกิดความรู้ ความชำนาญ สามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพได้ทั้งในองค์กรต่าง ๆ และอาชีพอิสระ มีความก้าวหน้าในอาชีพ ช่วยพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจของประเทศได้

2.1.2 จุดประสงค์ของการจัดอาชีวศึกษา

1. เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทัศนคติที่ดีต่ออาชีพต่าง ๆ
2. เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะในอาชีพและสามารถจะทำงานได้
3. เพื่อช่วยผู้ที่มีโอกาสน้อยหรือพวกที่ออกจากคัน (Drop out) ได้มีทักษะทางอาชีพ
4. เพื่อช่วยให้ประเทศได้มีคนทำงานระดับกลาง
5. เพื่อช่วยพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ
6. เพื่อช่วยพวกเสียเปรียบ (Disadvantaged) และพวกที่ต้องช่วยพิเศษ (Handicapped) ได้มีโอกาสทำอาชีพและอยู่ในสังคมได้

2.1.3 ระดับอาชีพและเกณฑ์ด้านการศึกษาของแต่ละระดับอาชีพ จำแนกออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

1. ระดับวิชาชีพชั้นสูง (Profession) เป็นระดับอาชีพที่ต้องการวิชาการชั้นสูง หรือ วิชาชีพพิเศษในการให้บริการ เป็นวิชาการหรือวิชาชีพที่เน้นหนักทางทฤษฎีหลักการการคำนวณ การออกแบบ การวิจัย การจัดการและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์โดยมีภาคปฏิบัติ ตามความจำเป็นและเหมาะสม ผู้ที่ประกอบอาชีพระดับนี้ได้จะต้องได้รับการศึกษาอบรมไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาหรือเทียบเท่า

2. ระดับเทคนิค (Technician) หรือระดับกึ่งวิชาชีพชั้นสูง (Semi-Profession) ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีเหตุผลที่พึงพอใจและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของกิจการทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ เป็นระดับที่ต้องใช้ทักษะและเทคนิคพิเศษที่ได้รับการศึกษาในเทคนิควิธีการนั้น ๆ เป็นอย่างดี ใน

ทางวิชาชีพเป็นผู้ที่สามารถคิดคำนวณแบบเขียนแบบออกแบบเครื่องมือเครื่องจักร และการถ่ายทอดแบบของสถาปนิก วิศวกร หรือผู้ชำนาญงานระดับสูงได้ ในด้านการจัดการ สามารถควบคุมดูแลงานแทนระดับวิชาชีพชั้นสูง หรือเป็นผู้ช่วยวิศวกร และสถาปนิกในงานเทคนิคต่าง ๆ โดยสามารถทำงานเป็นอิสระได้ตามสมควรปกติแล้ว ผู้ประกอบอาชีพระดับนี้จะต้องมีการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่าระดับวิชาชีพเทคนิคหรือระดับกึ่งวิชาชีพชั้นสูงนี้ เป็นวิชาชีพที่อยู่กึ่งกลางระหว่างระดับวิชาชีพ ชั้นสูงกับระดับทักษะที่จะกล่าวถึงต่อไป

3. ระดับทักษะ หรือระดับช่างฝีมือ (Skilled) เป็นระดับที่ผู้ประกอบอาชีพจะต้องได้รับการฝึกหัดอาชีพสาขาหนึ่งอย่างมีความรู้กว้างขวาง มีความชำนาญเป็นพิเศษ กล่าวคือ จะต้องมีความรู้และทักษะในอาชีพนั้นเป็นอย่างดีสามารถทำงานได้ด้วยตนเอง โดยไม่ต้องมีการควบคุมดูแลใกล้ชิดจากหัวหน้างาน และมีความรู้ในด้านทฤษฎีประกอบการปฏิบัติงาน เช่น เข้าใจเหตุผลเบื้องหลังว่าทำไมเครื่องจักร เครื่องยนต์จึงทำงานได้ ระบบส่วนรวมเป็นอย่างไร จะมีการปรับปรุงซ่อมแซมหรือผลิตให้มีประสิทธิภาพขึ้นได้อย่างไร เป็นต้น ผู้ประกอบอาชีพระดับนี้ ได้แก่ ช่างไม้ ช่างเครื่องยนต์ ช่างกล ช่างไฟฟ้า พนักงานบัญชี เจ้าหน้าที่ธุรการ เป็นต้น โดยปกติแล้วบุคคลดังกล่าวจะต้องมีความรู้ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ หรือ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

4. ระดับกึ่งทักษะหรือกึ่งแรงงานฝีมือหรือกึ่งฝีมือ (Semi-Skilled) เป็นระดับที่ต้องใช้ทักษะง่าย ๆ ไม่ซับซ้อนนักในการให้บริการ เป็นงานเฉพาะอย่างที่แยกออกจากงานใหญ่ในฐานะลูกมือ เช่น งานใส่ไม้ เลื่อยไม้ซึ่งแยกออกจากช่างไม้ งานก่ออิฐ ฉาบปูน แยกออกจากงานก่อสร้าง เป็นต้น ผู้ที่จะให้บริการ หรือประกอบอาชีพระดับนี้ จะต้องได้รับการฝึกอบรมจนมีความชำนาญ โดยปกติมักจะเป็นการศึกษาอบรมหลักสูตรระยะสั้นจากศูนย์ฝึกงาน โรงเรียนสารพัดช่าง สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานหรือการฝึกปฏิบัติระหว่างทำงาน (on-the-job-training)

5. ระดับไร้ทักษะ หรือระดับคนงานทั่วไป หรือคนงานไม่ต้องใช้ฝีมือ (Unskilled) เป็นระดับการใช้แรงงานโดยไม่จำเป็นต้องมีทักษะพิเศษและไม่จำเป็นต้องมีการศึกษาอบรมพิเศษ ฝึกอบรมเพียงเล็กน้อยก็พอจะใช้ทำงานได้และโดยทั่วไปแล้วเป็นงานที่ต้องการผู้มีร่างกายแข็งแรง เพราะเป็นงานที่ใช้กำลังแรงงานมากกว่าฝีมือ เช่น งานแบกหาม และงานกรรมกร เป็นต้น การศึกษาสำหรับผู้ประกอบอาชีพระดับนี้ส่วนใหญ่เป็นระดับประถมศึกษา⁷

เกณฑ์ด้านการศึกษาของแต่ละระดับอาชีพดังกล่าวนี้ จัดได้ว่าเป็นเกณฑ์

เบื้องต้นสำหรับการเข้าสู่อาชีพแต่ละระดับเท่านั้น บุคคลที่ประกอบอาชีพแต่ละระดับสามารถเลื่อนขั้นสู่ระดับอาชีพที่สูงขึ้นได้ด้วยการศึกษาอบรมหรือฝึกงานเพิ่มเติม และจำนวนผู้ประกอบอาชีพในแต่ละระดับอาชีพนี้ โดยปกติแล้วจะมีลักษณะเป็นรูปพีระมิด (ดูแผนภูมิ) โดยมีจำนวนผู้ประกอบ

อาชีพในระดับไร้ทักษะ หรือระดับคนงานทั่วไปเป็นฐาน เพราะผู้ประกอบการอาชีพระดับนี้มีจำนวนมากที่สุด และต้องการการศึกษาอบรมต่ำกว่า ผู้ประกอบอาชีพระดับอื่น ส่วนผู้ประกอบการอาชีพระดับวิชาชีพชั้นสูงจะอยู่บนยอดของพีระมิดเพราะมีจำนวนน้อยกว่าผู้ประกอบการอาชีพระดับอื่น และต้องการการศึกษาอบรมต่ำกว่า ผู้ประกอบอาชีพระดับอื่น

แผนภูมิที่ 1

แสดงพีระมิดผู้ประกอบการอาชีพระดับต่าง ๆ

หากกล่าวในเชิงของระดับการใช้เทคนิค วิชาการและทักษะในการประกอบอาชีพก็จะปรากฏว่าจะมีระดับแตกต่างกันไปในแต่ละระดับอาชีพ ทั้งนี้โดยมีระดับไร้ทักษะหรือคนงานทั่วไปเป็นระดับที่ต้องใช้เทคนิควิชาการทักษะต่ำกว่าระดับอาชีพอื่น และผู้ประกอบการอาชีพในระดับวิชาชีพชั้นสูง จะเป็นระดับที่ต้องการเทคนิควิชาการสูงกว่าระดับอื่นทั้งหมด โดยเทคนิควิชาการที่ผู้ประกอบการอาชีพมีและนำมาใช้ในการประกอบอาชีพนั้น ส่วนใหญ่ก็ได้มาด้วยการศึกษาอบรม จากระบบไม่จำกัดได้ทั้งส่วน นอกทั้งที่มีมี เหตุแต่แบบลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีกรนำไปใช้โรงเรียนเป็นสำคัญ (ดูแผนภูมิ 2)

แผนภูมิที่ 2

สัดส่วนการใช้เทคนิควิชาการของแต่ละระดับอาชีพ

	ระดับกึ่งทักษะ	ระดับทักษะ	ระดับเทคนิค	ระดับวิชาชีพ ขั้นสูง
ไร้ทักษะ	ระดับอาชีพ	เทคนิควิชาการ		
	ระดับ			

ลักษณะนิสัยและคุณธรรมของแต่ละกลุ่มอาชีพ

เป็นที่ยอมรับว่าลักษณะนิสัย และคุณธรรมของบุคคลในแต่ละกลุ่มอาชีพ ย่อมมีความแตกต่างกันโดยเฉพาะในส่วนที่เป็นเอกลักษณ์หรือเป็นลักษณะพิเศษ ที่ครูควรจะต้องพยายามปลูกฝังและทำให้เด็กที่เลือกเรียนกลุ่มอาชีพนั้น ๆ ตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาบุคลิกภาพและอุปนิสัย ให้สอดคล้องหรือเป็นไปตามข้อกำหนดของแต่ละกลุ่มอาชีพนั้น ๆ เพื่อให้เกิดความเข้าใจและรู้ขีดความสามารถของตน ตลอดจนเป็นแนวทางให้มีการพัฒนาตนเองไปสู่ทิศทางที่ต้องการ

2.1.4 ลักษณะนิสัยและคุณธรรมของแต่ละกลุ่มอาชีพมีดังนี้ คือ

1. **กลุ่มวิชาชีพช่างอุตสาหกรรม** เป็นทั้งอาชีพด้านการผลิต และบริการครู ต้องพยายามชี้ให้เห็นขั้นตอนวิธีการทำงานอย่างชัดเจน โดยเฉพาะในส่วนที่ต้องทำความเข้าใจในการปรับบุคลิกภาพของบุคคลที่เลือกเรียนกลุ่มวิชาชีพว่าจะต้องมีความอดทนสูง เหนื่อย ใช้ความพยายามสูง เช่น ในการฝึกช่างเทคนิคพื้นฐานที่นักเรียนต้องฝนตะไบเหล็กติดต่อกันเป็นชั่วโมง เนื้อตัวอาจต้องสกปรกเปรอะเปื้อน ก็จะต้องใช้เครื่องแต่งกายที่เหมาะสมรักษาความสะอาดเรียบร้อยเพื่อความเป็นระเบียบและที่สำคัญเพื่อความปลอดภัยของตนเอง

2. **กลุ่มวิชาชีพเกษตรกรรม** การเลือกเรียนวิชาชีพเกษตรกรรมอาจจะ ดูไม่ยากนัก เนื่องจากเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของนักเรียนอยู่แล้วโดยเฉพาะในชนบท แต่อย่างไรก็ตามครูจะต้องชี้ให้เห็นถึงบุคลิกของบุคคล ที่ประสบความสำเร็จในอาชีพเกษตรกรรมนั้น จะต้องเป็นบุคคลที่มีความอดทนสูง และหาวิธีการใหม่ ๆ ที่ดีที่สุดและ คุ่มค่าที่สุดด้วย

3. **กลุ่มวิชาชีพพาณิชยกรรม** ส่วนหนึ่งจะเป็นงานในสำนักงาน และอีกส่วนหนึ่งเป็นงานบริการด้านการขาย การตลาดและงานบริการอื่น ๆ บุคคลที่ประสบความสำเร็จในการเรียนและเข้าสู่อาชีพนี้ได้เป็นอย่างดี จะต้องมีความละเอียดถี่ถ้วน บุคลิกดี แต่งกายสะอาด มีมนุษยสัมพันธ์ดี

4. **กลุ่มวิชาชีพคหกรรม** เป็นเรื่องของการบริการด้านอาหาร เสื้อผ้า บุคคลที่อยู่ในอาชีพนี้จะต้องเป็นบุคคลที่รับผิดชอบ สะอาด ตรงต่อเวลา และซื่อสัตย์ต่อลูกค้า นักเรียนที่เลือกเรียนกลุ่มอาชีพนี้ จะต้องได้รับการฝึกฝนอย่างจริงจัง ในคุณสมบัติอันสำคัญนี้ด้วย

5. **กลุ่มวิชาชีพศิลปกรรมและศิลปหัตถกรรม** เป็นงานอาชีพด้านการผลิตที่เน้นความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ความประณีตในผลงาน นักเรียนที่เลือกวิชาชีพนี้จะต้องได้รับการกระตุ้นให้เกิดความคิดอย่างเป็นอิสระมีโอกาสศึกษาหาความรู้อย่างกว้างขวางทั้งจากตำรา รับตำรา และสิ่งแวดล้อมเพื่อก่อให้เกิดจินตนาการที่จะสร้างสรรค์งานให้มีคุณค่าต่อไป

ในแต่ละกลุ่มวิชาอาจต้องการลักษณะนิสัย และคุณธรรมที่เป็นพื้นฐานโดย ทัวไป ส่วนหนึ่ง แต่ก็มีส่วนหนึ่งซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่จะต้องได้รับการปลูกฝัง และกระตุ้นอย่างจริงจังเพื่อให้เกิดขึ้น หากนักเรียนไม่สามารถพัฒนาไปสู่เกณฑ์ที่พึงประสงค์ได้ ก็อาจถือว่าเป็นเครื่องชี้ความไม่ประสบความสำเร็จในวิชาชีพเหล่านี้⁸

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กลุ่มวิชาชีพ	ลักษณะนิสัยและคุณธรรมที่ควรเน้นเป็นพิเศษ
1. ช่างอุตสาหกรรม	ความอดทน ความพยายาม
2. เกษตรกรรม	ความอดทน ความพยายาม ความใฝ่รู้
3. พาณิชยกรรม	บุคลิกภาพดี ละเอียดถี่ถ้วน มนุษย์สัมพันธ์ดี
4. คหกรรม	สะอาด รับผิดชอบ ซื่อสัตย์
5. ศิลปกรรมและศิลปหัตถกรรม	ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความประณีต

2.1.5 บุคคลที่เหมาะสมในการเรียนวิชาชีพหรือการอาชีวศึกษา

ผู้เรียนวิชาชีพ ควรพิจารณาตนเองกับลักษณะวิชาที่เลือกไว้ มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์ เพื่อการตัดสินใจประกอบอาชีพ ดังนี้

1. มีสติปัญญาเหมาะสมกับวิชาชีพที่จะเรียน และความต้องการที่จะมีอาชีพนั้น

2. มีสุขภาพของร่างกาย และจิตใจเหมาะสมกับวิชาชีพนั้น เพราะในการประกอบอาชีพแต่ละอย่างนั้นมักจะใช้ส่วนต่าง ๆ ของร่างกายไม่เหมือนกัน

3. มีความถนัดเหมาะสมกับอาชีพที่ต้องการเรียน ความถนัดเป็นลักษณะพิเศษประจำตัวแต่ละบุคคล ซึ่งจะมีความถนัดแตกต่างกันในด้านต่าง ๆ

4. มีความสนใจและทัศนคติที่ดีต่ออาชีพนั้น

5. ต้องมีโอกาสที่จะประกอบอาชีพนั้น การไม่มีโอกาส อาจจะมีสาเหตุมาจาก

5.1 มีกฎหมายห้ามสำหรับคนบางพวกบางกลุ่ม

5.2 เป็นอาชีพเฉพาะคน หรือ บางพวก บางกลุ่ม แม้ไม่มีกฎหมายห้ามไว้ก็ตามเพราะลักษณะชุมชนทำให้เกิดการกีดกัน

5.3 มีผู้ประกอบการนั้นล้มตลาดแรงงาน

5.4 ขาดเงินทุนหรือพื้นฐานทางเศรษฐกิจบางประการ เพราะอาชีพต่าง ๆ มีความต้องการปัจจัยนี้เป็นขั้นแรกในการประกอบอาชีพ และแตกต่างกันไปตามลักษณะอาชีพ

5.5 มีข้อจำกัดในเรื่องเวลาและค่าใช้จ่าย เพราะการเรียนต้องใช้เวลาและค่าใช้จ่ายสูง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้เพื่อการศึกษานานาชาติไปจนกว่าจะมีการแจ้งให้ทราบล่วงหน้า

2.2 บทบาทของกรมอาชีวศึกษา

กรมอาชีวศึกษา เป็นหน่วยงานหนึ่งในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่หลักในการจัดการศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพ เพื่อผลิตกำลังคนในระดับช่างฝีมือ ช่างฝีมือ และช่างเทคนิค ปัจจุบันกรมอาชีวศึกษามีสถานศึกษาในสังกัดกระจายอยู่ทุกจังหวัด ทั่วประเทศไทย ที่เปิดดำเนินการในการสอนรวมทั้งสิ้น 292 แห่ง¹⁰ ประกอบด้วย วิทยาลัยเทคนิค วิทยาลัยอาชีวศึกษา วิทยาลัยเกษตรกรรม วิทยาลัยการอาชีพและวิทยาลัยสารพัดช่าง โดยเปิดสอนระดับ ปวช. ปวส. และ ปวท. รวมทั้งการให้บริการวิชาชีพระยะสั้นแก่ประชาชนทั่วไป ใน 5 ประเภทวิชา ได้แก่

1. ประเภทวิชาเกษตรกรรม
2. ประเภทวิชาคหกรรม
3. ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม
4. ประเภทวิชาพาณิชยกรรม
5. ประเภทวิชาศิลปหัตถกรรม

โดยในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) นั้น เป็นระดับที่รับนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เข้าศึกษาต่อ 3 ปี

2.3 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2538

1. ประเภทวิชาเกษตรกรรม
 - สาขาวิชาเกษตรกรรม
 - กลุ่มวิชาพืชศาสตร์
 - กลุ่มวิชาสัตวศาสตร์
 - กลุ่มวิชาช่างเกษตร
 - กลุ่มวิชาธุรกิจเกษตร
 - กลุ่มวิชาอุตสาหกรรมเกษตร

2. ประเภทวิชาคหกรรม

2.2.1 สาขาวิชาคหกรรม

- กลุ่มวิชาคหกรรมทั่วไป
- กลุ่มวิชาผ้าและเครื่องแต่งกาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับบริการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปะลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- กลุ่มวิชาทำอาหารและโภชนาการ
- กลุ่มวิชาคหกรรมธุรกิจ

2.2.2 สาขาวิชาการโรงแรม

- กลุ่มวิชางานส่วนหน้าโรงแรม
- กลุ่มวิชางานแม่บ้านโรงแรม
- กลุ่มวิชางานปรุงอาหาร
- กลุ่มวิชางานบริการอาหารและเครื่องดื่ม
- กลุ่มวิชางานวิชาการโรงแรม

3. ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม

- สาขาวิชาช่างเขียนแบบเครื่องกล
- สาขาวิชาช่างไฟฟ้ากำลัง
- สาขาวิชาช่างกลโลหะ
- สาขาวิชาช่างยนต์
- สาขาวิชาช่างพิมพ์
- สาขาวิชาช่างก่อสร้าง
- สาขาวิชาช่างต่อเรือ
- สาขาวิชาช่างเทคนิคสถาปัตยกรรม
- สาขาวิชาช่างเทคนิค
- สาขาวิชาช่างสำรวจ
- สาขาวิชาช่างอิเล็กทรอนิกส์
- สาขาวิชาช่างเชื่อมโลหะ
- สาขาวิชาช่างซ่อมบำรุง
- สาขาวิชาช่างเทคนิคแว่นตาและเลนส์

4. ประเภทวิชาพาณิชยกรรม

- สาขาวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว
- สาขาวิชาพาณิชยการ
- สาขาวิชาการประชาสัมพันธ์
- สาขาวิชาธุรกิจหนังสือพิมพ์และสิ่งพิมพ์

5. ประเภทวิชาศิลปหัตถกรรม

- สาขาวิชาเทคโนโลยีการถ่ายภาพและวิดีโอ
- สาขาวิชาศิลปหัตถกรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งไม่มีเหตุผลเปลี่ยนแปลงใดๆ และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- สาขาวิชาจิตรศิลป์
- สาขาวิชาออกแบบ
- สาขาวิชาอุตสาหกรรมเครื่องหนัง
- สาขาวิชาเครื่องเคลือบดินเผา
- สาขาวิชาเครื่องประดับอัญมณี
- สาขาวิทยาการเจียรนัยอัญมณี
- สาขาวิชาช่างทองหลวง

ลักษณะวิชาชีพแต่ละประเภทวิชา

ในการจัดการเรียนและการปฏิบัติงานทั่วไปของผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) เป็นการเข้าปฏิบัติงานในระดับแรงงานฝีมือไม่ได้ให้เป็น ผู้ชำนาญทางด้านใดด้านหนึ่ง ความรู้ความสามารถยังอยู่ในระดับพื้นฐาน ผู้สำเร็จการศึกษาระดับนี้จึงสามารถปฏิบัติงานกว้าง ๆ ที่เป็นพื้นฐาน การจัดการศึกษาระดับนี้เป็นลักษณะ ปูพื้นฐานเพื่อการเตรียมตัวศึกษาต่อในระดับวิชาชีพชั้นสูงหรือเข้าฝึกงานเพิ่มเติมความชำนาญในหน้าที่ต่อไป

1. ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม¹¹ ผู้เรียนในประเภทวิชาชีพนี้จะมีความรู้พื้นฐานทั่วไปเกี่ยวกับวิชาชีพทางช่าง ทั้งมีผู้จบการศึกษาประเภทวิชานี้จะต้องมีความสามารถในการปฏิบัติงานเฉพาะด้านตามสาขาวิชาที่เลือกไว้อีก

1.1 สาขาวิชาช่างยนต์ ผู้เรียนสาขาวิชาช่างยนต์ทุกคนจะต้องมีความรู้พื้นฐานทั่วไปเกี่ยวกับเครื่องยนต์ อันได้แก่ สามารถบำรุงรักษาเครื่องยนต์ ปรับแต่งเครื่องยนต์ ซ่อมแซมเครื่องยนต์ งานไฟฟ้ารถยนต์ งานเครื่องยนต์เล็ก งานจักรยานยนต์ และงานระบบส่งกำลัง ทั้งนี้ต้องมีความสามารถเฉพาะด้านตามกลุ่มวิชาชีพเฉพาะอีกด้วย คือ ด้านรถยนต์และด้านเรือยนต์

1.2 สาขาวิชาช่างกลโลหะ ผู้เรียนสำเร็จสาขาวิชานี้ต้องมีความรู้พื้นฐานทั่วไปที่สามารถใช้ในการปฏิบัติงาน ได้แก่ งานอ่านแบบและเขียนแบบเครื่องกล งานปรับ งานกลึงโลหะ งานไสโลหะ งานเจียรระในราบ งานเจียรระในลับเครื่องมือตัดเบื้องต้น งานเชื่อมเหล็กเหนียวด้วยแก๊สไฟฟ้า งานขึ้นรูปโลหะแผ่นเหนียวด้วยกรรมวิธีต่าง ๆ งานบำรุงรักษาอุปกรณ์เครื่องมือกลเครื่องจักรกลในสาขาเครื่องกล และผู้จบการศึกษายังคงมีความสามารถในการปฏิบัติงานเฉพาะด้านตามกลุ่มอาชีพที่เลือกเรียนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งใน 6 กลุ่มอาชีพ คือ กลุ่มอาชีพช่างกลโรงงานด้านการค้า สามารถทำชิ้นส่วนเครื่องกล เขียนแบบเครื่องกล ซ่อมบำรุงรักษาเครื่องมือกลและเครื่องจักรกลไปใช้ กลุ่มอาชีพช่างทำเครื่องมือและแม่พิมพ์สามารถทำชิ้นส่วนแม่พิมพ์โลหะ แม่พิมพ์พลาสติก เขียน

แบบแม่พิมพ์ ติดตั้งซ่อมบำรุงแม่พิมพ์ ทำแม่พิมพ์โลหะ พลาสติก ทำจิ๊ก และเฟอร์นิเจอร์ กลุ่มอาชีพเขียนแบบเครื่องกลสามารถเขียนแบบเครื่องกล เขียนแบบไฟฟ้าอิเล็กทรอนิกส์ เขียนแบบนิวแมติก ไฮดรอลิกส์ เขียนแบบโครงสร้างวัดและตรวจอุปกรณ์ซ่อมบำรุงเครื่องสุญญากาศ กลุ่มอาชีพช่างประกอบผลิตภัณฑ์สามารถทำอุปกรณ์จับยึดอย่างง่ายในการผลิตผลิตภัณฑ์โลหะ เขียนแบบแผ่นคลี่ ชิ้นงานผลิตภัณฑ์โลหะแผ่น งานการผลิต กลุ่มอาชีพช่างเชื่อมโลหะสามารถซ่อมสร้างเครื่องกล โดยวิธีเชื่อมด้วยแก๊สไฟฟ้า ตัดโลหะด้วยแก๊ส เชื่อมโครงสร้างเหล็ก เชื่อมโลหะพิเศษ เชื่อมท่อถังด้วยแก๊สไฟฟ้า รวมทั้งทดสอบทำแนวเชื่อมแบบทำลาย

1.3 สาขาวิชาช่างไฟฟ้าอิเล็กทรอนิกส์ ผู้เรียนสำเร็จสาขาวิชานี้มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานด้วยไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ โดยเน้นหนักด้านใดด้านหนึ่ง คือ กลุ่มวิชาชีพช่างไฟฟ้าสามารถติดตั้งไฟฟ้าในอาคาร นอกอาคาร ในโรงงานอุตสาหกรรม งานเครื่องกลไฟฟ้า ได้แก่ หม้อแปลงไฟฟ้า เครื่องกลไฟฟ้ากระแสตรงกระแสสลับ มอเตอร์ไฟฟ้า กระแสสลับ งานควบคุมเครื่องกลไฟฟ้า งานเครื่องเย็นและปรับอากาศ กลุ่มวิชาชีพช่างอิเล็กทรอนิกส์สามารถปฏิบัติงานอิเล็กทรอนิกส์อุตสาหกรรม งานระบบดิจิทัลและคอมพิวเตอร์ งานระบบสื่อสารและโทรคมนาคม งานระบบเสียงและระบบภาพ

1.4 สาขาวิชาช่างก่อสร้าง ผู้เรียนสำเร็จสาขาวิชาชีพมีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการก่อสร้างแยกตามกลุ่มวิชาชีพ คือ กลุ่มวิชาชีพช่างก่อสร้าง สามารถก่อสร้างอาคารไม้ เขียนแบบก่อสร้าง งานปูน งานท่อและสุญญากาศ งานช่างสี กลุ่มวิชาชีพเทคนิคสถาปัตยกรรมสามารถเขียนแบบ ทำหุ่นจำลอง งานผลิตภัณฑ์ งานออกแบบตกแต่ง งานภูมิสถาปัตยกรรม ได้แก่ งานตกแต่งสวน บำรุงรักษาสวน กลุ่มวิชาชีพช่างเคหศาสตร์ สามารถทำงานไม้เครื่องเรือน งานสีเครื่องเรือน งานบุฉนวน งานกลึงและแกะไม้ งานหวาย กลุ่มวิชาชีพช่างสำรวจสามารถเขียนแบบสำรวจ เขียนแบบแผนที่

1.5 สาขาวิชาช่างต่อเรือไม้-เหล็ก ผู้เรียนสำเร็จสาขาวิชานี้ต้องมีความรู้พื้นฐานด้านการต่อเรือและโครงสร้างเรือแยกตามกลุ่มวิชาชีพ คือ กลุ่มวิชาชีพงานต่อเรือไม้ สามารถต่อเรือ ตกแต่งภายในเรือ กลุ่มวิชาชีพต่อเรือไฟเบอร์กลาสสามารถต่อเรือไฟเบอร์กลาส สร้างแบบหล่อไฟเบอร์กลาส และกลุ่มวิชางานต่อเรือโลหะสามารถเชื่อมไฟฟ้า เชื่อมโลหะ งานประกอบตัวเรือโลหะ

1.6 สาขาวิชาช่างอุตสาหกรรมสิ่งทอ ผู้เรียนสำเร็จสาขาวิชานี้ต้องมีความรู้ความสามารถในกลุ่มวิชาชีพกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง คือ กลุ่มวิชาชีพเคมีอุตสาหกรรม สามารถปฏิบัติงานเคมีไม่อาจรู้ได้ค่าทั้งสิน อีกทั้งยังมีเหตุผลเบื้องเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารที่กล่าวถึงไปใช้ สิ่งทอด้านการย้อมสี งานพิมพ์สิ่งทอ กลุ่มวิชาชีพอุตสาหกรรมการทอ สามารถปฏิบัติงานสิ่งทอผ้า

พื้นเมือง การทอเครื่องจักร การทอผ้าถัก การปั่นด้าย งานอุตสาหกรรมเสื้อผ้าสำเร็จรูป งานออกแบบแฟชั่น การบำรุงรักษาเครื่องจักรเย็บผ้า การทำเสื้อผ้าอุตสาหกรรม

1.7 สาขาวิชาช่างพิมพ์ ผู้เรียนสำเร็จสาขาวิชานี้ต้องมีความรู้ความสามารถในงานกลุ่มเตรียมการพิมพ์ ได้แก่ งานเรียงพิมพ์ งานทำเลย์เอาต์ งานทำเพลท งานทำบล็อก กลุ่มงานเทคนิคพิมพ์ ได้แก่ งานพิมพ์เลตเตอร์เพรส การพิมพ์ออฟเซต และงานกลุ่มทำเล่ม

1.8 สาขาวิชาเทคนิคแว่นตาและเลนส์ ผู้เรียนสำเร็จสาขาวิชานี้ ต้องสามารถปฏิบัติงานเกี่ยวกับการทำวัสดุแว่นตาและเลนส์ เช่น การซ่อมและตัดกรอบแว่นตา งานเชื่อมและประกอบแว่นตา การปรับและตรวจสอบคุณภาพของแว่นตา

2. ประเภทวิชาพาณิชยกรรม¹² ประเภทวิชานี้แบ่งผู้จบการศึกษาออกเป็นสาขาพาณิชยกรรม อุตสาหกรรมท่องเที่ยว ธุรกิจหนังสือพิมพ์และสิ่งพิมพ์ และการประชาสัมพันธ์

2.1 สาขาวิชาพาณิชยกรรม ผู้เรียนสำเร็จสาขาวิชานี้มีความรู้ความสามารถพื้นฐานในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการทำบัญชีธุรกิจการค้า งานพิมพ์ดีดภาษาไทยและภาษาอังกฤษ จดหมายธุรกิจ งานขายปลีก งานถ่ายเอกสาร สำเนาเอกสาร การใช้เครื่องติดต่อกายใน การบำรุงรักษาเครื่องมือพื้นฐาน และงานภาษาเงินได้ และต้องมีความรู้ความสามารถเฉพาะด้านกลุ่มอาชีพ คือ กลุ่มวิชาการบัญชีต้องมีความรู้ความสามารถในการจัดทำบัญชีห้างหุ้นส่วนบริษัท การบัญชีอุตสาหกรรม กิจกรรมการค้า บัญชีระบบใบสำคัญ ภาษาเงินได้นิติบุคคล กลุ่มวิชาการขายสามารถจำหน่ายสินค้าปลีกและส่ง การจัดแสดงสินค้าโฆษณาประชาสัมพันธ์ธุรกิจ เก็บข้อมูลของการตลาด ควบคุมสินค้าบรรจุหีบห่อ การขายประกันชีวิต งานแนะนำสินค้า กลุ่มวิชาเลขานุการสามารถปฏิบัติงานเลขานุการส่วนตัว งานธุรการ งานพิมพ์ งานถอดข้อความจากเครื่องบันทึกงานชวเลขไทย งานพิมพ์ดีดภาษาไทยภาษาอังกฤษขั้นประยุกต์ งานต้อนรับ งานประชาสัมพันธ์ กลุ่มวิชาการบริการธุรกิจโรงแรมสามารถบริการในโรงแรม ประกอบอาหารในโรงแรม อุปกรณ์การครัวโรงแรม งานส่วนหน้าโรงแรม กลุ่มวิชาการบริการธุรกิจสถานพยาบาลสามารถบริการทั่วไปในสถานพยาบาล การปฐมพยาบาล การจัดเวชระเบียน

2.2 สาขาวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ผู้เรียนสำเร็จสาขาวิชานี้สามารถเป็นมัคคุเทศก์ งานในโรงแรม งานในสำนักงานที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว เพราะผู้เรียนลงสาขาวิชานี้มีความรู้เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมไทย วรรณคดีไทย นันทนาการเพื่อการท่องเที่ยว การป้องกันอุบัติเหตุในการท่องเที่ยว การประกอบอาหาร และการบริการนักท่องเที่ยว

เอกสารแนบท้ายนี้ให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3 สาขาวิชาธุรกิจหนังสือพิมพ์และสิ่งพิมพ์ ผู้เรียนสำเร็จสาขาวิชานี้มีความรู้ความสามารถปฏิบัติงานด้านหนังสือพิมพ์และสิ่งพิมพ์ คือ จัดทำสิ่งพิมพ์และหนังสือพิมพ์ จัดจำหน่ายสิ่งพิมพ์ ปฏิบัติการด้านข่าวสาร และงานในสำนักงานสิ่งพิมพ์และหนังสือพิมพ์

2.4 สาขาวิชาการประชาสัมพันธ์ ผู้เรียนสำเร็จสาขาวิชานี้มีความรู้ความสามารถด้านการโฆษณาประชาสัมพันธ์ธุรกิจ คือ งานโฆษณาประชาสัมพันธ์ ถ่ายภาพ ผลิตรายการทางวิทยุโทรทัศน์ การใช้เครื่องมือสื่อสารประเภทต่าง ๆ

3. ประเภทวิชาคหกรรม¹³ ประเภทวิชานี้เป็นลักษณะงานทั่วไปด้านคหกรรม ผู้เรียนสำเร็จวิชานี้จะมีความสามารถเฉพาะด้านใดด้านหนึ่งใน 3 กลุ่มอาชีพ คือ กลุ่มอาชีพผ้าและเครื่องแต่งกาย ผู้จบการศึกษาจะมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับผ้าและเครื่องแต่งกาย สามารถร่างโครงสร้างหุ่น ออกแบบเสื้อ วัดตัว สร้างแบบ แยกแบบตัด เทคนิคการตกแต่งและออกแบบตกแต่งผ้า บำรุงรักษาจักร สามารถใช้วัสดุอุปกรณ์การพิมพ์ผ้าและย้อมสีผ้า ออกแบบลายย้อมและแม่พิมพ์พิมพ์ผ้า ทำผ้าบาติก ปักด้วยมือและจักร เขียนลวดลายได้ กลุ่มอาชีพอาหารและโภชนาการ ผู้จบการศึกษามีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับอาหารและโภชนาการสามารถบริการอาหาร เครื่องดื่ม ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับอาหาร ทำขนมไทย รู้จักวิธีถนอมอาหาร ทำขนมต่าง ๆ เตรียมอาหารในโรงแรมได้ จัดครัว แกะสลักผักผลไม้ กลุ่มอาชีพคหกรรมทั่วไปสามารถออกแบบสร้างตุ๊กตา สิ่งประดิษฐ์ภายในบ้าน เลือกรูปกรรม ดูแลรักษาซ่อมแซมเครื่องใช้ในบ้าน ดูแลและปรุงอาหารเด็ก ประดิษฐ์และจัดดอกไม้ ประดิษฐ์ของชำร่วย เย็บปักถักร้อยต่าง ๆ แต่งหน้าทำผม ออกแบบเสริมสวย

4. ประเภทวิชาเกษตรกรรม¹⁴ ผู้เรียนสำเร็จวิชานี้มีความรู้พื้นฐานทั่วไป มีความสามารถเฉพาะด้านจากการเลือกเรียนกลุ่มวิชาใดวิชาหนึ่ง คือ กลุ่มวิชาพืชผักสามารถจัดการเพาะปลูกผัก ขยายพันธุ์ จัดฟาร์ม กลุ่มวิชาพืชไร่-นา สามารถจัดเพาะปลูกพืชไร่ การทำนา การใช้สารเคมี การจัดการเก็บเกี่ยว กลุ่มวิชาไม้ผลและไม้ยืนต้นสามารถปลูกพืชสวน การจัดสวนผลไม้ การขยายพันธุ์ผลไม้ การป้องกันและกำจัดศัตรูพืช กลุ่มวิชาพืชสวนประดับ สามารถจัดสวนประดับ ผลิตไม้ตัดดอก ผลิตไม้ประดับ จัดเรือนเพาะชำ กลุ่มวิชาสัตว์ปีก สามารถเลี้ยงไก่ ขำและสัตว์ปีกให้ อาหาร ปรับปรุงพันธุ์ เลี้ยงนกสวยงาม กลุ่มวิชาสัตว์เล็กสามารถปฏิบัติงานในฟาร์มสุกร สุขาภิบาลโรคสัตว์ ผลิตอาหาร กลุ่มวิชาสัตว์ใหญ่ สามารถเลี้ยงโคนม โคนเนื้อ ผสมเทียม ขำและสัตว์ รีดและเก็บรักษานม กลุ่มวิชาช่างเกษตรสามารถใช้เครื่องมือ เครื่องจักรในฟาร์ม เครื่องจักรกลเกษตร เครื่องยนต์เกษตร ซลประทานเกษตร กลุ่มวิชาธุรกิจเกษตรมีความรู้หลักการจัดฟาร์ม หลักการสหกรณ์ บัญชีฟาร์ม กฎหมายธุรกิจเกษตร เศรษฐศาสตร์เกษตร และกลุ่มวิชาอุตสาหกรรม

กรรมมีความรู้ในการถนอมอาหาร บรรจุหีบห่อ ผลิตภัณฑ์อาหาร สุขาภิบาลโรงงาน ผลิตภัณฑ์น้ำนมและน้ำมันพืช

ทฤษฎีพัฒนาการด้านอาชีพ

การเลือกอาชีพว่าเป็นกระบวนการตั้งแต่เกิดจนตาย ไม่ใช่การตัดสินใจเพียงครั้งเดียว แต่เป็นการตัดสินใจที่สำคัญติดต่อกันไปแต่ละชั้นของกระบวนการมีความสัมพันธ์กับพัฒนาการของอายุแต่ละบุคคล ซึ่งเวลาเหล่านี้จะไม่หวนย้อนหลังไปอีก ดังนั้นเมื่อตัดสินใจแล้วจะกลับหลังไม่ได้ การเลือกเป็นกระบวนการมุ่งไปสู่เวลาข้างหน้า และจะจบลงด้วยการประนีประนอม ระหว่างความสนใจความต้องการของตนเองกับความเป็นจริงในโลก ดังนั้นความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการเลือกอาชีพตามทฤษฎีนี้จึงมี 3 ประการ คือ

1. การเลือกอาชีพเป็นกระบวนการ (Process)
2. กระบวนการเลือกอาชีพจะย้อนกลับหลังไม่ได้ (Irreversible)
3. การเลือกอาชีพจะมีการประนีประนอม (Compromise) ขั้นสุดทำระหว่างความสามารถ ความสนใจ และความเป็นจริงของสภาพแวดล้อม¹⁵

ช่วงการตัดสินใจเลือกอาชีพของบุคคล แบ่งออกเป็น 3 ระยะดังนี้

1. **ระยะของความคิดฝัน (Fantasy Period)** อยู่ในช่วงอายุก่อน 11 ปี การเลือกอาชีพในระยะนี้เป็นการเลือกตามที่ตนเองต้องการเพียงด้านเดียว เด็กจะคิดเกี่ยวกับอาชีพในรูปของความต้องการที่จะเป็นเมื่อตนเองเป็นผู้ใหญ่ ในระยะนี้เด็กยังไม่มีความสามารถในการประเมินขีดความสามารถของตนเอง ยังไม่คำนึงถึงโอกาสที่จะเป็นไปได้และขอบเขตความเป็นจริงและข้อจำกัดต่าง ๆ แต่เป็นการเลือกที่ได้รับอิทธิพลจากประสบการณ์ และสิ่งแวดลอม ระยะนี้เป็นระยะแรกที่เกิดทัศนคติและค่านิยมเกี่ยวกับงาน เช่น เด็กพูดว่า “ฉันไม่ชอบทำงานหนัก” หรือ “ฉันไม่ชอบทำงานเกี่ยวกับความสกปรก” เป็นต้น

2. **ระยะที่ยังไม่ตกลงใจเลือกอาชีพที่แน่นอน (Tentative Period)** อยู่ในช่วงอายุระหว่าง 11 ปี ถึง 17 ปี เป็นระยะที่เด็กเริ่มเรียนรู้กว้างไกลมากขึ้น เด็กจะเริ่มรู้สึกและเกิดการยอมรับว่า เขาชอบที่จะทำได้ดีในกิจกรรมบางประเภทเป็นการเริ่มตระหนักถึงความต้องการในการตัดสินใจเลือกอาชีพในอนาคต การพิจารณาเลือกอาชีพในระยะนี้ยังเป็นไปในลักษณะตอบสนอง

ความพึงพอใจในอนาคตมากกว่าในปัจจุบัน และได้คำนึงถึงองค์ประกอบอื่น ๆ ที่จำเป็นและข้อจำกัดในอาชีพนั้น ๆ ในระยะนี้สามารถแบ่งเป็นขั้นย่อย ๆ ได้ 4 ขั้น คือ ออกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.1 การเลือกอาชีพโดยคำนึงถึงความสนใจ (Interest Stage) อยู่ในช่วงอายุระหว่าง 11 ถึง 12 ปี เด็กจะพิจารณาวางแผนการเลือกอาชีพจากความสนใจของตนเองโดยไม่คำนึงถึงความสามารถของตนเอง และส่วนมากจะสัมพันธ์กับความต้องการหรือจินตนาการในระบะความคิดฝัน (Fantasy Period)

2.2 การเลือกอาชีพโดยคำนึงถึงความสามารถของตนเอง (Capacity Stage) อยู่ในช่วงอายุระหว่าง 13 ถึง 14 ปี เด็กจะเริ่มประเมินความสามารถของตนเองและพิจารณาเลือกอาชีพโดยใช้ความสนใจและความสามารถของตนเองเป็นหลักในการพิจารณา

2.3 การเลือกอาชีพโดยพิจารณาจากค่านิยม (Value Stage) อยู่ในช่วงอายุระหว่าง 15 ถึง 16 ปี การเลือกอาชีพในระบะนี้จะเป็นการพิจารณาจากค่านิยมของเด็ก โดยจะเริ่มสังเกตว่าอะไรเป็นสิ่งสำคัญที่ตนเองต้องการในชีวิต

2.4 ระบะของการเปลี่ยนแปลง (Transition Stage) เป็นช่วงสุดท้ายของระบะนี้ โดยทั่วไปเด็กจะเริ่มสุขุมขึ้นและพิจารณาส่งต่าง ๆ จากข้อเท็จจริงและตัดสินใจ ได้ถูกต้องเหมาะสมยิ่งขึ้น โดยคำนึงถึงโครงสร้างของเศรษฐกิจและสังคม ความสนใจ ความสามารถ และค่านิยมของตนเอง เขาจะตระหนักได้ว่า การตัดสินใจของเขาจะเป็น ผลต่อเนืองไปในอนาคตของเขาด้วย ซึ่งในที่สุดเขาจะเริ่มจัดระบบความคิดเกี่ยวกับเรื่องอาชีพ ความสามารถทางอาชีพและคุณค่าของอาชีพให้มีความเหมาะสมกับตนเองและบทบาทเพศของตนได้

3. ระบะความเป็นจริง (Realistic Period) อยู่ในช่วงอายุ 17 ปี จนถึง วัยผู้ใหญ่ ในระบะนี้บุคคลจะพิจารณาเลือกอาชีพ โดยการพิจารณาตนเองและพิจารณาอาชีพประกอบกันตามสภาพความเป็นจริงและข้อจำกัดต่าง ๆ เช่น โอกาสที่จะได้เตรียมการศึกษา เพื่อประกอบอาชีพนั้น ๆ การเลือกอาชีพในระบะนี้จึงมิใช่การเพื่อฝันอีกต่อไปแต่เป็นการผสมผสานออมชอมกันระหว่าง ความต้องการ ความสนใจ ความถนัด ความสามารถและค่านิยมของตนเองกับโอกาสที่จะเป็นไปได้ในสภาพการณ์จริง ระบะนี้แบ่งเป็นขั้นต่าง ๆ ได้ดังนี้

3.1 ระบะของการสำรวจอาชีพ (Exploration Stage) บุคคลจะสำรวจอาชีพต่าง ๆ ว่าอาชีพใดจะเหมาะสมกับเขาโดยคำนึงถึงความสนใจ และค่านิยมของตนเอง เพื่อพยายามที่จะตัดสินใจให้สอดคล้องกับความเป็นจริงมากขึ้น เช่น ลองเลือกเรียนวิชา ต่าง ๆ หรือหาประสบการณ์ในการทำงาน

3.2 ระบะการรวมตัวของความคิดจะเลือกอาชีพ (Crystallization Stage) อยู่ในช่วงอายุประมาณ 20 ปีขึ้นไป ขั้นนี้บุคคลพร้อมที่จะเลือกอาชีพ เนื่องจากข้อมูลเกี่ยวข้องในด้านต่าง ๆ มีความชัดเจน เกิดการยอมรับในความสามารถของตนและได้คำนึงถึง จุดประสงค์ของอาชีพที่ตน

จะเลือก เป็นการตัดสินใจขั้นสุดท้ายก่อนที่จะเตรียมตัวฝึกฝน ทัศนคติและความรู้และประสบการณ์ในอาชีพที่ตนเองเลือก

3.3 ระยะการเลือกอาชีพที่เฉพาะเจาะจง และหาความชำนาญ (Specification Stage) เป็นการตัดสินใจที่เฉพาะเจาะจงลงไปและเริ่มวางแผนที่จะเลือกอาชีพใดอาชีพหนึ่ง มิใช่เป็นเพียงการตกลงใจกว้าง ๆ ว่าจะประกอบอาชีพด้านใดเท่านั้น ในระยะนี้บุคคลจะหาความรู้เพิ่มเติมและฝึกฝนประสบการณ์เฉพาะอาชีพ ถ้าปรากฏว่างานที่เลือกไว้แล้วนั้นไม่เหมาะสมกับตน บุคคลก็จะไปเข้ารับการฝึกฝนเฉพาะอาชีพด้านใดด้านหนึ่งเพิ่มเติม เป็นการหาความรู้เพื่อเตรียมเลือกอาชีพใหม่ต่อไป

ดังนั้น ทฤษฎีพัฒนาการด้านอาชีพของ Ginzberg¹⁶ จึงสรุปได้ว่า การเลือกอาชีพเป็นการบวนการที่ได้พัฒนาต่อเนื่องไปตามช่วงชีวิตของบุคคล โดยบุคคลจะเลือกอาชีพที่สามารถสนองความต้องการ ความสนใจ และความสามารถของเขาให้ได้มากที่สุด ประกอบกับการพิจารณาข้อจำกัดด้านต่าง ๆ ค่านิยมของตนเอง และโอกาสที่จะเป็นไปได้ในโลกของงานอาชีพ

Super¹⁷ ได้กล่าวถึง พัฒนาการทางด้านอาชีพ เป็นพัฒนาการด้านหนึ่งของบุคคลซึ่งอัตราของการพัฒนานี้ขึ้นอยู่กับลักษณะทางด้านจิตวิทยาและสรีรวิทยา และสภาพเงื่อนไขเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้รวมถึงบุคคลที่มีความสำคัญในชีวิตของบุคคล นั้น ๆ ด้วยการที่บุคคลได้พัฒนาตามขั้นพัฒนาการทางอาชีพเฉพาะอย่างได้สำเร็จ จึงจะถือว่าเป็นผู้ที่มีวุฒิภาวะของบุคคล อาจทำได้ถ้ามีข้อมูลเพียงพอ และเข้าใจความหมายในข้อมูลของบุคคลนั้น

แนวคิดของ Super ได้รับความนิยมนแพร่หลายมากที่สุดทฤษฎีหนึ่ง ในปัจจุบันแนวคิดของเขาได้รับอิทธิพลจากแนวคิดทางจิตวิทยาพัฒนาการ จิตวิทยาความแตกต่างระหว่างบุคคลและจิตวิทยาปรากฏการณ์นิยม เขาได้เน้นหลักการสำคัญ 4 ประการ ได้แก่ ขั้นพัฒนาการทางอาชีพ (Vocational Life Stages) วุฒิภาวะทางอาชีพ (Vocational Maturity) ความนึกคิดเกี่ยวกับตนทางอาชีพ (Vocational Self - Concept) และแบบแผนของอาชีพ (Career patterns)

Super ได้เสนอความรู้อันเป็นรากฐานเบื้องต้นของทฤษฎีนี้มีอยู่ 12 ประการ คือ

1. ความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual differences) เป็นหลักสำคัญทั้งด้านที่เกี่ยวกับการศึกษาและจิตวิทยาทางอาชีพ เพราะบุคคลย่อมแตกต่างกันทั้งในด้านความสามารถ ความสนใจ และบุคลิกภาพ ดังนั้น การเลือกอาชีพของบุคคลก็ควรต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ด้วยความสามารถหลาย ๆ อย่างในตัวบุคคล (Multipotentiality) บุคคลแต่ละคน มีขีดความสามารถประจำตัวของแต่ละบุคคลที่จะทำให้ประสบความสำเร็จในงานอย่างใดอย่างหนึ่ง

การที่จะนำเอาคนหนึ่งไปเปรียบเทียบกับอีกคนหนึ่งนั้นไม่ได้ ทุกคนจะมีความสามารถเฉพาะตัว ซึ่งแต่ละคนย่อมแตกต่างกัน

1. รูปแบบความสามารถในอาชีพ (Occupational Ability Patterns) อาชีพแต่ละอาชีพ จะมีรูปแบบของความสามารถเฉพาะของแต่ละอาชีพ เช่น ความสามารถ ความสนใจ และบุคลิกภาพ นั่นคือ อาชีพหนึ่ง ๆ ก็ต้องการบุคคลที่มีความสามารถ ความสนใจ และบุคลิกภาพ นั่นคือ อาชีพหนึ่ง ๆ ก็ต้องการบุคคลที่มีความสามารถ ความสนใจ และบุคลิกภาพต่างไปจากอีกอาชีพหนึ่ง

4. การเลียนแบบและบทบาทของรูปแบบ (Identification and Role of Models) บุคคลส่วนมากจะเลียนแบบบิดามารดา หรือบุคคลอื่นในด้านการประกอบอาชีพ เด็กวัยรุ่นจะสนใจอาชีพโดยการเลียนแบบจากอาชีพผู้ใหญ่ ดังนั้นผู้ใหญ่จึงควรเป็นรูปแบบที่ดีให้แก่เด็ก

5. ความต่อเนื่องของการตัดสินใจ (Continuity of Adjustment) การที่บุคคลจะเลือกอาชีพอะไรนั้น การตัดสินใจเลือกจะต้องจัดให้เป็นกระบวนการต่อเนื่องกัน (Continous Process) ทั้งนี้เนื่องจากสถานการณ์สิ่งแวดล้อมที่บุคคลอาศัยอยู่หรือทำงานอยู่รวมทั้งอัตมโนทัศน์ (Self - Concept) ของตนเองย่อมเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลาและประสบการณ์ ดังนั้นการเลือกและการตัดสินใจก็ต้องเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องกันไป

6. ช่วงของชีวิต (Life Stage) กระบวนการเลือกอาชีพเป็นกระบวนการต่อเนื่องตามช่วงชีวิตของบุคคล ซึ่งแบ่งออกเป็นขั้น ๆ ดังต่อไปนี้

ก. Growth Stage ขั้นของการเจริญเติบโตเริ่มตั้งแต่เกิดจนถึงอายุ 14 ปี

ข. Exploration Stage ขั้นของการสำรวจระหว่างอายุ 15 - 24 ปี เป็นช่วงที่บุคคลพยายามทำความเข้าใจตนเอง ทดลองบทบาทผู้ใหญ่ เช่นการเลือกคู่ การเลือกอาชีพ และการเลือกหาตำแหน่งในสังคม

ค. Establishment ขั้นของการสร้างฐานะระหว่างอายุ 25 - 44 ปี เป็นช่วงที่บุคคลคิดมีครอบครัว มีบทบาทในสังคม มีอาชีพแน่นอน มีงานทำมั่นคงและมีบ้านอาศัย

ง. Maintenance Stage ขั้นของชีวิตที่มั่นคงระหว่างอายุ 25 - 44 ปี เป็นช่วงที่เห็นความสำคัญของครอบครัว พยายามที่จะมีหน้ามีตา หาความก้าวหน้าในการทำงาน

จ. Decline Stage ขั้นของความเสื่อม ตั้งแต่อายุ 65 ปีขึ้นไป เป็นช่วงที่ทำงานน้อยลง มีความรับผิดชอบและมีบทบาทในสังคมน้อย

7. แบบแผนของอาชีพ (Career Patterns) เป็นต้นว่า ระดับของอาชีพความมั่นคงในการประกอบอาชีพ องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อแบบแผนของอาชีพของบุคคล คือ ระดับของสถาน

ภาพทางเศรษฐกิจ และสังคมของครอบครัว ความสามารถทางสติปัญญา บุคลิกภาพและโอกาสที่เขาได้รับ ตลอดจนการปรับตัวในอาชีพ

8. การพัฒนาอาชีพควรได้รับการแนะแนวทาง (Development can be Guided) การพัฒนาอาชีพในทุกช่วงชีวิตของบุคคล ควรได้รับการแนะนำอย่างเหมาะสม และเปิดโอกาสให้ได้ทดลองฝึกฝนด้วยตนเองตามสมควร เพื่อให้เกิดการพัฒนาอาชีพที่เหมาะสมกับบุคคลนั้น

9. การพัฒนาอาชีพเป็นผลของกระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล กับสิ่งแวดล้อม (Development : the Result of Interaction) สิ่งแวดล้อมในชีวิตของบุคคลเป็นต้นว่า การอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัว การศึกษาจากโรงเรียน โดยบุคคลจะนำข้อมูลเหล่านี้มาประเมินและพัฒนาเป็นข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ และทดลองวางแผนเกี่ยวกับอาชีพที่ตนสนใจหรือมีความถนัดนั้น อันจะเป็นส่งเสริมการพัฒนาความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเอง (Self - Concept) ทำให้เกิดความเข้าใจและรู้จักประเมิน ความถนัดความสนใจ และความสามารถของตนเอง ซึ่งจะช่วยให้บุคคลยอมรับความต้องการด้านต่าง ๆ ของตน กับโอกาสที่จะเป็นไปได้จริง

10. ความไม่คงที่ของแบบแผนอาชีพ (The Dynamic of Career Patterns) แบบแผนของอาชีพขึ้นอยู่กับระดับของสังคม เศรษฐกิจของบิดามารดา สติปัญญา ความสามารถ และความสนใจของบุคคล ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เช่นเดียวกับพัฒนาการของบุคคลตามช่วงชีวิต ระหว่างขั้นของการเจริญเติบโต (Growth Stage) และระยะต้นของขั้นของการสำรวจตนเองและอาชีพ (Exploration Stage) บุคคลจะเริ่มมีความเข้าใจเพียงเล็กน้อยในกระบวนการพัฒนาอาชีพในช่วงหลังของขั้นของการสำรวจตนเองและอาชีพ (Late Exploration Stage) บุคคลจะเริ่มมีความเข้าใจเพียงเล็กน้อยในกระบวนการพัฒนาอาชีพในช่วงหลังของขั้นของการสำรวจตนเองและอาชีพ (Late Exploration Stage) ขั้นของการวางรากฐาน (Establishment Stage) และขั้นของการสร้างความมั่นคงในชีวิต (Maintenance Stage)

11. ความพึงพอใจในงานขึ้นอยู่กับความแตกต่างระหว่างบุคคล สถานะ และบทบาทของบุคคล (Job Satisfaction : Individual Differences, Status and Rold) บุคคลจะเกิดความพึงพอใจในงาน ถ้างานนั้นสอดคล้องกับชีวิตความสามารถและบุคคลได้มีสถานะและบทบาทในงานนั้นตามที่เขาต้องการ ระดับของความพอใจขึ้นอยู่กับระดับของการพัฒนาความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเอง (Self - Concept) ของบุคคลงาน คือ วิถีทางของชีวิต (Work is a way of life) การที่บุคคลจะประสบความสำเร็จและมีความพึงพอใจในงานและวิถีชีวิตตนเองนั้น ขึ้นกับการที่บุคคลนั้นได้ทำงานตรงกับความสามารถ ความถนัด ความสนใจ บุคลิกภาพ และค่านิยมของตนเอง

ดังนั้น ทฤษฎีพัฒนาการด้านอาชีพของซูเปอร์มันน์ สรุปได้ว่า การเลือกอาชีพของแต่ละบุคคลย่อมประกอบด้วย องค์ประกอบในการสนใจหลายประการ ทั้งเกี่ยวกับตัวบุคคลเองในด้านของความสนใจ ความสามารถ และเกี่ยวกับลักษณะอาชีพ โอกาส บุคคลแวดล้อม และสภาพของแวดล้อมของสังคม

Hoppock¹⁸ ได้ประยุกต์หลักการทฤษฎีการเลือกอาชีพ และพัฒนาการด้านอาชีพ รวบรวมตั้งเป็นทฤษฎีขึ้น โดยมีหลักการว่าบุคคลจะเลือกอาชีพสามารถสนองความต้องการของตนเองได้ดีที่สุด และมากที่สุดทั้งในปัจจุบันและอนาคต โดยเน้นถึงความสำคัญของการรู้จักตนเองอย่างแท้จริงในด้านของ ความสามารถ ความสนใจ และบุคลิกภาพซึ่งเป็นองค์ประกอบ ส่วนบุคคล เพื่อนำไปเปรียบเทียบกับองค์ประกอบด้านอาชีพซึ่งจะช่วยให้เลือกอาชีพได้อย่างเหมาะสม และประสบความสำเร็จในอาชีพนั้น Hoppock มีความเห็นว่า หากความต้องการของบุคคลได้รับการตอบสนองจากการทำงานในอาชีพหนึ่งจะเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้บุคคลเกิดความพึงใจในอาชีพนั้นและการเลือกอาชีพของบุคคลอาจเปลี่ยนแปลงได้ ถ้าหากบุคคลพิจารณาแล้วว่า การเปลี่ยนแปลงนั้นจะสนองความต้องการของเขาได้ดีขึ้น Hoppock ได้สรุปหลักการสำคัญไว้ดังนี้ คือ

1. บุคคลเลือกอาชีพเพื่อสนองความต้องการด้านต่าง ๆ ของตนเอง
2. เมื่อบุคคลเลือกอาชีพใดก็ตามย่อมมีความเชื่อว่า อาชีพนั้นจะสนองความต้องการของเขาได้ดีที่สุด
3. ความต้องการ จะเป็นแรงจูงใจให้บุคคลแสดงพฤติกรรมไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่งซึ่งมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ
4. พัฒนาการด้านอาชีพของบุคคลเกิดขึ้นเมื่อบุคคลเกิดความรู้สึกว่า การประกอบอาชีพจะสามารถสนองความต้องการด้านต่าง ๆ ของเขาได้
5. การเลือกอาชีพ และพัฒนาการด้านอาชีพของบุคคลจะพัฒนาก้าวหน้าขึ้น เมื่อเขาสามารถคาดการณ์ล่วงหน้าได้ว่า อาชีพอะไรจะสามารถสนองความต้องการเขาได้มากน้อยเพียงใดในอนาคต ซึ่งเขาจะกระทำได้อีกต่อเมื่อเขาสามารถที่จะคิดอย่างมีเหตุผล รู้จักและเข้าใจตนเองอย่างถ่องแท้ และมีข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพเพียงพอ
6. ข้อมูลเกี่ยวกับตนเองมีผลต่อการเลือกอาชีพ โดยช่วยให้บุคคลตระหนักถึงความต้องการและความคาดหวังความสำเร็จในอนาคตของตน
7. ข้อมูลทางด้านอาชีพมีผลต่อการเลือกอาชีพ โดยช่วยให้บุคคลได้ค้นพบอาชีพที่สามารถสนองความต้องการของเขาได้อย่างแท้จริง และช่วยทำนายได้ว่า บุคคลจะได้รับความพึงพอใจในอาชีพที่ตนเลือกมากน้อยเพียงใด เมื่อเปรียบเทียบกับอาชีพอื่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์โดยมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
 ไม่สามารถเผยแพร่หรือทำซ้ำโดยไม่ได้รับอนุญาต

8. ความพึงพอใจในอาชีพขึ้นอยู่กับขอบเขตของงาน ว่าสามารถจะสนองความต้องการของบุคคลตามที่เขาได้คาดหวังไว้หรือไม่ ซึ่งระดับความพึงพอใจในงานอาชีพนี้ขึ้นอยู่กับสัดส่วนระหว่างความคาดหวังของบุคคล และสิ่งที่เขาได้รับจากงานอาชีพนั้น

9. ความพึงพอใจในอาชีพเป็นผลจากการที่งานอาชีพนั้น สามารถตอบสนองความต้องการของบุคคลนั้นได้ในปัจจุบัน หรือมีแนวโน้มว่าจะตอบสนองความต้องการนั้นได้ในอนาคต

10. การเลือกอาชีพสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา เมื่อบุคคลมีความเชื่อว่าการเปลี่ยนแปลงนั้นจะตอบสนองความต้องการของบุคคลได้ดีขึ้น

สรุปหลักการของทฤษฎีการเลือกอาชีพและพัฒนาการด้านอาชีพของ Hoppock ได้ว่า ในการตัดสินใจเลือกอาชีพนั้นบุคคลจำเป็นต้องรู้จัก และเข้าใจตนเองอย่างถ่องแท้ในทุกด้าน เป็นต้นว่า ความต้องการ ความสนใจ ความคาดหวัง ค่านิยมและความสามารถของตนเอง เพื่อช่วยให้สามารถตัดสินใจเลือกอาชีพได้อย่างเหมาะสม และการเลือกอาชีพเป็นกระบวนการที่เปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา ถ้าการเปลี่ยนแปลงนั้นจะสามารถสนองความต้องการของบุคคลได้ดีขึ้น

Holland¹⁹ มีความเชื่อว่า ความสนใจในอาชีพและความชอบในอาชีพของบุคคลมีส่วนสัมพันธ์กับบุคลิกภาพของบุคคลนั้น ดังนั้น การเลือกอาชีพจึงเป็นการแสดงออก ซึ่งบุคลิกภาพของบุคคล และแบบสำรวจความสนใจในอาชีพ ก็คือแบบสำรวจบุคลิกภาพนั่นเอง นอกจากนี้ เขายังเชื่อว่า ความพอใจในอาชีพ ความมั่นคงในอาชีพ และสัมฤทธิ์ผลในอาชีพขึ้นอยู่กับความสอดคล้องกันระหว่างบุคลิกภาพ และสิ่งแวดล้อมของงานแต่ละชนิด

Holland ได้สรุปการศึกษาในระยะที่ผ่านมาเกี่ยวกับแผนการเลือกอาชีพไว้ดังนี้ คือ

1. ความมุ่งหวังต่องานอาชีพมีความสัมพันธ์กับสติปัญญา ความถนัดทางการเขียน วิธีการเรียน ถิ่นที่อยู่และสภาพของครอบครัว

2. การเลือกอาชีพ เป็นกระบวนการที่ประสมประสานกันระหว่างความถนัดภายใน ความคาดหวัง และประสบการณ์ของแต่ละบุคคล

3. แรงขับเคลื่อนซับซ้อนทั้งภายในและภายนอกตัวบุคคล ที่ทำให้บุคคลเลือกอาชีพ ผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางอาชีพ และการฝึกฝนของบุคคล

เอกสารนี้เป็นเอกสาร 4. ความมุ่งหวังทางการศึกษาและอาชีพของบุคคล จะลดน้อยลงเมื่อมีอายุมากขึ้น

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้ง 5. การเปลี่ยนแปลงแนวทางของการทำงาน อาชีพของผู้ใหญ่ อยู่ในแนวที่เราอาจนำไปใช้

ทำนายได้

องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกเรียนวิชาชีพและประกอบอาชีพ

4.1 องค์ประกอบด้านบุคคล

องค์ประกอบด้านบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการเลือกเรียนวิชาชีพและประกอบอาชีพเกี่ยวข้องกับเพศ อายุ ระดับผลสัมฤทธิ์ ผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้อง เช่น ครู ญาติ เพื่อน ตลอดจนผู้ประสบความสำเร็จในอาชีพ ซึ่งได้มีผู้วิจัยเกี่ยวกับอิทธิพลด้านบุคคลไว้ ดังนี้

4.1.1 เพศกับการเลือกเรียนวิชาชีพและประกอบอาชีพ

ผลการวิจัยที่ชี้ให้เห็นเกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างเพศกับการเลือกเรียนวิชาชีพและประกอบอาชีพในประเทศไทย มีดังนี้

พรรณราย นิมขุนทด²⁰ ได้ศึกษาความมีนัยสำคัญของบุคลิกภาพในการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดราชบุรี ประกอบด้วยนักเรียนชาย 48 คน และนักเรียนหญิง 30 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเองสำหรับสำรวจความสนใจเกี่ยวกับอาชีพ และแบบทดสอบบุคลิกภาพที่ได้ดัดแปลงมาจาก Edward Personal Preference Schedule ผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่มีบุคลิกภาพต่างกัน มีความสนใจในการเลือกอาชีพต่างกัน และนักเรียนชายสนใจเกี่ยวกับอาชีพทางเทคนิควิทยา เช่น วิศวกร ช่างเทคนิค และช่างอุตสาหกรรมต่าง ๆ มากที่สุด ส่วนนักเรียนหญิงสนใจอาชีพเกี่ยวกับการให้บริการ เช่น นักสังคมสงเคราะห์ พยาบาล พนักงานบริการต่าง ๆ มากที่สุด

ณรงค์ดี คิดโสภา²¹ ประจวบ ประภาวงศ์²² หวัน ประพาน²³ และอำไพ จิตต์วัฒน์²⁴ (2516) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การเปรียบเทียบความสามารถ ความสนใจและความต้องการในการเลือกอาชีพของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2525 ระหว่างโรงเรียนมัธยมแบบประสมกับโรงเรียนสายสามัญ" โดยใช้กลุ่มตัวอย่างในแต่ละจังหวัดตามลำดับดังนี้ คือ สกลนคร เชียงใหม่ สงขลา และกรุงเทพมหานคร โดยใช้แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบสำรวจความสนใจในอาชีพของกรมวิชาการ และแบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล ซึ่งผลการวิจัยประการหนึ่งที่สอดคล้องกันคือ นักเรียนชาย และนักเรียนหญิงเลือกอาชีพไม่เหมือนกันในงานกลางแจ้ง งานจักรกล งานวิทยาศาสตร์ งานด้านโฆษณาชักชวน งานคำนวณ งานบริการสังคม งานวรรณกรรม และงานเสมียน โดยเฉพาะนักเรียนชายสนใจในงานกลางแจ้ง งานด้านจักรกล งานวิทยาศาสตร์ งานโฆษณาชักชวนและงานคำนวณ มากกว่านักเรียนหญิง ส่วนนักเรียนหญิงสนใจงานบริการสังคม งานวรรณกรรม และงานเสมียนมากกว่านักเรียนชาย

แม้ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามเปลี่ยนแปลงเนื้อหา และต้อง²⁵อ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
 สวัสดิ์ ประทุมราช และคณะ (2519 : 50) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับแบบสำรวจความสนใจอาชีพฉบับที่แปดและดัดแปลงจากแบบสำรวจความสนใจในอาชีพชุด TheKuder

Preference Record-Vocational Form C พบว่า ความสนใจในอาชีพของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงต่างกันในกลุ่มอาชีพงานจักรกล งานคำนวณ งานวิทยาศาสตร์ งานชักชวนโฆษณา งานกลางแจ้งมากกว่านักเรียนหญิง ส่วนนักเรียนหญิงมีความสนใจในอาชีพ งานวรรณกรรม งานบริการสังคม และงานเสมียนมากกว่านักเรียนชาย

ประมวล วิทยากร²⁶ ได้ศึกษาความสนใจการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า นักเรียนชายมีความสนใจด้านมีอำนาจและการเป็นผู้นำสูงกว่านักเรียนหญิง ส่วนนักเรียนหญิงมีความสนใจในอาชีพด้านบริการสังคม ความมั่นคงปลอดภัยในอาชีพ และความมีระเบียบแบบแผนสูงกว่านักเรียนชาย

ในปี พ.ศ. 2522 เสถียร ศรีรัตน์²⁷ และพิมพ์ พร้อมถกล²⁸ ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสนใจในอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดสงขลาและ กรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีความสนใจในอาชีพแตกต่างกัน โดยนักเรียนชายสนใจในอาชีพประเภทงานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมากที่สุด นักเรียนหญิงสนใจในอาชีพสำนักงานและเสมียนมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับอัญชลี บุปผาพิบูลย์²⁹ ซึ่งพบว่า นักเรียนชายสนใจในอาชีพทางด้านวิทยาศาสตร์มากที่สุด รองลงมาได้แก่ งานศิลปะ งานนอกสำนักงาน ส่วนนักเรียนหญิงมีความสนใจในอาชีพงานในสำนักงานมากที่สุด รองลงมาได้แก่ งานบริการ และงานด้านวิทยาศาสตร์ และพบว่า นักเรียนหญิงไม่สนใจงานด้านจักรกลเลย

สุนรรัตน์ กันหลง³⁰ ได้ตรวจสอบความตรงของแบบสำรวจความสนใจในอาชีพของคูเดอร์ พบว่า นักเรียนชายและหญิงสนใจในอาชีพงานกลางแจ้ง งานจักรกล งานวิทยาศาสตร์ ต่างกันโดยนักเรียนชายมีความสนใจในอาชีพงานกลางแจ้ง งานจักรกล และงานวิทยาศาสตร์สูงกว่านักเรียนหญิง ส่วนนักเรียนหญิงมีความสนใจในอาชีพงานบริการสังคม งานด้านคำนวณ และงานเสมียนสูงกว่านักเรียนชาย

ต่อมาเพ็ญศรี จินดาศักดิ์³¹ ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี พบว่า การเลือกอาชีพของนักเรียนมีความสัมพันธ์กับเพศ ความสนใจในอาชีพ ค่านิยมและความมุ่งหวังของผู้ปกครอง ส่วนระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ของผู้ปกครอง ไม่มีความสัมพันธ์กับการเลือกอาชีพของนักเรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำหรับงานวิจัยในต่างประเทศ มีผู้ศึกษาไว้ดังนี้ คือ

STRONG³² ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสนใจในอาชีพของชายและหญิง พบว่า เพศชายและหญิงมีความสนใจในอาชีพแตกต่างกันและจะคงอยู่ในสภาพนี้ตั้งแต่อายุ 14-38 ปี กล่าวคือ เพศชายสนใจอาชีพเกี่ยวกับเครื่องยนต์กลไก กิจกรรมทางวิทยาศาสตร์การเมือง ทหาร และอาชีพที่มีลักษณะโลดโผน ตื่นเต้น ส่วนเพศหญิงจะสนใจอาชีพเกี่ยวกับศิลปะ ดนตรี กิจกรรมทางวรรณคดี บัญชี ครู และงานด้านสังคมสงเคราะห์ และพบว่า ทั้งเพศชายและเพศหญิง สนใจดนตรีและบัญชีพอๆกัน และ ROSE³³ ได้สำรวจความสนใจในอาชีพได้ผลทำนองเดียวกันกับสตรีของ CHANNAY³⁴ ได้ศึกษาพบว่า ความต้องการด้านอาชีพของนักเรียนหญิงแตกต่างไปจากนักเรียนชาย ด้านแนวทางไปสู่ความเป็นใหญ่และความสำเร็จในอาชีพ

CLACK³⁵ พบว่า วิชาชีพที่นักเรียนชายสนใจ ได้แก่ เครื่องจักรกล เทคนิคการคำนวณ การค้า เกษตร

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับเพศกับความสนใจในอาชีพที่กล่าวมาแล้วสรุปได้ว่า ความสนใจในอาชีพของเพศชายหญิงแตกต่างกัน กล่าวคือ เพศชายจะสนใจเกี่ยวกับงานประเภทเครื่องยนต์กลไก งานด้านการคำนวณ ด้านศิลปะ ทหาร ตำรวจ มากกว่าเพศหญิง ส่วนเพศหญิงสนใจในอาชีพเกี่ยวกับงานด้านภาษา วรรณคดี และงานด้านบริการสังคมมากกว่าเพศชาย

4.1.2. อายุกับการเลือกเรียนวิชาชีพและประกอบอาชีพ

สำหรับงานวิจัยในประเทศไทย ประจวบ ประภาวงศ์³⁶ ทำการศึกษาเปรียบเทียบความสามารถ ความสนใจ และความต้องการในการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างโรงเรียนมัธยมแบบประสม และโรงเรียนมัธยมปลายสามัญในจังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบสำรวจความสนใจในอาชีพ และแบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล ซึ่งผลการวิจัยปรากฏว่า โรงเรียนทั้งสองประเภทมีความสามารถในการเลือกอาชีพไม่แตกต่างกัน และมีเพียงจำนวนเล็กน้อยเท่านั้นที่สามารถเลือกอาชีพได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมกับตนเองตามความเป็นจริง นักเรียนที่มีอายุมากกว่ามีความสามารถในการเลือกอาชีพไม่ต่างไปจากนักเรียนที่มีอายุน้อยกว่า

สำหรับผลการวิจัยในต่างประเทศเกี่ยวกับอายุและการเลือกเรียนวิชาชีพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับดูงาน ใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้า ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า และประกอบอาชีพมิโดยสังเขปดังนี้

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

CRITES³⁷ กล่าวว่า การเลือกอาชีพเป็นกระบวนการต่อเนื่องและในกระบวนการเลือกอาชีพนี้ บุคคลจะเลือกอาชีพโดยห่างไกลจากความเป็นจริงในช่วงอายุต้นและระดับความจริงจะเพิ่มขึ้นเมื่ออายุเพิ่มขึ้น เช่นเดียวกับ HOPPOCK³⁸ ได้สรุปผลจากการรวบรวมทฤษฎีที่เกี่ยวกับพัฒนาการทางอาชีพว่าเมื่อบุคคลมีอายุมากขึ้นจะสามารถเลือกอาชีพได้เหมาะสมถูกต้องตามความเป็นจริงมากขึ้นตามอายุที่เพิ่มขึ้น และพบว่าเด็กสามารถเลือกอาชีพได้แน่นอนตั้งแต่ก่อนเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และแม้แต่ในระดับประถมศึกษาที่เช่นเดียวกัน

WEINROTH³⁹ ได้ศึกษาความสนใจในอาชีพของเด็กผู้หญิงวัยรุ่น (อายุ 13-18 ปี) กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยนักเรียนหญิงในระดับชั้นปีที่ 8-12 ในเขตเมืองเทียโอกา (Tioga) และพอตเตอร์ (Potter) ในรัฐเพนซิลวาเนีย กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสำรวจความสนใจในอาชีพของแฮทแมนไกเธอร์ (Hachman-Taither Vocational Interest Inventory) ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มวัยรุ่นที่มีอายุสูงกว่า 16 ปี จะมีความสนใจในอาชีพแคบและลึกซึ้งกว่ากลุ่มวัยรุ่นที่มีอายุต่ำกว่า 16 ปี ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากว่าเด็กในวัยนี้มีความเข้าใจตนเองและมีความรู้เกี่ยวกับอาชีพมากขึ้น

จากผลการวิจัยข้างต้นอาจสรุปได้ว่า บุคคลสามารถเลือกอาชีพได้เหมาะสมถูกต้องตามความเป็นจริงมากขึ้น เมื่อมีอายุเพิ่มขึ้น

4.1.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับการเลือกเรียนวิชาชีพและประกอบอาชีพ

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นสิ่งหนึ่งที่แสดงถึงความสามารถทางการเรียนของนักเรียน ซึ่งอาจถือเป็นตัวกำหนดอย่างหนึ่งต่อการเลือกศึกษาต่อ และการประกอบอาชีพในอนาคตของนักเรียน ซึ่งผลการวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ ในประเทศไทยมีดังนี้

อรชร ชื่นศิริ⁴⁰ ได้ศึกษาเกี่ยวกับการเลือกอาชีพสาขาอาชีพศึกษา เพื่อศึกษาต่อของนักเรียนชายชั้น ม.ศ. 3 ในพระนคร พบว่าสาเหตุที่ทำให้นักเรียนเลือกเรียนอาชีพศึกษาเพราะนักเรียนทราบว่าตนมีสติปัญญาไม่ดีพอ เหตุผลต่อมาคือขาดแคลนทุนทรัพย์ และผู้ปกครองไม่ต้องการให้เรียนต่อ

และในปี พ.ศ. 2514 อารียา เกตศรีเมฆ⁴¹ ได้ศึกษาความต้องการการศึกษาต่อของนักเรียนชั้น ม.ศ.3 ในจังหวัดพระนคร ปีการศึกษา 2514 โดยใช้แบบสอบถามในการรวบรวมข้อมูล พบว่า สาเหตุที่นักเรียนชาย-หญิง เลือกเรียนต่อ ม.ศ.4-5 สายสามัญเพราะต้องการเข้าเรียนต่อระดับมหาวิทยาลัย ส่วนที่เลือกสายอาชีพศึกษา เพราะเหมาะกับความสามารถและความ

ถนัดของตนเองมากที่สุด และเพราะชอบเป็นเหตุผลรองลงมา นั้น ไม่น่าจะน่าไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จุมพล นิมพานิช⁴² ศึกษาเรื่องแผนการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 พบว่านักเรียนที่มีผลการเรียนดีจะเลือกเรียน แพทย์และนิติศาสตร์ มากกว่านักเรียนที่มีผลการเรียนที่อยู่ในระดับปานกลางหรือระดับต่ำ

สมพงษ์ อาภาพันธ์⁴³ ศึกษาเกี่ยวกับการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน ในโรงเรียนมัธยมแบบประสม ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 620 คน พบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะเลือกอาชีพแตกต่างจากนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สวนอรอนงค์ แจ่มผล⁴⁴ ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวุฒิภาวะ กับความสนใจในอาชีพ สัมฤทธิ์ผลทางการเรียนกับการตัดสินใจเลือกอาชีพของนิสิต นักศึกษาปีที่ 2 จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำนวน 453 คน ผลปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่มีความสัมพันธ์กับความสนใจในอาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับ ลัดดาวัลย์ ไคว้ตระกูล⁴⁵ ศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของการเลือกและไม่เลือกแผนการเรียนวิชาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สังกัดโรงเรียนรัฐบาลในจังหวัดลำปาง พบว่า เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ไม่มีผลต่อการเลือกเรียนแผนการเรียนวิชาชีพ และสมบัติ สุขสมบุญ⁴⁶ ได้ศึกษาปัจจัยต่อความสนใจเลือกเรียนต่อสายสามัญศึกษา และสายอาชีวศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในปีการศึกษา 2539 พบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีเหตุผลของปัจจัยต่อความสนใจเลือกเรียนต่อสายอาชีวศึกษา ด้านความสนใจ ความถนัด และด้านเกียรติยศ ชื่อเสียงไม่แตกต่างกัน

สำหรับงานวิจัยในต่างประเทศ มีดังนี้

Super⁴⁷ ได้ศึกษาติดตามผลของนักเรียนตั้งแต่อยู่ในโรงเรียนจนเข้าสู่วิทยาลัย เป็นระยะเวลาติดต่อกัน 10 ปี พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนจะเป็นตัวทำนายที่มีประสิทธิภาพของพฤติกรรมทางอาชีพของนักเรียน สอดคล้องกับ Eaddy⁴⁸ ซึ่งศึกษาและวิจัยองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนอาชีวเกษตรในรัฐหลุยส์เซียน่า จำนวน 741 คน พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมีความสัมพันธ์กับการเลือกระดับอาชีพของนักเรียน และ Blackburn⁴⁹ พบว่า นักเรียนจะมีความคาดหวังทางการศึกษาและอาชีพ ความปรารถนาทางการศึกษาและอาชีพสูงขึ้นตามเกรดเฉลี่ย

อย่างไรก็ตามจากการศึกษาของ Philipbin⁵⁰ เรื่องความสนใจ ความสามารถ สัมฤทธิ์ผล และคุณลักษณะบางประการของนักเรียนที่เรียนโปรแกรมที่ต่างกัน ในโรงเรียน

มัธยมศึกษาตอนปลาย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ Ohio Survey Test เพื่อวัดความสามารถทางภาษา คณิตศาสตร์ ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านและการแสดงออกทางภาษาอังกฤษและผลสัมฤทธิ์ทางคณิตศาสตร์ และใช้ Ohio Vocational Interest Survey ในการวัดความสนใจในอาชีพในหมวดอาชีพต่าง ๆ ผลปรากฏว่าไม่มีสหสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญ ระหว่างคะแนนในระดับสูงในแบบสำรวจความสนใจ OVIS และตัวแปรต่าง ๆ ที่ศึกษา

4.1.4 ผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้องกับการเลือกเรียนวิชาชีพและประกอบอาชีพ

บิดา มารดา และผู้เกี่ยวข้อง เช่น ครู ญาติ เพื่อน ตลอดจนผู้ประสบความสำเร็จในอาชีพ นับว่ามีอิทธิพลต่อการเลือกเรียนวิชาชีพและประกอบอาชีพ ไม่น้อยกว่าองค์ประกอบด้านอื่น ๆ ซึ่งมีผู้ที่ได้ทำการวิจัยในประเทศดังนี้

จันทิมา บุญวานิช⁵¹ ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับเด็กนักเรียนชั้น ม.ศ.3 จังหวัดเพชรบุรี พบว่า การตัดสินใจเลือกอาชีพของเด็กนักเรียนนั้น จะตัดสินใจเลือกอาชีพโดยการปรึกษาบิดามารดาถึงร้อยละ 61 และจะตัดสินใจโดยอาศัยความสนใจของนักเรียนเองเพียงร้อยละ 27 เท่านั้น

สมพงษ์ อภาพันธุ์⁵² ได้ศึกษาการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันโรงเรียนมัธยมแบบประสม ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า นักเรียนที่มีความนิยมต่อบุคคลที่ประสบความสำเร็จในอาชีพที่ตนเลือก จึงทำให้เลือกอาชีพคล้ายตามผู้นั้น

สำหรับในต่างประเทศมีผู้ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้หลายท่าน ซึ่งส่วนใหญ่ได้ผลสอดคล้องกัน เช่น

Tanzer⁵³ และ Dobbins⁶⁴ พบว่า การเลือกอาชีพของนักเรียนขึ้นอยู่กับความสนใจและอาชีพของบิดา มารดา และบิดา มารดามีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนเป็นอันมาก ซึ่งตรงกับผลการศึกษาของ Eaddy⁶⁵ ซึ่งได้จัดองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนจากมากไปหาน้อย คือ บิดา มารดา เพื่อน บุคคลในอาชีพที่เขาเลือก ญาติ บุคคลภายในโรงเรียน และ พระ นอกจากนี้ก็ขึ้นอยู่กับความสนใจส่วนตัว และรายได้ของครอบครัวอีกด้วย

Eaddy ศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียน

เกษตรกรรมของรัฐหลุยส์เซียน่า จำนวน 741 คน พบว่า ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. บิดามารดามีอิทธิพลต่อการเลือกสาขาวิชาเรียนต่อ
2. ระดับการศึกษาของบิดามารดามีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิด กับการเลือกสาขาวิชาเรียนต่อของเด็กมากกว่าความมีชื่อเสียงในอาชีพของบิดามารดา
3. การเลือกสาขาวิชาเรียนต่อของเด็ก ขึ้นอยู่กับความสนใจส่วนตัว ความพึงพอใจ ความสามารถและค่าตอบแทน
4. บิดามารดา บุคคลที่มีชื่อเสียงในวิชาชีพที่มีอิทธิพลต่อการเลือกวิชาชีพตามลำดับ

Odell Uzzell⁶⁶ ศึกษาเรื่องการศึกษต่อและการเลือกอาชีพของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จากโรงเรียน 14 แห่ง ใน Eastern North Carolina จำนวน 301 คน โดยการใช้สัมภาษณ์เป็นรายบุคคลและแบบสอบถามผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่นักเรียนใช้ช่วยในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อหรือเลือกอาชีพ ก็คือ ความคุ้นเคยกับบุคคลที่อยู่ในวงการณ์นั้น ๆ มาก่อน ซึ่งแสดงว่า การชักนำของผู้ที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพ

นอกจากนี้อิทธิพลด้านอื่น ๆ เช่น ระดับการศึกษาของบิดามารดา ก็มีผลต่อการเลือกเรียนวิชาชีพและประกอบอาชีพดังนี้

ระดับการศึกษาของบิดา-มารดากับการเลือกเรียนวิชาชีพและประกอบอาชีพ

สำหรับงานวิจัยในประเทศไทยมีดังนี้

สุภาภรณ์ เอี่ยมจินดา⁶⁷ ได้ศึกษาเหตุผลในการเลือกและไม่เลือกเรียนครู ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในภาคกลาง (เว้นกรุงเทพมหานคร) พบว่า นักเรียนที่บิดามารดามีระดับการศึกษาต่างกัน เลือกอาชีพไม่ต่างกัน

สมจิต อภิธนาพงษ์⁶⁸ ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแสดงตัว เก็บตัว กับความสนใจในอาชีพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 407 คน ในจังหวัดชุมพร พบว่า ความสนใจในอาชีพของนักเรียนที่มีบุคลิกภาพแสดงตัว และเก็บตัว ไม่มีความสัมพันธ์ระดับการศึกษาของบิดามารดา

พิมพ์ พร้อมถกล⁶⁹ ศึกษากลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 565 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสำรวจความพอใจในอาชีพของ จอห์น ฮอลแลนด์ พบว่า นักเรียนมีความสนใจในอาชีพแตกต่างกันตามระดับการศึกษาของบิดามารดา หรือผู้ปกครอง โดยนักเรียนที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองไม่รู้หนังสือ จะสนใจในอาชีพประเภทงาน

จัดการและค้าขายมากที่สุด ส่วนนักเรียนที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองมีการศึกษาตั้งแต่ระดับประถมศึกษาขึ้นไปจะสนใจในอาชีพประเภทงานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมากที่สุด

ในปีต่อมา มาร์ศรี กองเกตุ⁶⁰ ศึกษาผลของทัศนคติ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ของบิดามารดาที่มีผลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 341 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสำรวจความสนใจในอาชีพของจอห์น ฮอลแลนด์ และแบบสอบถามที่สร้างขึ้น แบ่งระดับการศึกษาของบิดามารดา เป็น 4 ระดับ ได้แก่ ไม่ได้เข้าเรียน ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา และระดับอุดมศึกษา พบว่าระดับการศึกษาของบิดามีผลกระทบต่อความสนใจในอาชีพของนักเรียน แต่ระดับการศึกษาของมารดาไม่มีผลกระทบต่อความสนใจในอาชีพของนักเรียน

สมบัติ สุขสมบุรณ์⁶¹ ได้ศึกษาปัจจัยต่อความสนใจเลือกเรียนต่อสายสามัญศึกษาและสายอาชีวศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า นักเรียนที่บิดามารดามีระดับการศึกษาต่างกัน มีเหตุผลของปัจจัยต่อการตัดสินใจเลือกเรียนต่อที่แตกต่างกัน ในด้านความสนใจและความถนัด ด้านความต้องการของบุคคลที่เกี่ยวข้อง ด้านเกียรติยศชื่อเสียง และด้านเศรษฐกิจและสังคม

สำหรับผลการวิจัยในต่างประเทศมีดังนี้

Eaddy⁶² ได้ศึกษาวิจัยองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนเกษตรกรรมในรัฐหลุยส์เซียน่า ในปี 1969 พบว่า บิดามารดามีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของบุตรและมารดามีอิทธิพลอย่างมาก ในการตัดสินใจทางการศึกษาต่อของบุตร ระดับการศึกษาของบิดามารดามีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับการเลือกอาชีพของบุตรมากกว่าการมีชื่อเสียงในอาชีพของบิดามารดา นอกจากนี้ยังพบว่าการเลือกอาชีพของนักเรียนขึ้นอยู่กับความสนใจส่วนตัว ความพึงพอใจ ความสามารถและค่าตอบแทน

Blackburn⁶³ ศึกษาตัวแปรที่มีผลต่อความปรารถนาและความคาดหวังในด้านการศึกษา และอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 428 คน พบว่า คะแนนของความปรารถนาและความคาดหวังทางด้านการศึกษา และอาชีพของนักเรียน จะสูงขึ้นในกลุ่มนักเรียนที่บิดาและมารดามีระดับการศึกษาสูง

Ronald Gard Quaford⁶⁴ พบว่า ภูมิหลังของการศึกษาของผู้ปกครองซึ่งสูงเกินกว่าบุตรจะมีแนวโน้มที่จะเลือกอาชีพไม่เหมือนบรรพบุรุษมากขึ้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.2 องค์ประกอบด้านการเงินของครอบครัว

องค์ประกอบด้านการเงินของครอบครัวเกี่ยวข้องกับอาชีพบิดา มารดา รายได้ของบิดามารดา รายได้ของอาชีพที่นักเรียนเลือก

4.2.1 อาชีพของบิดา มารดา กับการเลือกเรียนวิชาชีพและประกอบอาชีพ

สำหรับงานวิจัยในประเทศไทย ศิริลักษณ์ จินดากุล⁶⁵ พบว่า อาชีพของบิดาและผู้ปกครองบางอาชีพเท่านั้นที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียน เช่น อาชีพข้าราชการ ทหาร ตำรวจ ครู และแพทย์

ราตรี รุ่งโรจน์ดี⁶⁶ (2515 : 65) ศึกษาแนวโน้มในการเลือกเรียนต่อสายสามัญและสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดสุโขทัยและจังหวัดระยองตามลำดับ พบว่า ผู้ปกครองมีอิทธิพลต่อการเรียนต่อของนักเรียนมากกว่าครู นักเรียนที่ ผู้ปกครองอาชีพทำไร่ ทำนา หรือทำสวน ส่วนใหญ่จะเลือกเรียนต่อสายอาชีพมากกว่า นักเรียนที่มีผู้ปกครองค้าขาย รับราชการ

เป็รื่อง จันดา⁶⁷ ได้ทำการวิจัยเรื่องการเลือกอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนต่างกัน ในโรงเรียนมัธยมแบบประสมภาคเหนือ จำนวน 506 คน พบว่า อาชีพของผู้ปกครองทำให้นักเรียนมีเหตุผลและแรงจูงใจในการเลือกอาชีพเพราะความจำเป็นที่ไม่สามารถศึกษาต่อแตกต่างกัน

พิมพ์ พร้อมถกล⁶⁸ ได้ตรวจสอบความตรงตามทฤษฎีและแบบสำรวจความพอใจในอาชีพของฮอลแลนด์ กับนักเรียนไทย มัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 565 คน พบว่า นักเรียนที่บิดามารดามีอาชีพต่างกัน มีความสนใจในอาชีพไม่แตกต่างกัน หมายถึง นักเรียนสนใจอาชีพไม่สอดคล้องกับอาชีพของบิดามารดานั่นเอง สอดคล้องกับ มารศรี กองเกตุ⁶⁹ ซึ่งได้ทำการวิจัยผลของทัศนคติ ระดับการศึกษาอาชีพ และรายได้ของบิดา มารดา ที่มีต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตกรุงเทพมหานครมีจำนวนนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง 341 คน พบว่า นักเรียนเลือกอาชีพไม่สอดคล้องกับอาชีพของบิดามารดา และ สมจิต อภินาพงษ์⁷⁰ ได้ศึกษากลุ่มตัวอย่าง 407 คน ในจังหวัดชุมพร ก็พบเช่นเดียวกันว่า อาชีพของบิดา มารดาของนักเรียน ไม่มีความสัมพันธ์กับอาชีพที่นักเรียนสนใจเป็นอันดับแรก

สมบัติ สุขสมบูรณ์⁷¹ ได้ศึกษาปัจจัยต่อความสนใจเลือกเรียนต่อสายสามัญศึกษาและสายอาชีวศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า นักเรียนที่บิดามารดามีอาชีพต่างกัน มีเหตุผลของปัจจัยต่อความสนใจเลือกเรียนต่อสายอาชีวศึกษา ด้านความสนใจ และความถนัด ด้านความมั่นคงและความก้าวหน้า ด้านความต้องการ

ของบุคคลที่เกี่ยวข้อง ด้านเกียรติยศชื่อเสียง และด้านเศรษฐกิจสังคม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สำหรับงานวิจัยในต่างประเทศ มีดังนี้

ในปี 1957 Super⁷² และ Tanzer⁷³ ได้ทำการวิจัยพบว่า การเลือกอาชีพของเด็กขึ้นอยู่กับความสนใจในอาชีพของบิดามารดา สอดคล้องกับ Callazo⁷⁴ ได้ศึกษานักเรียนที่อยู่ในแหล่งอุตสาหกรรมที่บิดามารดาประกอบอาชีพขั้นสูงหรือรับราชการ มักจะเลือกอาชีพขั้นสูง ส่วนนักเรียนที่อยู่ในชนบท บิดามีอาชีพเกษตรกรรม หรือทำงานหนัก จะเลือกอาชีพระดับต่ำเป็นส่วนใหญ่ เช่น เสมียน พนักงาน เป็นต้น ซึ่งจะเห็นได้ว่าการเลือกอาชีพของบุตรมีความสัมพันธ์กับอาชีพของบิดา

Eaddy⁷⁵ ได้ศึกษาเพื่อจัดลำดับองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนจากมากไปหาน้อย พบว่า บิดา มารดามีอิทธิพลมากที่สุด รองลงมาตามลำดับคือ เพื่อน บุคคลในอาชีพที่เขาเลือก ญาติ บุคคลภายในโรงเรียน และพระ นอกจากนี้ ขึ้นอยู่กับความสนใจส่วนตัวและรายได้ของครอบครัวอีกด้วย

Pietrofera & Haward Splete⁷⁶ ได้รวบรวมงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การเลือกอาชีพ เช่น เวอร์ส (Werts) ได้เปรียบเทียบอาชีพของบิดา มารดากับการเลือกอาชีพของบุตร พบว่าบุตรชายมีแนวโน้มที่จะเลือกอาชีพที่คล้ายคลึงบิดาของเขา มากกว่าอาชีพอื่น ๆ เช่นเดียวกับ เจนสัน และคิชเนอร์ (Janson and Kichner) ศึกษาอิทธิพลทางอาชีพในศูนย์เมือง 6 ศูนย์ พบว่า บุตรชายมีแนวโน้มที่จะประกอบอาชีพของบิดาของเขา แต่ถ้าอาชีพของบิดาแตกต่างกันกับบุตร บุตรมีแนวโน้มที่จะยกระดับอาชีพของตนให้สูงขึ้น

รายได้ของบิดา มารดา กับการเลือกเรียนวิชาชีพและประกอบอาชีพ

ผลการวิจัยในประเทศ เรื่องระดับรายได้ของบิดา มารดากับความสนใจในอาชีพของนักเรียนมีโดยสังเขปดังนี้

นพดล คุ่มประวัต⁷⁷ ได้ศึกษาความมุ่งหวังของบิดามารดาในเขตชนบทไทย เกี่ยวกับการศึกษาของบุตร โดยเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับทางเศรษฐกิจและสังคมทางบิดามารดาที่มีระดับต่าง ๆ กัน ผลปรากฏว่า ครอบครัวที่มีระดับสถานะทางเศรษฐกิจและครอบครัวสูงและปานกลาง จะมีความมุ่งหวังเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรสูง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ กองเกตุ⁷⁸ ได้ศึกษาผลของรายได้ของบิดามารดาที่มีผลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อายุระหว่าง 14 - 18 ปี จำนวน 341 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามประวัติส่วนตัวของนักเรียนและแบบสำรวจความพอใจในอาชีพ

ของ จอห์น แอล ฮอลแลนด์ ผลปรากฏว่า รายได้ของบิดา มารดามีผลกระทบต่อความสนใจในอาชีพของนักเรียน โดยนักเรียนที่บิดามารดามีรายได้ระดับปานกลาง และรายได้ระดับสูงจะสนใจวิทยาศาสตร์และเทคนิคมากที่สุด ในขณะที่นักเรียนที่บิดามารดามีรายได้ระดับสูงจะสนใจวิทยาศาสตร์และเทคนิคมากที่สุด ในขณะที่นักเรียนที่บิดามารดามีรายได้ระดับต่ำจะสนใจอาชีพเกี่ยวกับ งานสำนักงาน งานเสมียน ค่าระดับความสัมพันธ์ของรายได้ของบิดา มารดา กับความสนใจในอาชีพของนักเรียน เท่ากับ 0.714

Ginzberg⁷⁹ พบว่า ความคาดหวังของเด็กที่มีต่อครอบครัวที่มีรายได้ต่ำ และรายได้สูงต่างกัน เช่น เด็กที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้สูงมีแนวโน้มที่จะถือว่า พวกเขาจะศึกษาต่อระดับวิทยาลัย และทำงานตามอาชีพที่เขาสนใจ แต่เด็กจากกลุ่มของครอบครัวที่มีรายได้ต่ำจะคิดถึงงานเกี่ยวกับงานของบิดาของเขา ซึ่งหมายถึงงานที่ใช้ทักษะหรือกึ่งทักษะ

นอกจากนี้ Blackburn⁸⁰ ได้ศึกษากลุ่มตัวอย่างนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายใน Northeast Texas จำนวน 428 คน โดยใช้แบบสอบถาม พบว่า นักเรียนที่บิดามารดามีรายได้สูง จะมีความปรารถนาทางอาชีพในระดับสูง

4.2.3 รายได้ของอาชีพกับการเลือกเรียนวิชาชีพและประกอบอาชีพ

เป็รื่อง จินดา⁸¹ ธวัชชัย ชัยจิรฉายากุล⁸² และสมพงษ์ อภาพันธ์⁸³ ได้ศึกษาองค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจในการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนมัธยมแบบประสม ได้ข้อค้นพบที่สอดคล้องกันว่า นักเรียนเลือกอาชีพโดยมีแรงจูงใจด้านการเงินเป็นอันดับ 3 เกียรติยศชื่อเสียงเป็นอันดับ 1 และลักษณะงานและความก้าวหน้าเป็นอันดับ 2

ราตรี รุ่งโรจน์ดี⁸⁴ ได้ศึกษาแนวโน้มของการเลือกเรียนต่อสายสามัญและสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดระยอง พบว่า เหตุสำคัญที่นักเรียนใช้พิจารณาการเลือกเรียนต่อ คือ โอกาสที่จะร่ำรวยเพื่อเป็นกำลังคนระดับกลางของประเทศ และความเหมาะสมกับระดับสติปัญญาที่มีมากที่สุด

นิภา วัฒนเวทิน⁸⁵ ได้ศึกษาการสำรวจความสนใจในอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2527 ในภาคใต้ พบว่านักเรียนทั้ง 2 ระดับ สนใจในหมวดอาชีพวิชาชีพวิชาการมากที่สุด เพราะรายได้ดี มีเกียรติ และนักเรียนชั้น ม.3 ให้ค่านิยมในอาชีพทางด้านรายได้เป็นอันดับ 1 นักเรียนชั้น ม.6 ให้เป็นอันดับ 4 และอาชีพของบิดามารดาไม่มีส่วนทำให้ความ

สนใจในอาชีพของนักเรียนแตกต่างกัน ซึ่งงานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอญาคให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งทำ ษมาธร พันธุ์โพธิ์⁸⁶ ได้ศึกษาการสำรวจความสนใจในอาชีพของ

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2527 ในกรุงเทพมหานคร พบว่า

นักเรียนทั้ง 2 ระดับให้ความสนใจในหมวดอาชีพวิชาชีพวิชาการ เพราะมีรายได้ดี ค่าตอบแทนสูง และอาชีพของบิดามารดาไม่มีส่วนทำให้ความสนใจในอาชีพของนักเรียนแตกต่างกัน

4.3 องค์ประกอบด้านเกียรติยศชื่อเสียง

ธวัชชัย ชัยจิรฉายากุล⁸⁷ ได้ศึกษาการศึกษาที่เป็นองค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจในการเลือกเรียนวิชาสายสามัญและวิชาชีพของนักเรียนชั้น ม.3 ในโรงเรียนมัธยมแบบประสม พบว่า นักเรียนทั้ง 2 สายส่วนใหญ่ได้รับแรงจูงใจหรือค่านิยมในการตัดสินใจเหมือนกัน ทางด้านเกียรติยศชื่อเสียงเป็นอันดับแรก ซึ่งสอดคล้องกับ จิตรอารี เนตรหิน⁸⁸ ซึ่งได้ศึกษาเปรียบเทียบค่านิยมทางอาชีพของนักเรียนชั้น ม.ศ.3 ในโรงเรียนมัธยมแบบประสม ภาคการศึกษา 11 ปี การศึกษา 2513 พบว่า ค่านิยมทางอาชีพที่นักเรียนยึดถือและมีความสำคัญเป็นอันดับ 1 คือ ค่านิยมทางด้านเกียรติยศชื่อเสียง และผู้เรียนทางสายสามัญและสายอาชีพมีค่านิยมใกล้เคียงกันทุกข้อ

เป็รื่อง จินดา⁸⁹ สมพงษ์ อาภาพันธ์⁹⁰ และประมวล วิทยากร⁹¹ ได้ศึกษาการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้ข้อค้นพบสอดคล้องกันว่า เหตุผลหรือแรงจูงใจในการเลือกอาชีพของนักเรียน คำนึงถึงความต้องการทางด้านเกียรติยศชื่อเสียงเป็นอันดับ 2 สูงกว่าความต้องการ

นิตยา ธรรมพันธ์⁹² ได้ศึกษาค่านิยมในอาชีพและการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้น ม.ศ.3 ในโรงเรียนมัธยมรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม ในจังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส พบว่าอันดับค่านิยมในอาชีพของนักเรียนทั้งชายหญิงทางด้านเกียรติยศชื่อเสียงอยู่อันดับ 3 สอดคล้องกับ อนงค์ สกุลคู⁹³ ซึ่งได้ศึกษาความสนใจในอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2527 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่านักเรียนทั้ง 2 ระดับ สนใจในหมวดวิชาอาชีพวิชาชีพวิชาการมากที่สุด ให้เหตุผลทางค่านิยมในอาชีพด้านเกียรติยศชื่อเสียงเป็นอันดับ 3

4.4 องค์ประกอบด้านความถนัด ความสนใจ

มีผลการวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ศิริลักษณ์ จินดากุล⁹⁴ ได้ศึกษาการเปรียบเทียบการเลือกอาชีพและความมุ่งหวังของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในพระนครกับต่างจังหวัด พบว่า ความมุ่งหวังที่นักเรียนจะได้รับจากการประกอบอาชีพ ส่วนใหญ่มุ่งหวังที่จะได้ตอบสนองของความสนใจของตนเองที่

ไม่ม่มีมานาน ร่องลงมาเป็นการส่งเสริมความสามารถของตนเอง ต้องการศึกษาต่อไปอุดมศึกษา

สุนันท์ ประถมวาลย์⁹⁵ ศึกษาความสนใจในอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดฉะเชิงเทรา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 578 คน พบว่า เหตุผลหรือแรงจูงใจของความสนใจในอาชีพ โดยนักเรียนส่วนมากเลือกอาชีพยึดตนเองเป็นหลัก กล่าวคือ มีความถนัดและความสนใจในอาชีพนี้เป็นพิเศษ เห็นว่าเป็นอาชีพที่เหมาะสมกับสติปัญญา นักเรียนมีอิสระในการเลือกเรียนโดยได้สัมผัสกับอาชีพต่าง ๆ ภายในโรงเรียนมาแล้ว

ไชยสิทธิ์ ไกรคุณาศัย⁹⁶ ศึกษาความต้องการศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดสุพรรณบุรี กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 2,413 คน เป็นชาย 1,338 คน และ หญิง 1,075 คน พบว่า การเลือกเรียนวิชาชีพที่มีระดับแรงจูงใจ หรืออิทธิพลทางด้านบุคคลที่ทำให้นักเรียนเลือกเรียนวิชาชีพที่มีระดับแรงจูงใจสูงสุด คือ แรงจูงใจนักเรียนเลือกเรียนด้วยตนเอง รองลงมา แรงจูงใจบิดาแนะนำให้เรียน มารดาแนะนำให้เรียน เรียนตามคนส่วนมาก ครูแนะแนวแนะนำให้เรียน ผู้อุปการะแนะนำให้เรียน ครูประจำชั้นแนะนำให้เรียน เรียนตามพี่น้องและญาติสนิท และเรียนตามเพื่อนที่รักและชอบพอดตามลำดับ

ธวัชชัย ชัยจิรฉายากุล⁹⁷ ได้ศึกษาการศึกษาที่เป็นองค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจในการเลือกเรียนวิชาสามัญและวิชาชีพของนักเรียนชั้น ม.3 ในโรงเรียนมัธยมแบบประสม พบว่า นักเรียนสายสามัญส่วนใหญ่แรงจูงใจหรือค่านิยมในการตัดสินใจทางด้านความถนัด ความสนใจและเหตุผลส่วนตัวในอันดับ 3, 4, 5 ส่วนนักเรียนสายอาชีพมีแรงจูงใจหรือค่านิยมในการตัดสินใจอยู่ในอันดับ 4, 5, 6

สำหรับผลการวิจัยในต่างประเทศ มีดังนี้

ใน ค.ศ. 1962 Super⁹⁸ ได้ศึกษาผลการวิจัยเกี่ยวกับความสนใจในอาชีพของบุคคลสรุปเป็นแนวทางไว้ว่า ความสนใจเป็นตัวกำหนดในการเลือกสายเรียนและการประกอบอาชีพที่สำคัญมากกว่าตัวอื่น ๆ อันได้แก่ ความถนัด สถานะทางสังคม อุปนิสัยหรือบุคลิกภาพ

Hoppock⁹⁹ (Hoppock's Composite Theory) ได้ประยุกต์หลักการจากทฤษฎีการเลือกอาชีพและพัฒนาการอาชีพตั้งขึ้นเป็นทฤษฎีโดยมีหลักการว่า บุคคลจะเลือกอาชีพที่สามารถตอบสนองความต้องการของตนเองได้ดีที่สุดและมากที่สุดทั้งในปัจจุบันและอนาคต โดยเน้นถึงความสำคัญของการรู้จักตนเองอย่างแท้จริงในด้านของความสามารถ ความสนใจ ความถนัดและบุคลิกภาพ ซึ่งเป็นองค์ประกอบส่วนบุคคล เพื่อนำไปเปรียบเทียบกับองค์ประกอบด้านอาชีพ ซึ่งจะช่วยให้บุคคลเลือกอาชีพได้อย่างเหมาะสมและประสบผลสำเร็จ Hoppock ให้ความสำคัญ

เห็นว่า หากความต้องการของบุคคลได้รับการตอบสนองจากการทำงานในอาชีพใดอาชีพหนึ่ง จะเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดที่ทำให้บุคคลเกิดความพอใจในอาชีพ

จากการศึกษาผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ สรุปได้ว่า องค์ประกอบด้านบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผู้ปกครองและนักเรียน องค์ประกอบด้านการเงิน ได้แก่ อาชีพของผู้ปกครอง รายได้ของผู้ปกครองและรายได้ของอาชีพ องค์ประกอบด้านเกียรติยศชื่อเสียง ตลอดจนองค์ประกอบด้านความสนใจและความถนัด มีอิทธิพลต่อการเลือกเรียนวิชาชีพและประกอบอาชีพ

สภาพภูมิศาสตร์ เศรษฐกิจ สังคม และการศึกษาของจังหวัดศรีสะเกษ

5.1 ขนาดและที่ตั้ง

จังหวัดศรีสะเกษ ตั้งอยู่ทางตอนใต้ ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย มีเนื้อที่ทั้งหมด 8,839.976 ตารางกิโลเมตร ห่างจากกรุงเทพมหานคร ประมาณ 550 กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง

ทิศเหนือ ติดต่อกับจังหวัดยโสธรและจังหวัดร้อยเอ็ด

ทิศใต้ ติดต่อกับประเทศกัมพูชาประชาธิปไตย

ทิศตะวันออก ติดต่อกับจังหวัดอุบลราชธานี

ทิศตะวันตก ติดต่อกับจังหวัดสุรินทร์

ลักษณะภูมิประเทศโดยทั่วไป ร้อยละ 60 เป็นลักษณะดินร่วนปนทราย ที่มีการระบายน้ำดี มีความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำ มีเพียงร้อยละ 4.5 ของพื้นที่จังหวัดเท่านั้น ที่มีระดับความอุดมสมบูรณ์ปานกลางถึงค่อนข้างสูง ส่วนที่เหลืออีกประมาณร้อยละ 35.5 เป็นดินภูเขาและเทือกเขา

ลักษณะภูมิอากาศโดยทั่วไป มีอากาศร้อนจัดในฤดูร้อนและค่อนข้างหนาวจัดในฤดูหนาว ส่วนในฤดูฝนมักจะมีฝนตกหนักในเดือนกันยายน ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยประมาณ 1,200 - 1,400 มิลลิเมตรต่อปี อุณหภูมิโดยเฉลี่ย ประมาณ 26 - 28 องศาเซลเซียส

5.2 การปกครอง

จังหวัดศรีสะเกษ แบ่งการปกครองออกเป็น 20 อำเภอ 1 กิ่งอำเภอ 204 ตำบล 2,264 หมู่บ้าน 270,423ครัวเรือน ประชากร (สิ้นเดือน ธ.ค. 2538) มีจำนวน 1,360,005 คน เป็นชาย 660,351 คน หรือร้อยละ 48.56 หญิง 699,654 คน หรือร้อยละ 51.44

ประชากรจังหวัดศรีสะเกษส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพทางเกษตรกรรมเป็นหลัก สภาพทางเศรษฐกิจขึ้นอยู่กับกลไกทางด้านตลาด ราคา ปริมาณ และคุณภาพของผลผลิต ทาง การเกษตร อาชีพที่สำคัญของประชากรในจังหวัดยังคงเป็นการทำนาข้าวเจ้า และเพาะปลูกพืชไร่ พืชสวนชนิดต่าง ๆ เช่น ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มันสำปะหลัง ปอแก้ว หอม กระเทียม และมะม่วงหิม พานต์ ส่วนอาชีพที่สำคัญรองลงมา คือ อุตสาหกรรมและการค้าอุตสาหกรรมที่ดำเนินการใน จังหวัดส่วนมากจะเป็นอุตสาหกรรม เกี่ยวกับการเกษตร หรือแปรรูปสินค้าเกษตรกรรม ซึ่งยังมี น้อยมากเมื่อเทียบกับจังหวัดอื่น ๆ และอุตสาหกรรมสาขาอื่นก็จะมีจำนวนน้อย เช่น การดูทราย ส่วนโรงงานอุตสาหกรรมการเกษตร จะมีตั้งแต่แปรรูปสินค้าเบื้องต้น จนถึงการผลิตสินค้าที่นำ มาบริโภคได้เลย สินค้าเกษตรกรรมที่นำมาแปรรูปส่วนใหญ่เป็นพืชสำคัญของจังหวัด ได้แก่ ข้าว มันสำปะหลัง อ้อย และปอ สำหรับรายได้เฉลี่ยของประชากร 18,199 บาท ต่อคน ต่อปี อยู่อันดับที่ 76 ของประเทศ¹⁰⁰

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เชิงอรรถ

¹สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, **แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 พ.ศ. 2535-2539** (กรุงเทพมหานคร : สำนักนายกรัฐมนตรี, 2535), หน้า 44.

²วิเวก ปางพุฒิพงษ์, **46 ปีทองของคุณภาพ** (กรุงเทพมหานคร : บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้ง กรุ๊ป จำกัด, 2530), หน้า 77.

³พจน์ สะเพียรชัย, **45 ปี กรมอาชีวศึกษา** (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สยามรัฐ, 2529), หน้า 77.

⁴บุศรินทร์ ปัทมาคม, **แนวนโยบายอาชีวศึกษากับภาวะการณ์ของประเทศไทย** (กรุงเทพมหานคร : ศูนย์การศึกษา, 2527), หน้า 20-23.

⁵กรมอาชีวศึกษา, **ก้าวไปในแผนฯ 7 กรมอาชีวศึกษา**, หน้า 63.

⁶เมธี ปิณฑนานนท์, **การบริหารอาชีวะและเทคโนโลยีศึกษา** (คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. 2530), หน้า 148-149.

⁷มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, **เอกสารการสอนชุดวิชาการจัดระบบการสอน การงานและอาชีพ หน่วยที่ 9-15** (กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2527), หน้า 656-628.

⁸มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, **เรื่องเดียวกัน**. หน้า 753-754.

⁹สุดใจ เหล่าสุนทร, **"วิชาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษา,"** วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร. 2505. หน้า 33

เอกสารนี้เป็นของทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ ซึ่งงานเพื่อการศึกษานานาชาติให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

¹⁰ กองแผนงาน, กรมอาชีวศึกษา, รายงานประจำปี 2538 (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การทหารผ่านศึก, มปป.) หน้า 30-33.

¹¹ อาชีวศึกษา, กรม, กระทรวงศึกษาธิการ. **กฎแจสรรหาแรงงานอาชีวศึกษา** (กรุงเทพมหานคร : กรมอาชีวศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ, 2532), หน้า 53-58.

¹² อาชีวศึกษา, กรม, **เรื่องเดียวกัน**, หน้า 51-52.

¹³ อาชีวศึกษา, กรม, **เรื่องเดียวกัน**, หน้า 47-48.

¹⁴ อาชีวศึกษา, กรม, **เรื่องเดียวกัน**, หน้า 45-46.

¹⁵ Eli Ginzberg, The Development of Human Resources. อ้างถึงในอนงค์ สกุลคู. “การสำรวจความสนใจในอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2527 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ,” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529. หน้า 10-13.

¹⁶ Eli Ginzberg. **เรื่องเดียวกัน**. หน้า 15-17.

¹⁷ Donald E. Super, “Theory of Vocational Development”, City by E.L. Tolbert) Counselling for Carrer Development. อ้างถึงใน อัญชลี นุภาพินุลย์. “ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพ สถานะทางเศรษฐกิจและสังคม สถิติปัญญา และความสนใจในอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3,” วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต วิชาจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522, หน้า 12-14.

¹⁸ Hoppock R. Occupational Information. อ้างถึงใน ชมาธร พันธุมโพธิ์. “การสำรวจความสนใจในอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2527 ในกรุงเทพมหานคร,” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530. หน้า 21-22.

¹⁹ J.L. Holland, *The Psychology of Vocational Choice*. อ้างถึงในอัญชลี นุปผาพิบูลย์. สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว. หน้า 15-16.

²⁰ พรรณราย นิมขุนทด. 'ความมีนัยสำคัญของบุคลิกภาพในการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในจังหวัดราชบุรี,' วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกจิตวิทยา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2512.

²¹ ณรงค์ศักดิ์ คัดโสดา. 'การศึกษาเปรียบเทียบ ความสามารถ ความสนใจ และความต้องการในการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และปีการศึกษา 2515 ระหว่างโรงเรียนมัธยมแบบประสมกับโรงเรียนมัธยมศึกษาสายสามัญ จังหวัดสกลนคร,' วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2516.

²² ประจวบ ประภาวงศ์. 'การศึกษาเปรียบเทียบความสามารถ ความสนใจ และความต้องการในการเลือกอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างโรงเรียนมัธยมแบบประสมและโรงเรียนมัธยมสายสามัญในจังหวัดเชียงใหม่,' วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต ภาควิชาการแนะแนว ประสานมิตร, 2516.

²³ หวัน ประพาน. 'การศึกษาเปรียบเทียบความสามารถ ความสนใจ และความต้องการในการเลือกอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างโรงเรียนมัธยมแบบประสมกับโรงเรียนสายสามัญจังหวัดสงขลา ปีการศึกษา 2515,' วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2516.

²⁴ อ่ำไพ จิตตวัฒน์. 'การศึกษาเปรียบเทียบความสามารถ ความสนใจและความต้องการ ในการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2515 ระหว่างโรงเรียนมัธยมแบบประสมกับโรงเรียนมัธยมศึกษาสายสามัญ กรุงเทพมหานคร,' วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2516.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้ไปใช้เพื่อการค้า
²⁵ สวัสดิ์ ประทุมราช และคณะ, *คู่มือตรวจสอบ : แบบตรวจสอบความสนใจในอาชีพ พ.ศ. 2519* (กรุงเทพมหานคร, 2519)

²⁶ประมวล วิทยากร. "ค่านิยมในอาชีพและการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล จังหวัดนครสวรรค์," วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520. อัดสำเนา.

²⁷เสถียร ศรีรัตน์. "ความสัมพันธ์ระหว่างความก้าวร้าวกับความสนใจในอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรกว้างในจังหวัดสงขลา," วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522. อัดสำเนา.

²⁸พิมพ์ พร้อมถกล. "การตรวจสอบความตรงตามทฤษฎีของแบบสำรวจความพอใจในอาชีพของฮอลแลนด์กับนักเรียนไทย," วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาจิตวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522.

²⁹อัญชลี บุญผาพิบูลย์. "ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพ สถานะทางเศรษฐกิจและสังคม สถิติปัญญาและความสนใจในอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3," วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522.

³⁰สุนรัตน์ กันหลง. "ความตรงตามสภาพของแบบสำรวจความสนใจในอาชีพของคุณเดอร์," วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาจิตวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.

³¹เพ็ญศรี จินดาศักดิ์. "การศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดชลบุรี," วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535. อัดสำเนา.

³²Strong, E.K. *Vocational Interests of Men and Women*, (California : Standford University Press, 1954).

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น³³Rose, Harriet A. "Sex and Occupational Choices," *Journal of Counseling*

Psychology 18 (September 1971) : 456-461.

³⁴Channay, Reece. "Vocational Value of Children as Theory Relate to Economic Community, Grade Level, Sex and Parental Occupational Level," Dissertation Abstracts International. 29(9) : 2957 ; March 1969.

³⁵Clack, Ranold James. "Occupational Prestige and Vocational Choices," Dissertation Abstracts International. 31(8) : 3868-A ; February 1970.

³⁶ประจวบ ประภาวงศ์. **สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว**. บทความย่อ.

³⁷Crites, J.O. **Theory and Research Handbook CMI**. California : McGraw-Hill Inc., 1973.

³⁸Hoppock, R. **Occupational Information** (New York : McGraw-hill book co.), 1969.

³⁹weinroth, Ralph. "A Deveolpment Study of Vocational Interest Patterns of Adolescent Girls Age Theirteen to Eighteen," Dissertation Abstracts 34 (September 1974) : 1453 A.

⁴⁰อรชร ชื่นศิริ, "การเลือกสาขาวิชาทางอาชีวศึกษา เพื่อศึกษาต่อของ นักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของนักเรียนในโรงเรียนราษฎร์ในพระนคร พ.ศ. 2509," วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์บัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2514, 49 หน้า.

⁴¹อารีญา เกตศรีเมฆ, "ความต้องการศึกษาต่อของนักเรียนชั้น ม.ศ.3 ในจังหวัด พระนคร," ครุศาสตร์บัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2507, หน้า 49.

⁴²จุมพล หนิมพานิช. "แผนการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพของนักเรียน **ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5**," วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต แผนกวิชาสังคม บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2517.

⁴³ สมพงษ์ อภาพันธุ์. "การเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน ในโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบประสมภาคตะวันออกเฉียงเหนือ," วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2519. อัดสำเนา.

⁴⁴ อรอนงค์ แจ่มผล. "ความสัมพันธ์ระหว่างกันของวุฒิภาวะทางอาชีพ ความสนใจในอาชีพ สัมฤทธิ์ผลทางการเรียนกับการตัดสินใจเลือกอาชีพของนิสิตนักศึกษาปีที่ 2 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์," วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต ภาควิชาจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.

⁴⁵ ลัดดาวัลย์ คุ้มตระกูล. "การศึกษาองค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของการเลือกและไม่เลือกแผนการเรียนวิชาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สังกัดโรงเรียนรัฐบาล ในจังหวัดลำปาง," วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528. อัดสำเนา.

⁴⁶ สมบัติ สุขสมบุญ. "การศึกษาปัจจัยต่อความสนใจเลือกเรียนต่อสายสามัญศึกษา และสายอาชีวศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย จังหวัดพระนคร ศรีอยุธยา," วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2540. อัดสำเนา.

⁴⁷ Super, Donald E. and Crites, John O. *Appraising Vocational Fitness*. (Delhi : Universal Book Stall), 1968.

⁴⁸ Eaddy : 1969 อ้างอิงในถนนอม อินทรกำเนต. "ค่านิยมทางการศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ใน 14 จังหวัดภาคใต้," วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร, 2514.

⁴⁹ Blackburn, Sarah Pauline Sturdivant. "Relationship of Selected Variables to Occupational and Educational Aspirations and Expectations of Female High School Seniors," *Dissertation Abstracts International* 35 (January 1975) : 4152-A.

⁵⁰Philibin, Ralph Eugene. "Interests, Ability, Achievement and Selected Characteristics of Student in Different High School Programs," Dissertation Abstracts International 40 (February 1980) : 4415-A.

⁵¹จันทิมา บุญวานิช. "การสำรวจความสนใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3 จังหวัดเพชรบุรี ที่มีต่อโรงเรียนอาชีวศึกษา," วิทยานิพนธ์ ครุศาสตร์บัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2509, 82 หน้า.

⁵²สมพงษ์ อภาพันธ์. **สิ่งที่ได้อ่างมาแล้ว.** หน้า 112.

⁵³Tanzer, Walter L., "Vocatioan Choice and Personality : A Study of Relationship of Personality to Choice of Vocational Field and Vocational Aspiration Level," Dissertation Abstracts, 1957.

⁵⁴Dobbins, Loy Henderson, "Educational and Occupational Aspirations and Expectations of High School Senior Boys in Five Louisiana Parishes," Dissertation Abstracts, 29 (9) : 2959

⁵⁵Eaddy : 1969 อ่างถึง พรเทพ ลีทองอิน. "ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเรียนวิชาเอกพลศึกษาของนักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษา," ปรินฎยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533, อัดสำเนา.

⁵⁶Odell Uzzell : 1964 อ่างถึงในจิราวัลย์ มนต์กันภัย. "เหตุผลในการศึกษาต่อของนักเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น," วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523. อัดสำเนา.

เอกสารนี้เป็นเอกสาร⁵⁷สุภาภรณ์ เอี่ยมจินดา. "การศึกษาเหตุผลในการเลือกและไม่เลือกเรียนครูของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และปีที่ 5 ในภาคกลาง (เว้นพระนคร-ธนบุรี)," วิทยานิพนธ์ ปรินฎยามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2513.

⁵⁸ สมจิต อภินาพงษ์. "ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแสดงตัว-เก็บตัวกับความสนใจในอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2523 จังหวัดชุมพร," วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523.

⁵⁹ พิมพ์ พร้อมถก. **สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว**, หน้า 67.

⁶⁰ มารศรี กองเกต. "ผลของทัศนคติ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ของบิดามารดาที่มีผลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่สาม ในกรุงเทพมหานคร," วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาจิตวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.

⁶¹ สมบัติ สุขสมบูรณ์. **สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว**, หน้า 420.

⁶² Eaddy, 1969. อ้างถึงในถนอม อินทรกำเนิด. **สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว**, หน้า 9-10.

⁶³ Blackburn. **สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว**, หน้า 4152-A.

⁶⁴ Ronald Gard Quaford, 1977. อ้างถึงในมารศรี กองเกต. **สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว**, หน้า 24.

⁶⁵ ศิริลักษณ์ จินดากุล. "การเปรียบเทียบการเลือกอาชีพและความมุ่งหวังของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในพระนครกับต่างจังหวัด," วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2510.

⁶⁶ ราตรี รุ่งโรจน์ดี. "การศึกษาแนวโน้มของการเลือกเรียนต่อสายสามัญและสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดระยอง," วิทยานิพนธ์ ปริญญาการศึกษา เอกสาขาวิชาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2515. หน้า 111.

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

⁶⁷เป็ร็อง จินดา. "การเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันในโรงเรียนมัธยมแบบประสม ภาคเหนือ," วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2519.

⁶⁸พิมพ์ พร้อมถกกล. **สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว**, หน้า 160.

⁶⁹มารศรี กองเกต. **สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว**, หน้า 52-54.

⁷⁰สมจิต อภิธนาพงษ์. **สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว**, หน้า 172.

⁷¹สมบัติ สุขสมบุญ. **สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว**, หน้า 420.

⁷²Super, Donal E. "The Psychology of Career," New York : Harper and Row Publishers, 1957.

⁷³Tanzer, 1957. **สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว**, หน้า 890.

⁷⁴Collazo, Jeonaro C. "Occupational Plans of Puertorican Youth," Dissertation Abstracts 27 (October 1967) : 1534-1535.

⁷⁵Eaddy, 1969. **สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว**, หน้า 2958-2959.

⁷⁶Pietrofera, John J. and Splete, Haward. "Career Development : Theory and Research," New York : Grune & Stratton, Inc., 1975.

⁷⁷นพดล คุ่มประวัตติ. "ความมุ่งหวังของบิดามารดาในเขตชนบทไทยเกี่ยวกับการศึกษาของบุตร," วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2517. หน้า 71.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการศึกษาวิจัยเท่านั้น ไม่ใช่อุปกรณ์ทางการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

⁷⁸ มารศรี กองเกตุ. **สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว**, หน้า 63.

⁷⁹ Ginzberg, Eli. "Counseling for Career Development," Boston : Houghton Mifflin, 1974.

⁸⁰ Blackburn, 1975. **สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว**, หน้า 4152-A.

⁸¹ เป็ร็อง จันดา. **สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว**, หน้า 97.

⁸² ธวัชชัย ชัยจิรฉายากุล. "การศึกษาที่เป็นองค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจในการเลือกเรียนวิชาสามัญและวิชาชีพของนักเรียน ม.3 ในโรงเรียนมัธยมแบบประสม ปีการศึกษา 2512," ปริญญานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร, 2513. หน้า 86.

⁸³ สมพงษ์ อภาพันธุ์. **สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว**, หน้า 11.

⁸⁴ วาตรี รุ่งโรจน์ดี. **สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว**. หน้า 111.

⁸⁵ นิภา วัฒนเวศิน. "การสำรวจความสนใจในอาชีพของนักเรียนในชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2527," วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์มหาบัณฑิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2529. หน้า 112-114.

⁸⁶ ชมาธร พันธุ์มโพธิ. "การสำรวจความสนใจในอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2527 ในกรุงเทพมหานคร," วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2530. หน้า 118-122.

⁸⁷ ธวัชชัย ชัยจิรฉายากุล. **สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว**, หน้า 86.
เอกสารนี้เป็นเอกสารของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

⁸⁸จิตรอารี เนตรหิน. "การศึกษาเปรียบเทียบค่านิยมทางอาชีพของนักเรียนชั้น มศ.3 ในโรงเรียนมัธยมแบบประสม ภาคศึกษา 11 ปีการศึกษา 2513," วิทยานิพนธ์ ปรินญาการศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร, 2513. หน้า 71.

⁸⁹เปรื่อง จันดา. **สิ่งที่ได้อ่างมาแล้ว**, หน้า 96.

⁹⁰สมพงษ์ อภาพันท์. **สิ่งที่ได้อ่างมาแล้ว**, หน้า 111.

⁹¹ประมวล วิทยากร. "ค่านิยมในอาชีพและการเลือกอาชีพของนักเรียน ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล จังหวัดนครสวรรค์," วิทยานิพนธ์ปรินญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520. หน้า 103.

⁹²นิตยา ธรรมพันธ์. "ค่านิยมในอาชีพและการเลือกอาชีพของนักเรียน ชั้น มศ.1 โรงเรียนมัธยมของรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม ในจังหวัดปัตตานี ยะลาและนราธิวาส," วิทยานิพนธ์ปรินญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523. หน้า 84.

⁹³อนงค์ สกุลคุ. **สิ่งที่ได้อ่างมาแล้ว**, หน้า 86.

⁹⁴ศิริลักษณ์ จินดากุล. "การเปรียบเทียบการเลือกอาชีพและความมุ่งหวังของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในพระนครและต่างจังหวัด," วิทยานิพนธ์ปรินญาครุศาสตร์ มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2510. หน้า 134.

⁹⁵สุนันท์ ประถมวาลย์. "ความสนใจในอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3 ในจังหวัดฉะเชิงเทรา," วิทยานิพนธ์ กศ.ม.ชลบุรี : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน, เอกส 2530. **ข้อดี** สำเนาที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

⁹⁶ไชยสิทธิ์ ไกรคุณาศัย. "การสำรวจความต้องการศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดสุพรรณบุรี," วิทยานิพนธ์ ค.อ.ม. กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2533. ข้อดีสำเนา.

⁹⁷ธวัชชัย ชัยจิรฉายากุล. **สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว**, หน้า 86.

⁹⁸Super. **สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว**, หน้า 138-139.

⁹⁹Hoppock. **สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว**, หน้า 57-58.

¹⁰⁰คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน (สคช.) รายงานของกองบัญชาประชาชนชาติ, 2538. หน้า 87.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัยและการรวบรวมข้อมูล

การสำรวจความต้องการการศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดศรีสะเกษ มีรายละเอียดในการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1.1 ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2539 ในจังหวัดศรีสะเกษ จำนวนประชากร 27,534 คน แบ่งออกเป็น 3 กลุ่มดังนี้

1.1.1 โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา มีนักเรียนจำนวน 21,379 คน

1.1.2 โรงเรียนสังกัดคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติมีจำนวน

นักเรียน 5,709 คน

1.1.3 โรงเรียนสังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน มีจำนวนนักเรียน 446 คน

ประชากรดังกล่าวอยู่ในตารางที่ 1-3

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 1
แสดงจำนวนโรงเรียนและนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดโรงเรียนสังกัด
กรมสามัญศึกษา จำแนกตามอำเภอ ในจังหวัดศรีสะเกษ

ที่	อำเภอ/กิ่งอำเภอ	จำนวนโรงเรียน	จำนวนนักเรียน
1	เมือง	8	5,035
2	กันทรารมย์	5	2,062
3	กันทรลักษ์	6	2,736
4	ขุขันธ์	4	1,873
5	ราษีไศล	4	1,887
6	อุทุมพรพิสัย	5	2,037
7	ขุนหาญ	4	159
8	ปรางค์กู่	2	371
9	ไพรบึง	2	296
10	ยางชุมน้อย	2	310
11	ห้วยทับทัน	2	360
12	บึงบูรพ์	2	373
13	โนนคูณ	2	362
14	ศรีรัตนะ	2	301
15	น้ำเกลี้ยง	2	246
16	วังหิน	2	307
17	กิ่งอำเภอภูสิงห์	2	317
18	กิ่งอำเภอเมืองจันทร์	2	270
19	กิ่งอำเภอเบญจลักษ์	2	190
20	กิ่งอำเภอพยุห์	2	216
21	กิ่งอำเภอโพธิ์ศรีสุวรรณ	1	203
	รวม	63	21,379

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษานั้นไปอนุญาติให้คนอื่นไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2
แสดงจำนวนโรงเรียนและนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
สังกัดคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
จำแนกตามอำเภอในจังหวัดศรีสะเกษ

ที่	อำเภอ/กิ่งอำเภอ	จำนวนโรงเรียน	จำนวนนักเรียน
1	เมือง	10	507
2	กันทรารมย์	9	411
3	กันทรลักษ์	13	747
4	ขุขันธ์	13	902
5	ราษีไศล	8	327
6	อุทุมพรพิสัย	7	432
7	ขุนหาญ	5	205
8	ปรางค์กู่	6	322
9	ไพรบึง	6	237
10	ยางชุมน้อย	4	200
11	ห้วยทับทัน	4	186
12	บึงบูรพ์	1	34
13	โนนคูณ	3	213
14	ศรีรัตนะ	3	113
15	น้ำเกลี้ยง	4	133
16	วังหิน	3	95
17	กิ่งอำเภอภูสิงห์	6	211
18	กิ่งอำเภอเมืองจันทร์	2	105
19	กิ่งอำเภอเบญจลักษ์	4	41
20	กิ่งอำเภอพยุห์	2	75
21	กิ่งอำเภอโพธิ์ศรีสุวรรณ	3	213
	รวม	116	5,709

เอกสารนี้เป็นเอกสารสงวนไว้สำหรับใช้ในงานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่ควรเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและข้อมูลอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3

แสดงจำนวนโรงเรียนและนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดคณะกรรมการ
การศึกษาเอกชน จำแนกตามอำเภอ ในจังหวัดศรีสะเกษ

ที่	อำเภอ/กิ่งอำเภอ	จำนวนโรงเรียน	จำนวนนักเรียน
1	เมือง	5	333
2	ขุนันธ์	1	74
3	อุทุมพรพิสัย	1	39
	รวม	7	446

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 1,745 คน ได้มาโดยการสุ่ม ดังนี้

1.2.1 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตาราง Taro Yamane

1.2.2 สุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาและสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จำแนกตามอำเภอ อำเภอละ 1 โรงเรียน ได้จำนวนโรงเรียนตัวอย่าง สังกัดกรมสามัญศึกษา 21 โรงเรียน และสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา 21 โรงเรียน สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนให้เลือกทุกโรงเรียน ได้จำนวน 7 โรงเรียน

1.2.3 สุ่มห้องเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้จากข้อ 2.2.2 ทุกโรงเรียน โรงเรียนละ 1 ห้องเรียน จะได้กลุ่มนักเรียนตัวอย่าง จำนวน 1,745 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเพื่อใช้ สอบถามเกี่ยวกับความต้องการการศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษาในจังหวัดศรีสะเกษ โดยมีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ 6 ขั้นตอน ดังนี้

2.1 ศึกษาทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำข้อมูลที่ได้มาสร้างแบบสอบถาม โดยยึดวัตถุประสงค์ของการวิจัยในครั้งนี้

2.2 ศึกษาและกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3 ลักษณะของเครื่องมือเป็นแบบสอบถาม ประกอบด้วย 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นเครื่องมือที่สอบถามถึง ความเกี่ยวข้องกับสถานภาพและความต้องการการศึกษาต่อของนักเรียนตามจุดมุ่งหมายของการวัดเป็นลักษณะเลือกตอบ (Check List) มี 20 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นเครื่องมือสอบถามเกี่ยวกับความเข้าใจในสาขาวิชาชีพที่ นักเรียนเลือกศึกษาต่อ ตามจุดมุ่งหมายของวัด เป็นลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) มี 9 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นเครื่องมือที่สอบถาม เกี่ยวกับเหตุผลในการเลือกเรียนสายอาชีพ เป็นลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) โดยแบ่งเป็นด้านต่าง ๆ 5 ด้าน มี 34 ข้อ ดังนี้

- ด้านบุคคล มี 10 ข้อ
- ด้านเกียรติยศชื่อเสียง มี 3 ข้อ
- ด้านการเงิน มี 10 ข้อ
- ด้านความถนัด มี 4 ข้อ
- ด้านเหตุผลส่วนตัว มี 7 ข้อ

2.4 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ปรีกษาและขอความคิดเห็นจากอาจารย์ที่ปรึกษา พร้อมทั้งปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามที่ได้รับคำแนะนำ

2.5 นำแบบสอบถามที่ได้รับคำแนะนำ แก้ไข จากอาจารย์ที่ปรึกษาแล้ว ให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมืออีกครั้ง เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขด้านเนื้อหาภาษาที่ใช้ แล้วนำไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง หลังจากนั้นปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามอีกครั้ง เพื่อให้เป็นแบบสอบถามแบบสมบูรณ์ ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวประกอบด้วย

2.5.1 อาจารย์ไฉวาท พูลศิริ

หัวหน้าภาควิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

2.5.2 ดร.วตาภรณ์ พูนผลอำนวย

ศึกษานิเทศก์กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 11

2.5.3 ดร.ศิริพรรณ ชุมนุช

ผู้เชี่ยวชาญด้านนโยบายและแผน
กองแผนงาน กรมอาชีวศึกษา

2.5.4 นายเพชร ดาษดา

ผู้อำนวยการสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีเหตุผลบางประการ และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.5.5 ดร.จิราภรณ์ จันทรสุพัฒน์

ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการโรงเรียนศรีสะเกษวิทยาลัย

จังหวัดศรีสะเกษ

2.6 นำแบบสอบถามหรือเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปทำการทดลองใช้กับโรงเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง คือ โรงเรียนบ้านกุดโง้ง อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 50 คน แล้วนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขให้มีความเหมาะสมด้านสำนวนภาษา แล้วจึงนำมาใช้เป็นเครื่องมือเก็บข้อมูลในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่มีการปรับปรุงเรียบร้อยแล้ว ดำเนินการดังนี้

3.1 ทำหนังสือราชการจากงานบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ส่งไปยังกรมสามัญศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการศึกษาเอกชน เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลโรงเรียน ในสังกัดที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

3.2 ขออนุญาตผู้บริหารโรงเรียน เพื่อนัดหมายการตอบแบบสอบถามตามกลุ่มตัวอย่างที่ได้ขออนุญาตจากต้นสังกัด โดยจัดกำหนดการวันละ 3-4 โรงเรียน

3.3 การดำเนินการรวบรวมข้อมูล

3.3.1 ผู้วิจัยได้ทำการแนะนำการศึกษาต่อแก่นักเรียนทั้งหมดของห้องเรียนตัวอย่าง เพื่อเป็นข้อมูลในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของนักเรียนตัวอย่าง

3.3.2 เมื่อทำการแนะนำแล้ว ผู้วิจัยให้นักเรียนตัดสินใจว่า นักเรียนต้องการศึกษาต่อสายอาชีพหรือไม่ ผู้วิจัยคัดเฉพาะนักเรียนที่ต้องการเท่านั้น เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมข้อมูลที่ละห้องเรียนของทุกโรงเรียนตัวอย่าง ได้จำนวนนักเรียนตัวอย่าง 1,745 คน และจำนวนนักเรียนที่ต้องการศึกษาต่อสายอาชีพ จำนวน 1,047 คน คิดเป็นร้อยละ 60 ของนักเรียนตัวอย่าง (ตารางที่ 4, 5, 6)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4
แสดงจำนวนนักเรียนตัวอย่างและจำนวนนักเรียนที่เลือก
สายอาชีพ สังกัดกรมสามัญศึกษา
จำแนกตามอำเภอ

ที่	โรงเรียน/อำเภอ	จำนวน ห้อง	จำนวน เต็ม	ผู้เลือกสาย อาชีพ
1	สิริเกษตรน้อมเกล้า อ.เมือง	1	42	25
2	ตรระภาคประชาสามัคคี อ.กันทรลักษ์	1	37	19
3	แวงแก้ววิทยา อ.กันทรารมย์	1	36	12
4	ปรีอใหญ่วิทยบาลลังก์ อ.ขุขันธ์	1	39	26
5	พรานวิบูลวิทยา อ.ขุนหาญ	1	40	34
6	พอกพิทยาคม อ.ปรางค์กู๋	1	42	21
7	ไพโรบึงพิทยาคม อ.ไพโรบึง	1	40	28
8	ลีนฟ้าพิทยาคม อ.ยางชุมน้อย	1	39	23
9	ด่านอุดมศึกษา อ.ราชไศล	1	40	30
10	ประชาพัฒนศึกษา อ.อุทุมพรพิสัย	1	42	19
11	ห้วยทับทันพิทยาคม อ.ห้วยทับทัน	1	41	23
12	บึงนурพ์ อ.บึงนурพ์	1	43	28
13	โนนค้อพิทยาคม อ.โนนคูณ	1	41	20
14	ศรีแก้วพิทยาคม อ.ศรีรัตนะ	1	39	28
15	น้ำเกลี้ยงพิทยาคม อ.น้ำเกลี้ยง	1	38	21
16	หนองทุมศรีสำราญ อ.วังหิน	1	39	25
17	ภูสิงห์ประชาเสรมิวิทย์ อ.ภูสิงห์	1	40	27

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ที่	โรงเรียน/อำเภอ	จำนวน ห้อง	จำนวนเต็ม	ผู้เลือกสาย อาชีพ
18	เมืองจันทร์วิทยาคม อ.เมืองจันทร์	1	39	20
19	หนองหว้าประชาสรรค์ อ.เบญจลักษ์	1	39	23
20	ไตรมิตร กิ่งอ.โพธิ์ศรีสุวรรณ	1	42	29
21	โนนเพ็กวิทยาคม กิ่งอ.พยุห์	1	40	20
	รวม	21	838	503

ตารางที่ 5

แสดงจำนวนนักเรียนตัวอย่างและจำนวนนักเรียนที่เลือกเรียนสายอาชีพ
สังกัดคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
จำแนกตามอำเภอ

ที่	โรงเรียน/อำเภอ	จำนวน ห้อง	จำนวนเต็ม	ผู้เลือกสาย อาชีพ
1	บ้านโพนข่า อ.เมือง	1	32	19
2	บ้านจาน อ.กันทรารมย์	1	44	26
3	บ้านทุ่งใหญ่ (ครุราษฎร์บำรุง) อ.กันทรลักษ์	1	30	18
4	บ้านสวาย อ.ซุขันธ์	1	37	22
5	บ้านโพธิ์กระมัล อ.ขุนหาญ	1	32	19
6	บ้านเกาะกระโพธิ์ อ.ปรางค์กู่	1	39	23
7	บ้านปราสาทเขยอ อ.ไพรบึง	1	14	8
8	บ้านยางชุมใหญ่ อ.ยางชุมน้อย	1	45	27
9	บ้านโตงไต้น อ.ราชันไศล	1	25	15
10	บ้านยางเอือด อ.อุทุมพรพิสัย	1	23	14

เอกสารนี้เป็นเอกสารสงวนไว้สำหรับกรณีสืบค้นเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ทางการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ที่	โรงเรียน/อำเภอ	จำนวน ห้อง	จำนวนเต็ม	ผู้เลือกสาย อาชีพ
11	บ้านบุยาว อ.ห้วยทับทัน	1	33	20
12	บ้านหนองคู อ.บึงบูรพ์	1	34	20
13	บ้านหนองแวง อ.โนนคูณ	1	30	18
14	บ้านตูม อ.ศรีรัตนะ	1	26	16
15	บ้านน้ำเกลี้ยง อ.น้ำเกลี้ยง	1	37	22
16	บ้านชุมคำ อ.วังหิน	1	35	21
17	บ้านไพรพัฒนา อ.ภูสิงห์	1	42	25
18	บ้านหนองแคน อ.เมืองจันทร์	1	34	20
19	บ้านท่าคล้อ อ.เบญจลักษ์	1	49	29
20	บ้านหนองหงอก กิ่งอ.โพธิ์ศรีสุวรรณ	1	14	8
21	บ้านร่องสะอาด กิ่งอ.พยุห์	1	41	25
	รวม	21	695	417

ตารางที่ 6

แสดงจำนวนนักเรียนตัวอย่างและจำนวนนักเรียนที่เลือกสายอาชีพ
สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จำแนกตามโรงเรียน

ที่	โรงเรียน/อำเภอ	จำนวน ห้อง	จำนวนเต็ม	ผู้เลือกสาย อาชีพ
1	รวมสินวิทยา อ.เมือง	1	36	22
2	มหาพุทธาราม อ.เมือง	1	29	15
3	สีหบัณฑิต อ.เมือง	1	28	19
4	วัดหลวงวิทยา อ.เมือง	1	29	18
5	มานิตวิทยาคม อ.เมือง	1	31	12
6	ชุมชนราษฎร์บำรุง อ.ชุมชนธิ์	1	29	23
7	อุทุมพรวิทยาคม อ.อุทุมพรพิสัย	1	30	18
	รวม	7	212	127

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการโรงเรียนเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ หากมีข้อสงสัยหรือต้องการข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อที่โรงเรียนต้นสังกัด

การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลมาแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรม SPSS for MS WINDOWS

ตอนที่ 1 ในส่วนที่เป็นข้อมูลสถานภาพส่วนตัวและครอบครัวใช้ค่าความถี่ และค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปตารางและแปลผลด้วยการบรรยาย สำหรับข้อมูลการเลือกอันดับของวิชาชีพที่ต้องการ ได้กำหนดคะแนนการเลือกของอันดับ โดย

อันดับที่ 1 มีค่าคะแนนเท่ากับ 3

อันดับที่ 2 มีค่าคะแนนเท่ากับ 2

อันดับที่ 3 มีค่าคะแนนเท่ากับ 1

ตอนที่ 2 ในส่วนที่เป็นความรู้ความเข้าใจวิเคราะห์โดยค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ตอนที่ 3 ในส่วนที่เป็นเหตุผลหรือแรงจูงใจในการศึกษาต่อ ใช้วิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

โดยในตอนที่ 2 และตอนที่ 3 เป็นลักษณะคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) การคำนวณค่าเฉลี่ยผู้วิจัยได้คิณำหน้าหาค่าเฉลี่ยของแต่ละช่วงตามต้องการดังนี้

1.00 - 1.49	หมายถึง	เป็นเหตุผลหรือแรงจูงใจน้อยที่สุด
1.50 - 2.49	หมายถึง	เป็นเหตุผลหรือแรงจูงใจน้อยได้รับ
2.50 - 3.49	หมายถึง	เป็นเหตุผลหรือแรงจูงใจปานกลาง
3.50 - 4.49	หมายถึง	เป็นเหตุผลหรือแรงจูงใจมากได้รับ
4.50 - 5.00	หมายถึง	เป็นเหตุผลหรือแรงจูงใจมากที่สุด

แล้วนำเสนอข้อมูลเป็นส่วนรวมแต่ละด้านในรูปตารางและแปลผลด้วยการบรรยาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อสำรวจความต้องการ การศึกษาต่อสายอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดศรีสะเกษ โดยแบ่งเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักเรียน จำแนกเป็น

1. สภาพทั่วไป และการเรียนของนักเรียน
2. สภาพความสมบูรณ์ของครอบครัว
3. สภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว

ตอนที่ 2 ความต้องการการศึกษาต่อของนักเรียน

1. ด้านการศึกษาต่อ
2. ด้านการแนะนำ
3. ด้านสถานศึกษาและสาขาวิชาที่ต้องการ
4. ลำดับความชอบในสาขาวิชาต่าง ๆ

ตอนที่ 3 ความเข้าใจในสาขาวิชาชีพที่นักเรียนเลือกศึกษาต่อ

โดยพิจารณาจากองค์ประกอบเกี่ยวกับลักษณะวิชาชีพด้านต่าง ๆ

ตอนที่ 4 เหตุผลหรือแรงจูงใจในการเลือกเรียนสายอาชีพ

โดยพิจารณาจากเหตุผลหรือแรงจูงใจต่าง ๆ ที่ทำให้เลือกเรียน

จากการสำรวจความต้องการ การศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดศรีสะเกษครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1,745 คน มีผู้ที่เลือกเรียนสายอาชีพและตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 1,047 คน ผลการวิเคราะห์และ ผลการวิจัย เสนอในรูปแบบตาราง ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักเรียน

ตารางที่ 7
แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เลือกเรียนสายอาชีพ
จำแนกตามสภาพทั่วไปของนักเรียน

สภาพทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
โรงเรียน		
สังกัดกรมสามัญศึกษา	503	48.0
สังกัดคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ	417	39.8
สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน	127	12.2
	1,047	100.0
เพศ		
ชาย	454	43.4
หญิง	593	56.6
	1,047	100.0
อายุ		
ต่ำกว่า 14 ปี	25	2.4
14 ปี	37	3.5
15 ปี	743	71.0
16 ปี	206	19.7
17 ปี	19	1.8
18 ปี	17	1.6
	1,047	100.0

จากตารางที่ 7 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนที่เลือกเรียนสายอาชีพ จำนวน 1,047 คน ประกอบด้วยนักเรียนชาย ร้อยละ 43.4 และนักเรียนหญิง ร้อยละ 56.6 โดยนักเรียนส่วนใหญ่จะมีอายุในช่วง 15 ปี คิดเป็นร้อยละ 71.0 รองลงมาอายุ 16 ปี คิดเป็นร้อยละ 19.7

ตารางที่ 8
แสดงจำนวนและร้อยละของนักเรียน จำแนกตามสภาพการเรียน

สภาพการเรียนของนักเรียน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
คะแนนเฉลี่ยสะสมของนักเรียนจนถึงปัจจุบัน		
0.00-1.99	113	10.8
2.00-2.99	787	75.2
3.00-4.00	147	14.0
	1,047	100.0
วิชาที่นักเรียนทำคะแนนได้มากที่สุดเสมอมา คือ		
คณิตศาสตร์	93	8.9
วิทยาศาสตร์	126	15.5
ภาษาไทย	173	16.5
ดนตรี	55	5.3
การงานพื้นฐานอาชีพ	236	22.5
สังคมศึกษา	201	19.2
ภาษาอังกฤษ	59	5.6
ศิลปะ	68	6.5
	1,047	100.0
วิชาที่นักเรียนทำคะแนนได้น้อยที่สุดเสมอมา คือ		
คณิตศาสตร์	201	19.2
วิทยาศาสตร์	183	17.5
ภาษาไทย	118	11.3
ดนตรี	27	2.6
การงานพื้นฐานอาชีพ	48	4.6
สังคมศึกษา	4	0.4
ภาษาอังกฤษ	439	41.6
ศิลปะ	27	2.6
	1,047	100.0

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีนำไปใช้

ตารางที่ 8 (ต่อ)

สภาพการเรียนของนักเรียน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
วิชาที่ชอบมากที่สุดขณะนี้ คือ		
คณิตศาสตร์	169	16.1
วิทยาศาสตร์	120	11.5
ภาษาไทย	187	17.9
ดนตรี	40	3.8
การงานพื้นฐานอาชีพ	196	18.7
สังคมศึกษา	202	19.3
ภาษาอังกฤษ	61	5.8
ศิลปะ	72	6.9
	1,047	100.0
วิชาที่นักเรียนชอบน้อยที่สุดในขณะนี้ คือ		
คณิตศาสตร์	262	25.1
วิทยาศาสตร์	221	21.1
ภาษาไทย	50	4.8
ดนตรี	10	1.0
การงานพื้นฐานอาชีพ	59	5.6
สังคมศึกษา	79	7.6
ภาษาอังกฤษ	314	30.0
ศิลปะ	50	4.8
	1,047	100.0

ตารางที่ 8 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 75.2 มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระหว่าง 2.00 - 2.99 รองลงมาร้อยละ 14 มีคะแนนเฉลี่ย 3.00 - 4.00 และร้อยละ 10.8 มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 0.00 - 1.99

วิชาที่นักเรียนทำคะแนนมากที่สุดเสมอมา ส่วนใหญ่ร้อยละ 22.5 เป็นวิชาการงานพื้นฐานอาชีพ รองลงมาร้อยละ 19.2 เป็นวิชาสังคมศึกษา และร้อยละ 16.5 เป็นวิชาภาษาไทย

วิชาที่นักเรียนทำคะแนนได้น้อยที่สุดเสมอมา ส่วนใหญ่เป็นวิชาภาษาอังกฤษ คิดเป็น ร้อยละ 41.6 รองลงมาวิชาคณิตศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 41.6 รองลงมาวิชาคณิตศาสตร์ คิดเป็น ร้อยละ 19.2 และวิชาวิทยาศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 17.5

วิชาที่นักเรียนชอบมากที่สุด พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ชอบวิชาสังคมศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 19.3 รองลงมา ได้แก่ วิชาการงานพื้นฐานอาชีพ คิดเป็นร้อยละ 18.7 และวิชาภาษาไทย คิดเป็นร้อยละ 17.9

วิชาที่นักเรียนชอบน้อยที่สุด พบว่า วิชาภาษาอังกฤษ คิดเป็น ร้อยละ 30 รองลงมา คือวิชาคณิตศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 25.1 และวิทยาศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 21.1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 9
แสดงจำนวนและร้อยละของนักเรียน จำแนกตามสภาพของครอบครัว

สภาพของครอบครัว	จำนวน (คน)	ร้อยละ
บิดา - มารดาของนักเรียน		
มีชีวิตอยู่ทั้งสองท่าน	926	88.4
บิดาเสียชีวิต	99	9.5
มารดาเสียชีวิต	18	1.7
เสียชีวิตทั้งสองท่าน	4	0.4
	1,047	100.0
กรณีบิดา - มารดา ยังมีชีวิตอยู่		
บิดา - มารดาอยู่ด้วยกัน	847	80.9
บิดา - มารดาแยกกันอยู่	79	7.5
	926	88.4
สาเหตุที่บิดา - มารดา แยกกันอยู่		
เพื่อประกอบอาชีพ	30	2.9
หย่าร้าง	44	4.2
อื่น ๆ	5	0.5
	79	7.6
ผู้อุปการะด้านการเงินมากที่สุด		
บิดา - มารดา	834	79.7
บิดา	41	3.9
มารดา	48	4.6
ญาติ	110	10.5
อื่น ๆ	14	1.3
	1,047	100.0

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 9 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนกลุ่มที่ศึกษานี้ ส่วนใหญ่ร้อยละ 88.4 บิดา-มารดายังมีชีวิตอยู่ทั้งสองคน และร้อยละ 80.9 บิดา-มารดาอยู่ด้วยกัน โดย ร้อยละ 79.7 บิดา-มารดาเป็นผู้อุปการะด้านการเงินในการเรียน

ตารางที่ 10

แสดงจำนวนและร้อยละของนักเรียน จำแนกตามสภาพทางเศรษฐกิจและสังคม

สภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของ ครอบครัว	บิดา		มารดา		ผู้อุปการะ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ด้านอาชีพ						
ค้าขาย	44	4.2	39	3.7	12	1.1
เกษตรกรรม	728	69.5	797	76.1	76	7.3
รับราชการ	57	5.4	21	2.0	10	0.9
รับจ้างทั่วไป	86	8.2	117	11.2	12	1.1
พนักงานบริษัทห้างร้าน	16	1.5	4	0.4	6	0.6
ไม่ทำงานหรือแม่บ้าน	12	1.2	44	4.2	8	0.8
อื่น ๆ	1	0.1	3	0.3	-	-
	944	90.1	1,025	97.9	124	11.8
ด้านการศึกษา						
ไม่ได้เรียนเลย	1	0.1	50	4.8	2	0.2
ระดับประถมศึกษา	768	73.3	907	86.6	37	3.5
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	95	9.1	11	1.1	56	5.3
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	28	2.7	32	3.1	12	1.1
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	34	3.2	17	1.6	13	1.2
ปริญญาตรี	19	1.8	11	1.1	4	0.4
	944	90.1	1,025	97.9	124	11.8

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการศึกษาเท่านั้น ไม่สามารถนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์อื่น ๆ ได้โดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของเอกสาร

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 10 (ต่อ)

สภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของ ครอบครัว	บิดา		มารดา		ผู้อุปการะ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ด้านรายได้						
ต่ำกว่า 4,000 บาท	760	72.6	877	83.8	6	0.5
4,000 - 9,999 บาท	160	15.3	138	13.2	98	9.4
10,000 - 15,000 บาท	24	2.3	13	1.2	20	1.9
มากกว่า 15,000 บาท	4	0.4	1	0.1	-	-
	944	90.1	1,025	97.9	124	11.8

ตารางที่ 10 แสดงให้เห็นถึงสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัวดังนี้

ด้านอาชีพของบิดา-มารดาและ/หรือผู้อุปการะ บิดาของนักเรียนส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรม คิดเป็นร้อยละ 69.5 รองลงมาอาชีพรับจ้างทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 8.2 รับราชการคิดเป็นร้อยละ 5.4 อาชีพของมารดาส่วนใหญ่ทำการเกษตรกรรม คิดเป็นร้อยละ 76.1 รองลงมาได้แก่อาชีพรับจ้างทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 11.2 โดยมีมารดาที่ไม่ได้ทำงานหรือเป็นแม่บ้าน และอาชีพค้าขาย คิดเป็นร้อยละ 4.2 และ 3.7 ตามลำดับ สำหรับอาชีพของผู้อุปการะของนักเรียน ส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรม คิดเป็นร้อยละ 7.3 รองลงมาเป็นอาชีพค้าขาย และรับจ้างทั่วไป จึงมีจำนวนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 1.1

ด้านการศึกษาของบิดา ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 73.3 รองลงมาจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 9.1 และอนุปริญญาหรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 3.2 สำหรับอาชีพของมารดาส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 86.6 และไม่ได้เรียนและเป็นอันดับรองลงมา คิดเป็นร้อยละ 4.8 ส่วนการศึกษาของผู้อุปการะจบชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 5.3 โดยมีการศึกษาระดับประถมศึกษา เป็นอันดับรองลงมา คิดเป็นร้อยละ 3.5

ด้านรายได้ต่อเดือนของบิดา ซึ่งต่ำกว่า 4,000 บาท มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 72.6 รองลงมาเป็นรายได้ในช่วง 4,000-9,999 บาท คิดเป็นร้อยละ 15.3 สำหรับรายได้ของมารดา ส่วนใหญ่จะมีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 4,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 13.2 ส่วนรายได้ของผู้

อุปการะส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 4,000-9,999 บาท ต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 9.4 รองลงมา มีรายได้ 10,000-15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 1.9

ตอนที่ 2 ความต้องการการศึกษาต่อของนักเรียน

ตารางที่ 11

แสดงจำนวนและร้อยละของนักเรียน จำแนกตามระดับการศึกษาที่ต้องการศึกษาต่อ

ระดับการศึกษาที่ต้องการศึกษาต่อ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)	143	13.7
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)	269	25.7
ปริญญาตรี	393	37.5
สูงกว่าปริญญาตรี	242	23.1
รวม	1,047	100.0

จากตารางที่ 11 นักเรียนต้องการเรียนต่อถึงระดับปริญญาตรีเป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 37.5 รองลงมาคือ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) คิดเป็นร้อยละ 25.7 และสูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 23.1

ตารางที่ 12

แสดงจำนวนและร้อยละของนักเรียน จำแนกตามบุคคลที่นักเรียนจะรับฟังคำแนะนำการเลือกศึกษาต่อ

บุคคลที่นักเรียนจะรับฟังคำแนะนำการเลือกศึกษาต่อ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
บิดา - มารดา	506	48.4
ครู - อาจารย์	372	35.5
เพื่อนนักเรียน	132	12.6
อื่น ๆ	37	3.5
รวม	1,047	100.0

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้อัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่เป็นที่น่าพอใจ

จากตารางที่ 12 นักเรียนรับฟังคำแนะนำของบิดา - มารดามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 48.3 รองลงมารับฟังครู - อาจารย์ คิดเป็นร้อยละ 35.5 และเพื่อนนักเรียน คิดเป็นร้อยละ 12.6

ตารางที่ 13

แสดงจำนวนและร้อยละของนักเรียน จำแนกตามจังหวัดที่ต้องการไปศึกษาต่อ

จังหวัดที่ต้องการไปศึกษาต่อ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ศรีสะเกษ	843	80.5
อุบลราชธานี	143	13.7
สุรินทร์	29	2.8
กรุงเทพมหานคร	12	1.1
ยโสธร	4	0.4
อื่น ๆ	16	1.5
รวม	1,047	100.0

จากตารางที่ 13 แสดงว่านักเรียนตั้งใจที่จะศึกษาต่อในจังหวัดศรีสะเกษมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 80.5 รองลงมาคือ จังหวัดอุบลราชธานี คิดเป็นร้อยละ 13.7

ตารางที่ 14

แสดงจำนวนและร้อยละของนักเรียนจำแนกตามสถานศึกษาที่ต้องการศึกษาต่อ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในจังหวัดศรีสะเกษ

สถานศึกษาที่นักเรียนเลือกศึกษาต่อในจังหวัดศรีสะเกษ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
วิทยาลัยเทคนิคศรีสะเกษ	561	53.6
วิทยาลัยการอาชีพศรีสะเกษ	296	28.3
วิทยาลัยเกษตรกรรมศรีสะเกษ	98	9.4
วิทยาลัยสารพัดช่างศรีสะเกษ	56	5.3
วิทยาลัยการอาชีพกันทรลักษณ์	36	3.4
รวม	1,047	100.0

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการเรียนการสอนเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น หากมีข้อสงสัย กรุณาแจ้งผู้จัดทำแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 14 แสดงว่านักเรียนที่เลือกเรียนในจังหวัดศรีสะเกษส่วนใหญ่เลือกเรียนในวิทยาลัยเทคนิคศรีสะเกษ คิดเป็นร้อยละ 53.6 รองลงมาคือวิทยาลัยการอาชีพศรีสะเกษ คิดเป็นร้อยละ 28.2

ตารางที่ 15

แสดงจำนวนและร้อยละของนักเรียน จำแนกตามประเภทวิชาที่ต้องการศึกษาต่อ

ประเภทวิชาที่ต้องการศึกษาต่อ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
พาณิชยกรรม	485	46.3
ช่างอุตสาหกรรม	414	39.5
คหกรรม	73	7.0
เกษตรกรรม	53	5.1
ศิลปหัตถกรรม	22	2.1
รวม	1,047	100.0

จากตารางที่ 15 แสดงว่านักเรียนส่วนใหญ่เลือกเรียนประเภทวิชาพาณิชยกรรม คิดเป็นร้อยละ 46.3 รองลงมาเป็นประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม คิดเป็นร้อยละ 39.5 และประเภทวิชาคหกรรม คิดเป็นร้อยละ 7.0

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 16
แสดงจำนวน ร้อยละและค่าน้ำหนักการเลือก ของนักเรียนที่เลือกเรียน
ประเภทวิชาเกษตรกรรม

กลุ่มวิชา	อันดับที่ 1		อันดับที่ 2		อันดับที่ 3		รวม		น้ำหนัก การเลือก
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
กลุ่มวิชาพืชศาสตร์	14	26.	11	20.	9	17.	34	21.	73
กลุ่มวิชาสัตวศาสตร์	4	4	7	8	5	0	16	4	31
กลุ่มวิชาช่างเกษตร	12	7.5	14	13.	12	9.4	38	10.	76
กลุ่มธุรกิจเกษตร	14	22.	5	2	12	22.	31	1	64
กลุ่มวิชาประมง	4	6	7	26.	6	6	17	23.	32
กลุ่มวิชาอุตสาหกรรมเกษตร	5	26.	9	4	9	22.	23	9	42
		4		9.4		6		19.	
		7.5		13.		11.		5	
		9.4		2		3		10.	
				17.		17.		7	
				0		0		14.	
								5	
รวม	53	100	53	100	53	100			

จากตารางที่ 16 พบว่า กลุ่มวิชาที่นักเรียนเลือกเป็นอันดับที่ 1 คือกลุ่มวิชาพืชศาสตร์ และกลุ่มวิชาธุรกิจเกษตร คิดเป็นร้อยละ 26.4 ของกลุ่มนักเรียนที่เลือกเรียนประเภทวิชาเกษตรกรรม รองลงมาได้แก่ กลุ่มวิชาช่างเกษตร คิดเป็นร้อยละ 22.6

กลุ่มวิชาที่นักเรียนเลือกเป็นอันดับที่ 2 มากที่สุดคือ กลุ่มวิชาช่างเกษตร คิดเป็นร้อยละ 26.4 และกลุ่มวิชาที่เลือกเป็นอันดับที่ 2 รองลงมาคือ กลุ่มวิชาพืชศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 20.8

กลุ่มวิชาที่นักเรียนเลือกเรียนเป็นอันดับที่ 3 มากที่สุดคือ กลุ่มวิชาช่างเกษตรและธุรกิจเกษตร คิดเป็นร้อยละ 22.6 เท่ากัน รองลงมาคือ กลุ่มวิชาพืชศาสตร์ และกลุ่มวิชาอุตสาหกรรมเกษตร มีจำนวนร้อยละ 17 เท่ากัน

สำหรับกลุ่มวิชาเกษตรกรรม ที่นักเรียนเลือกมากที่สุดคือ กลุ่มวิชาช่างเกษตร คิดเป็นร้อยละ 23.9 รองลงมาคือกลุ่มวิชาพืชศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 21.4

เมื่อกำหนดน้ำหนักของอันดับการเลือกแล้ว ปรากฏว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างนี้เลือก
กลุ่มวิชาช่างเกษตรมากที่สุด รองลงมาคือ กลุ่มวิชาพีชศาสตร์ และกลุ่มวิชาธุรกิจเกษตร คิดเป็น
ค่าน้ำหนัก 76, 73 และ 64 ตามลำดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 17
แสดงจำนวน ร้อยละและค่าน้ำหนักการเลือก
ของนักเรียนที่เลือกเรียน ประเภทวิชาคหกรรม
จำแนกตามกลุ่มวิชาคหกรรมและกลุ่มวิชาการโรงแรม

กลุ่มวิชา	อันดับที่ 1		อันดับที่ 2		อันดับที่ 3		รวม		น้ำหนัก การเลือก
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
วิชาคหกรรม (สาขาวิชาคหกรรม)									
กลุ่มวิชาคหกรรมทั่วไป	14	19.2	6	8.2	15	20.5	35	16.0	69
กลุ่มวิชาผ้าและเครื่องแต่งกาย	8	11.0	13	17.8	10	13.7	31	14.2	60
กลุ่มวิชาทำอาหารและโภชนาการ	12	16.4	19	26.0	15	20.5	46	21.0	89
กลุ่มวิชาคหกรรมธุรกิจ	16	21.9	9	12.3	8	11.0	33	15.1	74
วิชาคหกรรม (สาขาวิชาการโรงแรม)									
กลุ่มวิชางานส่วนหน้าโรงแรม	10	13.7	9	12.3	5	6.8	24	11.0	53
กลุ่มวิชางานแม่บ้านโรงแรม	11	15.1	10	13.7	6	8.2	27	12.3	59
กลุ่มวิชางานปรุงอาหาร	-	-	2	2.7	8	11.0	10	4.6	12
กลุ่มวิชางานบริการอาหารและ เครื่องดื่ม	1	1.4	4	5.5	4	5.5	9	4.1	15
กลุ่มวิชางานการโรงแรม	1	1.4	1	1.4	2	2.7	4	1.8	7
รวม	73	100	73	100	73	100			

จากตารางที่ 17 พบว่า กลุ่มนักเรียนที่เลือกเรียนประเภทวิชาคหกรรม เลือกกลุ่มวิชาคหกรรมธุรกิจเป็นอันดับที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 21.9 รองลงมาคือ กลุ่มวิชาคหกรรมทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 19.2

กลุ่มวิชาที่นักเรียนเลือกเป็นอันดับที่ 2 มากที่สุดคือ กลุ่มวิชาทำอาหารและโภชนาการ คิดเป็นร้อยละ 26.0 รองลงมาคือ กลุ่มวิชาผ้าและเครื่องแต่งกาย คิดเป็นร้อยละ 17.8

กลุ่มวิชาที่นักเรียนเลือกเป็นอันดับที่ 3 มากที่สุดคือ กลุ่มวิชาคหกรรมทั่วไป และกลุ่มวิชาทำอาหารและโภชนาการ คิดเป็นร้อยละ 20.5

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 "ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้"

สำหรับกลุ่มวิชาที่นักเรียน เลือกเรียนประเภทวิชาคหกรรม พากันเลือกมากที่สุดคือ กลุ่มวิชาทำอาหารและโภชนาการ คิดเป็นร้อยละ 21.0 รองลงมาคือ กลุ่มวิชาคหกรรมทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 16.0

เมื่อกำหนดน้ำหนักของอันดับการเลือกแล้ว ปรากฏว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างนี้เลือก สาขาวิชาคหกรรม กลุ่มวิชาทำอาหารและโภชนาการ คหกรรมธุรกิจและคหกรรมทั่วไป มีค่าน้ำหนักการเลือกเท่ากับ 89, 74 และ 69 ตามลำดับ

ตารางที่ 18

แสดงจำนวน ร้อยละและค่าน้ำหนักการเลือก ของนักเรียนที่เลือกเรียน
ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม จำแนกตามสาขาวิชา

กลุ่มวิชา	อันดับที่ 1		อันดับที่ 2		อันดับที่ 3		รวม		น้ำหนัก การเลือก
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
วิชาช่างอุตสาหกรรม									
สาขาวิชาช่างเขียนแบบเครื่องกล	63	15.2	75	18.1	96	23.2	234	18.8	435
สาขาวิชาช่างไฟฟ้ากำลัง	65	15.7	85	20.5	66	15.9	216	17.4	425
สาขาวิชาช่างกลโลหะ	77	18.6	53	12.8	53	12.8	183	14.7	390
สาขาวิชาช่างยนต์	100	24.2	76	18.4	40	9.7	216	17.4	492
สาขาวิชาช่างพิมพ์	2	0.5	9	2.2	14	3.4	25	2.0	38
สาขาวิชาช่างก่อสร้าง	24	5.8	53	12.8	62	15.0	139	11.2	240
สาขาวิชาช่างต่อเรือ	3	0.7	2	0.5	5	1.2	10	0.8	20
สาขาวิชาช่างเทคนิค	18	4.3	23	5.6	42	10.1	83	6.7	142
สถาปัตยกรรม									
สาขาวิชาช่างสำรวจ	1	0.2	2	0.5	2	0.5	5	0.4	9
สาขาวิชาช่างอิเล็กทรอนิกส์	57	13.0	23	5.6	32	7.7	112	9.0	249
สาขาวิชาช่างเชื่อมโลหะ	4	1	13	3.1	2	0.5	19	1.5	46
รวม	414	100	414	100	414	100			

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ภายในเท่านั้น ไม่สามารถนำออกสู่สาธารณะได้

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 18 พบว่า ในจำนวนนักเรียนที่เลือกเรียนประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม เรียงลำดับการเลือกเป็นอันดับที่ 1 ได้แก่ สาขาวิชาช่างยนต์ คิดเป็นร้อยละ 18.6 และสาขาวิชาช่างไฟฟ้ากำลัง คิดเป็นร้อยละ 15.7

สาขาวิชาที่นักเรียนเลือกอันดับที่ 2 มากที่สุด คือ สาขาช่างไฟฟ้ากำลัง รองลงมาคือ สาขาวิชาช่างยนต์ คิดเป็นร้อยละ 18.4 และสาขาวิชาช่างเขียนแบบเครื่องกล คิดเป็นร้อยละ 18.1

สาขาวิชาที่นักเรียนเลือกเป็นอันดับ 3 มากที่สุด คือ สาขาวิชาช่างเขียนแบบเครื่องกล คิดเป็นร้อยละ 23.2 รองลงมาคือ สาขาวิชาช่างไฟฟ้ากำลัง คิดเป็นร้อยละ 15.9 และสาขาวิชาช่างก่อสร้าง คิดเป็นร้อยละ 15

สำหรับสาขาที่นักเรียนนิยมเลือกเรียนมากที่สุด ได้แก่ สาขาวิชาช่างเขียนแบบเครื่องกล คิดเป็นร้อยละ 18.8 รองลงมา ได้แก่ สาขาช่างไฟฟ้ากำลังและสาขาช่างยนต์ คิดเป็นร้อยละ 17.4 เท่ากัน

เมื่อกำหนดน้ำหนักของอันดับการเลือกแล้ว ปรากฏว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างนี้เลือก สาขาวิชาสาขาช่างยนต์ สาขาวิชาช่างเขียนแบบเครื่องกล และสาขาวิชาช่างไฟฟ้ากำลัง มีค่าน้ำหนักการเลือกเป็น 492, 435, 425 ตามลำดับ

ตารางที่ 19

แสดงจำนวน ร้อยละและค่าน้ำหนักการเลือก ของนักเรียนที่เลือกเรียน ประเภทวิชาพาณิชยกรรม จำแนกตามสาขาวิชา

กลุ่มวิชา	อันดับที่ 1		อันดับที่ 2		อันดับที่ 3		รวม		น้ำหนัก ตัวเลือก
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
วิชาพาณิชยกรรม									
สาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว	82	16.9	162	33.4	148	30.5	392	26.9	718
สาขาวิชาพาณิชยกรรม	225	46.4	118	24.3	111	22.9	454	31.2	1,022
สาขาวิชาการประชาสัมพันธ์	92	19.0	92	19.0	105	21.6	289	19.9	565
สาขาวิชาธุรกิจหนังสือพิมพ์ และสิ่งพิมพ์	86	17.7	113	23.3	121	24.9	320	22.0	696
รวม	485	100	485	100	485	100			

จากตารางที่ 19 พบว่า นักเรียนที่เลือกประเภทวิชาพณิชยกรรม เลือกเรียนสาขาวิชาพณิชยการ เป็นอันดับที่ 1 มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 46.4 รองลงมาคือ สาขาวิชาการประชาสัมพันธ์ คิดเป็นร้อยละ 19 และ สาขาวิชาธุรกิจหนังสือพิมพ์และสิ่งพิมพ์ คิดเป็นร้อยละ 17.7

ในอันดับที่ 2 ที่นักเรียนเลือกมากที่สุดคือ สาขาวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 33.4 รองลงมาคือ สาขาวิชาพณิชยการ คิดเป็นร้อยละ 24.3 และสาขาวิชาธุรกิจหนังสือพิมพ์และสิ่งพิมพ์ ร้อยละ 23.3

ในอันดับที่ 3 นักเรียนเลือกมากที่สุด คือ สาขาวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 30.5 รองลงมาสาขาวิชาธุรกิจหนังสือพิมพ์และสิ่งพิมพ์ คิดเป็นร้อยละ 24.9 และสาขาวิชาพณิชยการ คิดเป็นร้อยละ 22.9

สำหรับสาขาวิชาที่นักเรียนที่เลือกประเภทวิชาพณิชยกรรม เลือกมากที่สุดคือ สาขาวิชาพณิชยการ คิดเป็นร้อยละ 31.2 รองลงมาคือสาขาวิชาอุตสาหกรรม ท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 26.9 และสาขาวิชาธุรกิจหนังสือพิมพ์และสิ่งพิมพ์ คิดเป็น ร้อยละ 22

เมื่อกำหนดน้ำหนักของอันดับการเลือกแล้ว ปรากฏว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างนี้เลือกกลุ่มวิชาสาขาพณิชยการ สาขาวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว สาขาวิชาธุรกิจหนังสือพิมพ์และสิ่งพิมพ์ ค่าน้ำหนัก 1,022, 718 และ 696 ตามลำดับ

ตารางที่ 20

แสดงจำนวน ร้อยละและค่าน้ำหนักการเลือก ของนักเรียนที่เลือกประเภทวิชาศิลปหัตถกรรม จำแนกตามสาขาวิชา

กลุ่มวิชา	อันดับที่ 1		อันดับที่ 2		อันดับที่ 3		รวม		น้ำหนักการเลือก
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
วิชาศิลปหัตถกรรม									
สาขาวิชาเทคโนโลยีการถ่ายภาพและวิดิทัศน์	3	13.6	3	13.6	7	31.8	13	19.7	22
สาขาวิชาศิลปหัตถกรรม	3	13.6	5	22.7	2	9.1	10	15.2	21
สาขาวิชาจิตรศิลป์	5	22.7	8	36.7	1	4.5	14	21.2	32

ตารางที่ 20 (ต่อ)

กลุ่มวิชา	อันดับที่ 1		อันดับที่ 2		อันดับที่ 3		รวม		น้ำหนัก การเลือก
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
สาขาวิชาการออกแบบ	7	31.8	2	9.1	4	18.2	13	19.7	29
สาขาวิชาอุตสาหกรรมเครื่องหนัง	1	4.5	2	9.1	1	4.5	4	6.1	8
สาขาวิชาเครื่องเคลือบดินเผา	2	9.1	1	4.5	1	4.5	4	6.1	9
สาขาวิชาเครื่องประดับอัญมณี	1	4.5	1	4.5	4	18.2	6	9.1	9
สาขาวิทยาการเจียรนัย	-	-	-	-	1	4.5	1	1.5	1
สาขาวิชา - ช่างทองหลวง	-	-	-	-	1	4.5	1	1.5	1
รวม	22	100	22	100	22	100			

จากตารางที่ 20 พบว่า ในจำนวนนักเรียนที่เลือกประเภทวิชาศิลปหัตถกรรมนั้น ในอันดับที่ 1 เลือกสาขาวิชาการออกแบบมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 31.8 รองลงมาเลือกสาขาวิชาจิตรศิลป์ คิดเป็นร้อยละ 22.7

ในอันดับที่ 2 นักเรียนเลือกมากที่สุดคือ สาขาวิชาจิตรศิลป์ คิดเป็นร้อยละ 36.7 รองลงมาคือสาขาวิชาศิลปหัตถกรรม คิดเป็นร้อยละ 22.7

ในอันดับที่ 3 นักเรียนเลือกประเภทวิชาศิลปหัตถกรรม เลือกมากที่สุดคือ สาขาวิชาเทคโนโลยีการถ่ายภาพและวีดิทัศน์ คิดเป็นร้อยละ 31.8 รองลงมา สาขาวิชาการออกแบบและสาขาวิชาเครื่องประดับอัญมณี คิดเป็นร้อยละ 18.2

สำหรับสาขาวิชาที่นักเรียนเลือกประเภทวิชาศิลปหัตถกรรม เลือกมากที่สุดคือ สาขาวิชาจิตรศิลป์ คิดเป็นร้อยละ 21.2 รองลงมาได้แก่สาขาวิชาเทคโนโลยีการถ่ายภาพและวีดิทัศน์ และสาขาวิชาการออกแบบ คิดเป็นร้อยละ 19.7 เท่ากัน

เมื่อกำหนดน้ำหนักของอันดับการเลือกแล้ว ปรากฏว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างนี้เลือกกลุ่มวิชาสาขาวิชาจิตรศิลป์ สาขาวิชาการออกแบบและสาขาวิชาเทคโนโลยีการถ่ายภาพและวีดิทัศน์ มีค่าน้ำหนักการเลือก เท่ากับ 32, 29 และ 22 ตามลำดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 3 ความเข้าใจในสาขาวิชาชีพที่นักเรียนเลือกศึกษาต่อ

ตารางที่ 21
แสดงองค์ประกอบเกี่ยวกับความเข้าใจลักษณะวิชาชีพ

องค์ประกอบเกี่ยวกับความเข้าใจลักษณะวิชาชีพ	N = 1,047		
	\bar{X}	S.D.	ลำดับ ความเข้าใจ
1. สาขาวิชาชีพที่ข้าพเจ้าเลือกเรียนนั้น ข้าพเจ้าเข้าใจถึง ลักษณะของการเรียนว่าเน้นหนักไปด้านใด	3.296	1.224	1
2. วิชาชีพที่ข้าพเจ้าเลือกไว้นั้นข้าพเจ้ารู้และเข้าใจว่าต้องใช้ อุปกรณ์ใดบ้างในการเรียนและการประกอบอาชีพ			
3. ข้าพเจ้ารู้และเข้าใจถึงคุณสมบัติด้านสติปัญญา ความรู้ ภูมิ ร่างของคนที่จะเรียนและประกอบอาชีพตามวิชาที่เลือก	3.268	1.245	5
4. ข้าพเจ้ารู้และเข้าใจถึงความต้องการบุคคลที่เรียนจบวิชาชีพ ที่เลือกเรียนไว้	3.291	1.235	2
5. วิชาชีพที่ข้าพเจ้าเลือกไว้นั้น ข้าพเจ้ารู้และเข้าใจว่าเมื่อเรียน จบแล้วประกอบอาชีพมีรายได้	3.252	1.220	7
6. วิชาชีพที่ข้าพเจ้าเลือกไว้นั้น ข้าพเจ้ารู้และเข้าใจว่าเมื่อเรียน จบแล้วประกอบอาชีพมีโอกาสก้าวหน้า	3.277	1.223	4
7. วิชาชีพที่ข้าพเจ้าเลือกไว้นั้น ข้าพเจ้ารู้และเข้าใจว่ามี กฎหมายควบคุม	3.284	1.242	3
8. วิชาชีพที่ข้าพเจ้าเลือกไว้นั้น มีความสำคัญต่อชุมชน			
9. วิชาชีพที่ข้าพเจ้าเลือกไว้นั้นข้าพเจ้ารู้และเข้าใจว่าผู้ปกครอง ยินดีสนับสนุนให้เรียนจนสำเร็จ	3.264	1.253	6
	3.231	1.231	8
เฉลี่ยรวม	3.276	0.280	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงแหล่งที่มาของข้อมูลที่ได้ใช้

จากตารางที่ 21 ความเข้าใจในสาขาวิชาชีพที่นักเรียนเลือกศึกษาต่อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.276$) แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้ว นักเรียนมีระดับความเข้าใจปานกลางทุกข้อโดย นักเรียนเข้าใจถึงลักษณะการเรียนว่าเน้นหนักไปด้านใด ค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.296$) รองลงมาคือ รู้และเข้าใจถึงคุณสมบัติด้านสติปัญญา ความรู้ รูปร่างของคนที่จะเรียนและประกอบอาชีพตามวิชาที่เลือก ($\bar{X} = 3.291$) เมื่อเรียนจบแล้วประกอบอาชีพมีโอกาสก้าวหน้า ($\bar{X} = 3.284$) และเมื่อจบแล้วประกอบอาชีพมีรายได้ดี ($\bar{X} = 3.277$) ตามลำดับ

ตอนที่ 4 เหตุผลหรือแรงจูงใจในการเลือกเรียนสายอาชีพ

ตารางที่ 22

แสดงเหตุผลหรือแรงจูงใจในการเลือกเรียนสายอาชีพของนักเรียน

เหตุผลหรือแรงจูงใจในการเลือกเรียน	\bar{X}	S.D.	ลำดับ เหตุผล
ด้านบุคคล	3.202	0.296	1
ด้านเกียรติยศ ชื่อเสียง	3.167	0.622	2
ด้านการเงิน	3.153	0.325	3
ด้านความถนัด ความสนใจ	3.124	0.501	4
ด้านเหตุผลส่วนตัว	3.076	0.376	5

ตารางที่ 22 จากการสำรวจความต้องการการการศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดศรีสะเกษ พบว่า นักเรียนมีเหตุผลหรือแรงจูงใจในการเลือกเรียนวิชาสายอาชีพอยู่ในระดับปานกลาง โดยเหตุผลที่สำคัญที่สุด คือ ด้านบุคคล ($\bar{X} = 3.202$) รองลงมาด้านเกียรติยศ ชื่อเสียง ($\bar{X} = 3.167$) ด้านการเงิน ($\bar{X} = 3.153$) ด้านความถนัด ความสนใจ ($\bar{X} = 3.124$) และด้านเหตุผลส่วนตัว ($\bar{X} = 3.076$) โดยมีรายละเอียดในเหตุผลการศึกษาเลือกเรียนจำแนกเป็นด้าน ๆ ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 23
แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และลำดับเหตุผลหรือแรงจูงใจ
ในการเลือกเรียนสายอาชีพ ด้านบุคคล

เหตุผลหรือแรงจูงใจในการเลือกเรียนสายอาชีพ	\bar{X}	S.D.	ลำดับ เหตุผล
1. บิดาเป็นผู้แนะนำให้เรียน	3.209	1.266	4
2. มารดาเป็นผู้แนะนำให้เรียน	3.275	1.236	1
3. เรียนตามญาติพี่น้อง	3.266	1.235	2
4. เรียนตามเพื่อน ๆ สนับสนุนกัน	3.209	1.246	3
5. ครูประจำชั้นแนะนำให้เรียน	3.192	1.252	8
6. ครูแนะแนวแนะนำให้เรียน	3.204	1.266	6
7. ผู้ประกอบการทางการเงินแนะนำให้เรียน	3.205	1.263	5
8. เลือกเรียนด้วยตนเอง	3.173	1.280	9
9. ผู้มีชื่อเสียงเลือกเรียนสายนี้	3.119	1.268	10
10. คนส่วนมากนิยมเรียนสายนี้	3.202	1.273	7
เฉลี่ยรวม	3.202	0.296	

จากตารางที่ 23 พบว่า เหตุผลหรือแรงจูงใจด้านบุคคล ที่ทำให้นักเรียนเลือกเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ นักเรียนมีแรงจูงใจในระดับปานกลางทุกข้อ โดยมีมารดาเป็นผู้แนะนำให้เรียน สูงเป็นอันดับ 1 ($\bar{X} = 3.275$) รองลงมาเป็นญาติพี่น้อง ($\bar{X} = 3.266$) เพื่อนสนิทและบิดาเป็นผู้แนะนำให้เรียน ($\bar{X} = 3.209$)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 24
แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และลำดับเหตุผลหรือแรงจูงใจ
ในการเลือกเรียนสายอาชีพ ด้านเกียรติยศชื่อเสียง

เหตุผลหรือแรงจูงใจด้านเกียรติยศ ชื่อเสียง	\bar{X}	S.D.	ลำดับ เหตุผล
1. ทราบว่านักเรียนสำเร็จวิชาชีพแล้วจะเป็นกำลังใน ระดับกลางที่ประเทศต้องการ	3.199	1.259	1
2. ต้องการประกอบอาชีพที่เลือกเพราะเคยเห็นผู้ ประกอบอาชีพนี้มีความเจริญรุ่งเรือง	3.165	1.255	2
3. ต้องการประกอบอาชีพที่สังคมนิยมและประเทศ ชาติกำลังต้องการ	3.138	1.258	3
รวม	3.167	0.622	

จากตารางที่ 24 พบว่า เหตุผลหรือแรงจูงใจด้านเกียรติยศชื่อเสียง อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.167$) ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ นักเรียนมีแรงจูงใจในระดับปานกลาง โดยนักเรียนทราบว่า เมื่อสำเร็จวิชาชีพแล้วจะเป็นกำลังในระดับกลางที่ประเทศต้องการ เป็นอันดับ 1 ($\bar{X} = 3.199$) รองลงมา ผู้ประกอบอาชีพนี้มีความเจริญรุ่งเรือง ($\bar{X} = 3.165$) และต้องการประกอบอาชีพที่สังคมนิยมและประเทศชาติกำลัง ต้องการ ($\bar{X} = 3.138$)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 25
แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และลำดับเหตุผลหรือแรงจูงใจ
ในการเลือกเรียนสายอาชีพ ด้านการเงิน

เหตุผลหรือแรงจูงใจด้านการเงิน	\bar{X}	S.D.	ลำดับ เหตุผล
1. ผู้มีอุปการะมีฐานะทางการเงินดีพอที่จะ อดหนุน ให้เรียนจนสำเร็จ	3.136	1.255	9
2. เคยทราบว่าการเรียนในสายวิชาชีพมีโอกาสทำ งานหารายได้ในขณะที่กำลังเรียน	3.165	1.274	3
3. ทราบว่าเมื่อสำเร็จการศึกษาจากสายอาชีพจะทำ งานได้ง่าย รายได้ดี	3.160	1.279	6
4. ประกอบอาชีพอิสระได้มีโอกาสร่ำรวยได้รวดเร็ว			
5. สถานประกอบการภาคเอกชนจ้างผู้เรียนจบสาย วิชาชีพเงินเดือนสูง	3.155	1.285	7
6. ทราบว่าเมื่อเรียนสำเร็จออกไปประกอบอาชีพส่วน ตัวก็มีรายได้ดี	3.118	1.276	10
7. มีรายได้ดีเพราะสามารถประดิษฐ์สิ่งของ ซ่อมแซม ของใช้ หรือมีรายได้ดีจากงานการให้บริการ	3.166	1.262	2
8. ไม่มีทุนแล้วเรียนจึงอยากออกไปประกอบอาชีพ หลังจากเรียนสำเร็จระดับ ปวช.	3.164	1.268	4
9. ต้องการประกอบอาชีพที่มีรายได้สูง แม้จะเสี่ยงต่อ อันตราย	3.163	1.283	5
10. ต้องการประกอบอาชีพที่มีรายได้สูง แม้จะต้องใช้ กำลังกาย	3.154	1.287	8
	3.174	1.289	1
เฉลี่ยรวม	3.153	0.325	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 25 เหตุผลหรือแรงจูงใจด้านการเงิน ที่ทำให้นักเรียนเลือกเรียนสายอาชีพ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.153$) แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้ว พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง โดยต้องการประกอบอาชีพที่มีรายได้สูง แม้จะต้องใช้ กำลังกาย มีอิทธิพลเป็นอันดับ 1 ($\bar{X} = 3.174$) รองลงมา เมื่อสำเร็จออกไปประกอบอาชีพส่วนตัวก็มีรายได้ดี ($\bar{X} = 3.166$) มีโอกาสทำงานหารายได้ขณะที่กำลังเรียนได้ ($\bar{X} = 3.165$) และสามารถประดิษฐ์สิ่งของ ช่อมแซมของใช้ หรือมีรายได้ดีจากงานการให้บริการ ($\bar{X} = 3.164$) ตามลำดับ

ตารางที่ 26
แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และลำดับเหตุผลหรือแรงจูงใจ
ในการเลือกเรียนสายอาชีพ ด้านความถนัด ความสนใจ

เหตุผลหรือแรงจูงใจด้านความถนัด ความสนใจ	\bar{X}	S.D.	ลำดับ เหตุผล
1. วิชาชีพที่เลือกเหมาะสมกับสติปัญญาและความสามารถของข้าพเจ้า	3.120	1.274	4
2. มีความถนัดและสนใจวิชาต่าง ๆ ในประเภทวิชาที่เลือก	3.122	1.289	3
3. บุคลิกภาพและลักษณะนิสัยของข้าพเจ้าเหมาะที่จะเรียนวิชาชีพที่เลือก	3.124	1.304	2
4. ต้องการประกอบอาชีพที่อาศัยทักษะและเทคนิคต่าง ๆ เฉพาะตัวของแต่ละบุคคล	3.130	1.321	1
เฉลี่ยรวม	3.124	0.501	

จากตารางที่ 26 เหตุผลหรือแรงจูงใจด้านความถนัด ความสนใจที่ทำให้เลือกเรียนสายอาชีพ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.124$) แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง โดยต้องการประกอบอาชีพที่อาศัยทักษะและเทคนิคต่าง ๆ เฉพาะตัวของแต่ละบุคคล มีอิทธิพลสูงเป็นอันดับ 1 ($\bar{X} = 3.130$) รองลงมา บุคลิกภาพและลักษณะนิสัยเหมาะที่จะเรียนวิชาชีพที่เลือก ($\bar{X} = 3.124$) มีความถนัดและสนใจวิชาต่าง ๆ ในประเภทวิชาที่เลือก ($\bar{X} = 3.122$) และวิชาชีพที่เลือกเหมาะสมกับสติปัญญาและความสามารถของข้าพเจ้า ($\bar{X} = 3.120$)

ตารางที่ 27
แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และลำดับเหตุผลหรือแรงจูงใจ
ในการเลือกเรียนสายอาชีพ ด้านเหตุผลส่วนตัว

เหตุผลหรือแรงจูงใจด้านเหตุผลส่วนตัว	\bar{X}	S.D.	ลำดับ เหตุผล
1. ต้องการประกอบอาชีพส่วนตัวที่เป็นอิสระ	3.077	1.293	4
2. ต้องการประกอบอาชีพที่แต่งกายตามสบายไม่มี พิธีรีตอง	3.110	1.226	1
3. อาชีพที่เลือกมีประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน	3.108	1.306	2
4. ต้องการเรียนวิชาชีพเพราะไม่ต้องท่องจำ	3.102	1.309	3
5. ต้องการเรียนเพื่อรับช่วงงานจากบิดามารดา	3.061	1.316	5
6. ร่างกายและสุขภาพเหมาะที่จะเรียนวิชาชีพที่เลือก			
7. ต้องการประกอบอาชีพที่ไม่มีการปลดเกษียณอายุ	3.038	1.299	6
	3.035	1.320	7
เฉลี่ยรวม	3.076	0.376	

ตารางที่ 27 แรงจูงใจและอิทธิพลด้านเหตุผลส่วนตัว อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.076$) แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับปานกลางโดยนักเรียนต้องการประกอบอาชีพที่แต่งกายตามสบายไม่มีพิธีรีตอง มีอิทธิพลมากเป็นอันดับ 1 ($\bar{X} = 3.110$) รองลงมา อาชีพที่เลือกมีประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน ($\bar{X} = 3.108$) วิชาชีพที่เรียนไม่ต้องท่องจำ ($\bar{X} = 3.102$) ต้องการประกอบอาชีพส่วนตัวเป็นอิสระ ($\bar{X} = 3.077$) และเรียนเพื่อรับช่วงงานจากบิดามารดา ($\bar{X} = 3.061$)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการการศึกษาต่อสายอาชีพ และความเข้าใจในสาขาวิชาชีพที่ต้องการเรียน ตลอดจนเหตุผลในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2539 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และโรงเรียน สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน ในจังหวัดศรีสะเกษ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2539 ในจังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 1,745 คน ประกอบด้วย นักเรียนจากโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จำนวน 838 คน โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จำนวน 695 คน และโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จำนวน 212 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่ม จากประชากรนักเรียนจำนวน 27,534 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามความต้องการศึกษาต่อสายอาชีพของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 แบ่งเป็น 3 ตอน ได้แก่ สถานภาพ และความต้องการการศึกษาต่อ ของนักเรียน 20 ข้อ ความเข้าใจในสาขาวิชาชีพที่นักเรียนเลือกศึกษาต่อ 9 ข้อ และเหตุผลในการ เลือกเรียนสายอาชีพ 34 ข้อ ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยศึกษาและวิเคราะห์ความรู้เกี่ยวกับองค์ ประกอบต่าง ๆ ในการเลือกศึกษาวิชาชีพและประกอบอาชีพ ลักษณะวิชาชีพที่เปิดสอนในหลัก สูตรกระทรวงศึกษาธิการ เหตุผลหรือแรงจูงใจที่มีผลต่อการเลือกเรียนวิชาชีพทั้งด้านบุคคล ด้าน การเงิน ความถนัด ความสนใจและเหตุผลส่วนตัวด้านเกียรติยศชื่อเสียง ด้านลักษณะงานและ ตามความก้าวหน้า ซึ่งเครื่องมือนี้ได้ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านการอาชีวศึกษา การมัธยมศึกษา การประถมศึกษา และด้านการวัดและประเมินผล มีการทดลองใช้กับนักเรียนแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมในด้านสำนวนภาษา

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยส่งแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยใช้เวลาในการแนะนำเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไมออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า แนวการเรียนสายอาชีพ และสายสามัญให้นักเรียนพิจารณาก่อนประมาณ 30 นาที และให้ตอบ ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีเจตนาไปใช้ แบบสอบถามเฉพาะผู้ที่สนใจเลือกเรียนสายอาชีพจำนวน 1,047 คน มีความสมบูรณ์เชื่อถือได้ จำนวน 1,047 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ของผู้ตอบแบบสอบถาม ทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรม SPSS for Ms Windows โดยในตอนที่ 1 และ 2 ข้อมูลทั่วไปของนักเรียนและความต้องการการศึกษาต่อ ใช้ค่าความถี่และร้อยละ สำหรับตอนที่ 3 และ 4 ซึ่งเป็นข้อมูลความเข้าใจในสาขาวิชาชีพที่นักเรียนเลือกศึกษาต่อและข้อมูลเหตุผลในการเลือกเรียนสายอาชีพ วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับเพศ อายุ สภาพด้านการเรียนของนักเรียน สภาพความสมบูรณ์ของครอบครัว ตลอดจนสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว

1. ตัวอย่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2539 ในจังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 1,745 คน เลือกเรียนสายอาชีพ จำนวน 1,047 คน แยกเป็นเพศชาย จำนวน 454 คน เพศหญิงจำนวน 593 คน คิดเป็นร้อยละ 43.4 และ 56.6 ตามลำดับ โดยนักเรียนส่วนใหญ่มีอายุ 71.0 มีอายุ 15 ปี รองลงมาอายุ 16 ปี ต่ำกว่า 14 ปี, 17 ปี และ 18 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 19.7, 3.5, 2.4, 1.8 และ 1.6 ตามลำดับ

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนส่วนใหญ่ อยู่ในระดับ 2.00-2.99 คิดเป็นร้อยละ 75.2 รองลงมาอยู่ในระดับ 3.00-4.00 คิดเป็นร้อยละ 14.0 และอยู่ในระดับ 0-1.99 คิดเป็นร้อยละ 10.8 แสดงว่านักเรียนส่วนใหญ่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง

3. วิชาที่นักเรียนทำคะแนนได้มากที่สุดเสมอมา ส่วนใหญ่ได้แก่ วิชากลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพร้อยละ 22.5 รองลงมาเป็นวิชาสังคมศึกษา ร้อยละ 19.2 และวิชาภาษาไทยเป็นอันดับที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 16.5 ซึ่งสอดคล้องกับวิชาที่นักเรียนชอบมากที่สุดได้แก่ วิชาสังคมศึกษา การงานพื้นฐานอาชีพและภาษาไทยคิดเป็นร้อยละ 19.3, 18.7 และ 17.9 ตามลำดับ และสำหรับวิชาที่นักเรียนทำคะแนนได้น้อยที่สุดเสมอมาได้แก่ ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 41.6, 19.2 และ 17.5 ตามลำดับ ซึ่งกลุ่มวิชาดังกล่าวเป็นวิชาที่ชอบน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 30.0, 25.1 และ 21.1 ตามลำดับ

4. สำหรับสภาพการอยู่ร่วมกันของครอบครัว พบว่า ส่วนใหญ่บิดามารดาของนักเรียนยังมีชีวิตอยู่ทั้งสองท่าน คิดเป็นร้อยละ 88.4 อยู่รวมกันคิดเป็นร้อยละ 80.9 แยกกันอยู่ร้อยละ 7.5 ซึ่งสาเหตุของการแยกกันอยู่ส่วนใหญ่เนื่องจากการหย่าร้างร้อยละ 4.2 เพื่อประกอบอาชีพร้อยละ 2.9 และอื่น ๆ ร้อยละ 0.5 และในขณะที่เรียนส่วนใหญ่บิดาเป็นผู้อุปการะด้านการเงิน ร้อยละ 79.7

5. ในด้านอาชีพ พบว่า บิดาส่วนใหญ่ มีอาชีพเกษตรกรรม ร้อยละ 69.5 รองลงมาเป็นอาชีพรับจ้างทั่วไป รับราชการ ค้าขาย พนักงานบริษัทห้างร้าน ไม่ทำงาน และอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 8.2, 5.4, 4.6, 1.5, 1.2 และ 0.1 ตามลำดับ สำหรับมารดาส่วนใหญ่ ร้อยละ 76.1 มีอาชีพเกษตรกรรม รองลงมาคืออาชีพรับจ้างทั่วไป แม่บ้าน ค้าขาย รับราชการ พนักงานบริษัทห้างร้าน และอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 11.2, 4.2, 2.0, 0.4 และ 0.3 ตามลำดับ ส่วนอาชีพของผู้ปกครองที่มีใช้บิดามารดาส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรรม ร้อยละ 14.5 รองลงมาคือ ค้าขาย รับจ้างทั่วไป พนักงานบริษัทห้างร้าน รับราชการและไม่ทำงานหรือแม่บ้าน ร้อยละ 2.6, 1.5, 1.1, 0.9 และ 0.6 ตามลำดับ ดังนั้นจะเห็นว่า ผู้ปกครองของนักเรียนส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรม

6. ในด้านการศึกษา พบว่า บิดาของนักเรียนส่วนใหญ่ จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 73.3 รองลงมา เป็นระดับมัธยมศึกษาตอนต้น อนุปริญญาหรือเทียบเท่า มัธยมศึกษาตอนปลาย ปริญญาตรี และไม่ได้เรียนเลย คิดเป็นร้อยละ 9.1, 3.5, 2.7, 1.8 และ 0.1 ตามลำดับ สำหรับมารดา ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 86.6 รองลงมาไม่ได้เรียนหนังสือ จบการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย อนุปริญญาหรือเทียบเท่า ปริญญาตรี และมัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 4.8, 3.1, 1.6, 1.1 และ 1.1 ตามลำดับ ส่วนผู้ปกครองส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา รองลงมาเป็นระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย อนุปริญญาหรือเทียบเท่า ปริญญาตรี และไม่ได้เรียนเลย คิดเป็นร้อยละ 5.3, 3.4, 1.1, 0.4 และ 0.2 ตามลำดับ ดังนั้นจะเห็นว่าผู้ปกครองนักเรียนส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับประถมศึกษา

7. ด้านรายได้ พบว่า ส่วนใหญ่บิดาและมารดามีรายได้ต่ำกว่า 4,000 บาท ต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 72.6 และ 83.8 ตามลำดับ มีรายได้ในช่วง 4,000-9,999 บาท คิดเป็นร้อยละ 15.0 และ 13.2 ตามลำดับ มีรายได้ในช่วง 10,000-15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 2.3 และ 1.2 ตามลำดับ มีรายได้มากกว่า 15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 2.3 และ 1.2 ตามลำดับ สำหรับผู้มีอุปการะส่วนใหญ่ มีรายได้ในช่วง 4,000-9,999 บาท ร้อยละ 18.8 รองลงมา มีรายได้ในช่วง 10,000-15,000 บาท และต่ำกว่า 4,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 1.9 และ 0.5 ตามลำดับ ดังนั้นจะเห็นว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนค่อนข้างต่ำ

ตอนที่ 2 ความต้องการการศึกษาต่อของนักเรียน

1. ในด้านความต้องการการศึกษาต่อ พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 37.5 ต้องการเรียนต่อถึงระดับปริญญาตรี รองลงมาเป็นระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ระดับสูงกว่าปริญญาตรี และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ คิดเป็นร้อยละ 25.7, 23.1 และ 13.7 ตามลำดับ และ

ในการเลือกเรียนต่อ ส่วนใหญ่นักเรียนเชื่อฟังบิดามารดามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 48.3 รองลงมา เป็นครู อาจารย์และเพื่อนนักเรียนคิดเป็นร้อยละ 35.5 และ 12.6 ตามลำดับ

2. สำหรับจังหวัดที่นักเรียนจะเรียนต่อด้านอาชีพ ส่วนใหญ่เลือกเรียนที่จังหวัดศรีสะเกษถึงร้อยละ 80.5 โดยสถาบันที่นักเรียนประสงค์จะเข้าเรียนมากที่สุดได้แก่ วิทยาลัยเทคนิคศรีสะเกษ คิดเป็นร้อยละ 54.3 รองลงมาได้แก่วิทยาลัยการอาชีพศรีสะเกษ วิทยาลัยเกษตรกรรมศรีสะเกษ วิทยาลัยสารพัดช่างศรีสะเกษ และวิทยาลัยการอาชีพกันทรลักษณ์ คิดเป็นร้อยละ 25.9, 13.4, 3.7 และ 2.8 ตามลำดับ

3. สาขาวิชาชีพที่นักเรียนส่วนใหญ่ประสงค์จะเรียน ได้แก่ สาขาวิชา พาณิชยกรรมร้อยละ 46.3 รองลงมาเป็นสาขาวิชาช่างอุตสาหกรรม คนกรรม เกษตรกรรม และศิลปหัตถกรรม คิดเป็นร้อยละ 39.6, 7.0, 5.1 และ 2.1 ตามลำดับ

4. สำหรับวิชาเกษตรกรรม กลุ่มวิชาที่นักเรียนส่วนใหญ่เลือกเป็นอันดับ 1 ได้แก่ กลุ่มวิชาพืชศาสตร์ และธุรกิจเกษตร คิดเป็นร้อยละ 26.4 เท่ากัน รองลงมาได้แก่ กลุ่มวิชาช่างเกษตร ร้อยละ 22.6 สำหรับกลุ่มวิชาที่นักเรียนส่วนใหญ่เลือกเป็นอันดับสองได้แก่ กลุ่มวิชาช่างเกษตร คิดเป็นร้อยละ 26.4 รองลงมาเป็นกลุ่มวิชาพืชศาสตร์ ร้อยละ 20.8 และ กลุ่มวิชาที่นักเรียนส่วนใหญ่เลือกเป็นอันดับสาม ได้แก่ กลุ่มวิชาช่างเกษตรและธุรกิจเกษตร คิดเป็นร้อยละ 22.6 เท่ากัน รองลงมาได้แก่ กลุ่มวิชาพืชศาสตร์และอุตสาหกรรมเกษตร คิดเป็นร้อยละ 17.0 เท่ากัน สำหรับค่าน้ำหนักการเลือกรวม ส่วนใหญ่เลือกกลุ่มวิชาช่างเกษตร รองลงมาคือ กลุ่มวิชาพืชศาสตร์ คิดเป็น 76 และ 73 ตามลำดับ

5. วิชาคนกรรม สาขาวิชาคนกรรม กลุ่มวิชาที่นักเรียนส่วนใหญ่เลือกเป็นอันดับ 1 ได้แก่ กลุ่มวิชาคนกรรมธุรกิจ คิดเป็นร้อยละ 21.9 รองลงมาได้แก่กลุ่มวิชาคนกรรมทั่วไป ร้อยละ 19.2 กลุ่มวิชาที่นักเรียนส่วนใหญ่เลือกเป็นอันดับสอง ได้แก่ กลุ่มวิชาทำอาหารและโภชนาการ ร้อยละ 26.0 รองลงมาได้แก่ กลุ่มวิชาผ้าและเครื่องแต่งกาย ร้อยละ 17.8 สำหรับกลุ่มวิชาที่นักเรียนส่วนใหญ่เลือกเป็นอันดับสาม ได้แก่ กลุ่มวิชาคนกรรมทั่วไป และกลุ่มวิชาทำอาหารและโภชนาการ คิดเป็นร้อยละ 20.5 เท่ากัน สำหรับค่าน้ำหนักการเลือกรวม ส่วนใหญ่เลือกกลุ่มวิชาทำอาหารและโภชนาการ รองลงมาคือ กลุ่มวิชาคนกรรมธุรกิจ คิดเป็น 89 และ 74 ตามลำดับ

6. วิชาช่างอุตสาหกรรม พบว่า กลุ่มวิชาที่นักเรียนส่วนใหญ่เลือกเป็น อันดับหนึ่ง ได้แก่ สาขาวิชาช่างยนต์ ร้อยละ 24.2 รองลงมาได้แก่ สาขาวิชาช่างกลโลหะ ร้อยละ 18.6 กลุ่มวิชาที่นักเรียนส่วนใหญ่เลือกเป็นอันดับสอง ได้แก่ สาขาวิชาช่างไฟฟ้ากำลัง คิดเป็นร้อยละ 20.5 รองลงมาได้แก่ สาขาวิชาช่างยนต์ คิดเป็น 18.4 ส่วนกลุ่มวิชาที่นักเรียนส่วนใหญ่เลือกเป็นอันดับสาม

ได้แก่ สาขาวิชาช่างเขียนแบบเครื่องกล ร้อยละ 23.2 รองลงมาได้แก่ สาขาวิชาช่างไฟฟ้ากำลัง คิดเป็นร้อยละ 15.9 สำหรับค่าน้ำหนักการเลือกรวม ส่วนใหญ่เลือกสาขาวิชาช่างยนต์ รองลงมาคือ สาขาวิชาช่างเขียนแบบเครื่องกล คิดเป็น 492 และ 435 ตามลำดับ

7. วิชาพาณิชยกรรม พบว่า กลุ่มวิชาที่นักเรียนส่วนใหญ่เลือกเป็นอันดับหนึ่ง ได้แก่ สาขาวิชาพาณิชยกรรม ร้อยละ 46.4 รองลงมาได้แก่ สาขาวิชาการประชาสัมพันธ์ คิดเป็นร้อยละ 19.0 กลุ่มวิชาที่นักเรียนส่วนใหญ่เลือกเป็นอันดับสอง ได้แก่ สาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ร้อยละ 33.4 รองลงมาได้แก่ สาขาพาณิชยกรรม คิดเป็นร้อยละ 24.3 สำหรับสาขาวิชาที่นักเรียนส่วนใหญ่เลือกเป็นอันดับสาม ได้แก่ สาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวร้อยละ 30.5 รองลงมาได้แก่สาขาธุรกิจหนังสือพิมพ์และสิ่งพิมพ์ ร้อยละ 24.9 สำหรับค่าน้ำหนักการเลือกรวม ส่วนใหญ่เลือกกลุ่มวิชาพาณิชยกรรม รองลงมา ได้แก่ สาขาวิชา อุตสาหกรรมท่องเที่ยว คิดเป็น 1,022 และ 718 ตามลำดับ

8. สำหรับวิชาศิลปหัตถกรรม พบว่า สาขาที่นักเรียนส่วนใหญ่เลือกเป็นอันดับหนึ่ง ได้แก่ สาขาวิชาการออกแบบร้อยละ 31.8 รองลงมาได้แก่ สาขาวิชาจิตรศิลป์ ร้อยละ 22.7 สาขาวิชาที่นักเรียนส่วนใหญ่เลือกเป็นอันดับสอง ได้แก่ สาขาวิชาจิตรศิลป์ร้อยละ 36.7 รองลงมาได้แก่ สาขาวิชาศิลปหัตถกรรมร้อยละ 22.7 สำหรับกลุ่มวิชาที่นักเรียนส่วนใหญ่เลือกเป็นอันดับสาม ได้แก่ สาขาวิชาเทคโนโลยีการถ่ายภาพและวีดิโอทัศน์ ร้อยละ 31.8 รองลงมาได้แก่ สาขาวิชาการออกแบบและเครื่องประดับอัญมณีร้อยละ 18.2 เท่ากัน สำหรับค่าน้ำหนักการเลือกรวม ส่วนใหญ่เลือกกลุ่มวิชาจิตรศิลป์ รองลงมาคือ สาขาวิชาการออกแบบ คิดเป็น 32 และ 29 ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ระดับความรู้ความเข้าใจในสาขาวิชาชีพที่นักเรียนเลือกศึกษาต่อ

ระดับความรู้ความเข้าใจในสาขาวิชาชีพที่นักเรียนเลือกศึกษาต่อ พบว่า ในภาพรวม นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในสาขาวิชาชีพที่นักเรียนเลือกศึกษาต่อ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.27$) โดยเรียงลำดับตามระดับความเข้าใจดังนี้ ความเข้าใจถึงลักษณะของการเรียนว่า เน้นหนักไปด้านใด ($\bar{X} = 3.29$) ความเข้าใจถึงคุณสมบัติด้านสติปัญญา ความรู้และรูปร่างของคนที่จะเรียน และประกอบอาชีพตามวิชาที่เลือก ($\bar{X} = 3.29$) ความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ ($\bar{X} = 3.28$) รายได้ในการประกอบอาชีพ ($\bar{X} = 3.27$) อุปกรณ์ที่ต้องใช้ในการเรียนและการประกอบอาชีพ ($\bar{X} = 3.26$) กฎหมายควบคุมเกี่ยวกับวิชาชีพที่เลือก ($\bar{X} = 3.26$) ความต้องการบุคคลที่เรียนจบในสาขาวิชาชีพที่เลือก ($\bar{X} = 3.25$) ความสำคัญของวิชาชีพที่เลือกต่อชุมชน ($\bar{X} = 3.23$) และการสนับสนุนให้เรียนจนสำเร็จของผู้ปกครอง ($\bar{X} = 3.23$)

ตอนที่ 4 เหตุผลหรือแรงจูงใจในการเลือกเรียนสายอาชีพ

1. เหตุผลหรือแรงจูงใจที่สำคัญที่สุดในการเลือกเรียนต่อสายอาชีพของนักเรียนได้แก่ เหตุผลด้านบุคคล ($\bar{X} = 3.20$) รองลงมาได้แก่ เหตุผลด้านเกียรติยศชื่อเสียง ($\bar{X} = 3.16$) ด้านการเงิน ($\bar{X} = 3.15$) ด้านความถนัดความสนใจ ($\bar{X} = 3.12$) และด้านเหตุผลส่วนตัว ($\bar{X} = 3.07$)

2. เหตุผลหรือแรงจูงใจด้านบุคคลที่ทำให้นักเรียนเลือกเรียนต่อสายอาชีพ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปต่ำ พบว่า มารดาเป็นผู้แนะนำให้เรียน เป็นอันดับ 1 ($\bar{X} = 3.27$) รองลงมาเรียนตามญาติพี่น้อง ($\bar{X} = 3.26$) เรียนตามเพื่อนสนิท ($\bar{X} = 3.20$) บิดาเป็นผู้แนะนำให้เรียน ($\bar{X} = 3.20$) ผู้มีอุปการะด้านการเงินแนะนำให้เรียน ($\bar{X} = 3.20$) ครูแนะแนวแนะนำให้เรียน ($\bar{X} = 3.20$) เรียนตามคนส่วนมาก ($\bar{X} = 3.20$) ครูประจำชั้นแนะนำให้เรียน ($\bar{X} = 3.19$) นักเรียนเลือกเรียนด้วยตนเอง ($\bar{X} = 3.17$) และเรียนตามผู้มีชื่อเสียง ($\bar{X} = 3.11$) ตามลำดับ

3. เหตุผลหรือแรงจูงใจด้านเกียรติยศชื่อเสียง ที่ทำให้นักเรียนเลือกเรียนทางวิชาชีพ เรียงลำดับจากสูงไปต่ำ พบว่า ความต้องการประกอบอาชีพที่เป็นกำลังในระดับกลางของประเทศ เป็นอันดับ 1 ($\bar{X} = 3.19$) รองลงมาความต้องการประกอบอาชีพตามผู้ที่เคยประกอบอาชีพนี้แล้วรุ่งเรือง ($\bar{X} = 3.16$) ความต้องการประกอบอาชีพที่สังคมนิยมและประเทศชาติต้องการ ($\bar{X} = 3.13$) ตามลำดับ

4. เหตุผลหรือแรงจูงใจด้านการเงินที่มีผลทำให้นักเรียนเลือกเรียนสายอาชีพเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปต่ำ พบว่า ความต้องการประกอบอาชีพที่มีรายได้สูง แม้จะต้องใช้กำลังกายเป็นอันดับ 1 ($\bar{X} = 3.17$) รองลงมาสามารถประกอบอาชีพส่วนตัวมีรายได้ ($\bar{X} = 3.16$) มีโอกาสทำงานหารายได้ขณะที่กำลังเรียนได้ ($\bar{X} = 3.16$) มีรายได้ดี เพราะสามารถประดิษฐ์สิ่งของซ่อมแซมของใช้หรือมีรายได้ดีจากงานการให้บริการ ($\bar{X} = 3.16$) ไม่มีทุนต้องการประกอบอาชีพทันทีที่จบ ปวช. ($\bar{X} = 3.16$) หางานทำได้ง่าย มีรายได้ดี ($\bar{X} = 3.16$) ประกอบอาชีพอิสระได้ มีรายได้ ร่ำรวยเร็ว ($\bar{X} = 3.15$) ต้องการประกอบอาชีพที่มีรายได้สูงแม้จะเสี่ยงต่ออันตราย ($\bar{X} = 3.15$) ผู้มีอุปการะมีฐานะการเงินดีพอจะอุดหนุนให้เรียนจนสำเร็จ ($\bar{X} = 3.13$) สถานประกอบการภาคเอกชนจ้างเงินเดือนสูง ($\bar{X} = 3.11$)

5. เหตุผลหรือแรงจูงใจด้านความถนัด ความสนใจที่มีผลทำให้นักเรียนเลือกเรียนสายอาชีพ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปต่ำ พบว่า ความต้องการประกอบอาชีพที่อาศัยทักษะและเทคนิคต่าง ๆ เฉพาะตัวของแต่ละบุคคล เป็นอันดับ 1 ($\bar{X} = 3.13$) รองลงมาได้แก่ เหมาะกับบุคลิกภาพและลักษณะนิสัย ($\bar{X} = 3.12$) มีความถนัดและสนใจวิชาต่าง ๆ ในประเภทวิชาชีพที่เลือก ($\bar{X} = 3.12$) เหมาะกับสติปัญญาและความสามารถ ($\bar{X} = 3.12$) ตามลำดับ

6. เหตุผลหรือแรงจูงใจด้านเหตุผลส่วนตัว ที่มีผลทำให้นักเรียนเลือกเรียนสายอาชีพ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปต่ำ พบว่า ความต้องการประกอบอาชีพที่แต่งกายตามสบายไม่มีพิธีรีตอง เป็นอันดับ 1 ($\bar{X} = 3.11$) อาชีพที่เลือกมีประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน ($\bar{X} = 3.10$) ต้องการเรียนวิชาชีพเพราะไม่ต้องท่องจำ ($\bar{X} = 3.10$) ต้องการประกอบอาชีพส่วนตัวที่เป็นอิสระ ($\bar{X} = 3.07$) ต้องการเรียนเพื่อรับช่วงงานจากบิดามารดา ($\bar{X} = 3.06$) เหมาะกับสุขภาพและร่างกาย ($\bar{X} = 3.03$) ต้องการประกอบอาชีพส่วนตัวที่เป็นอิสระ ($\bar{X} = 3.07$) ต้องการเรียนเพื่อรับช่วงงานจากบิดามารดา ($\bar{X} = 3.06$) เหมาะกับสุขภาพและร่างกาย ($\bar{X} = 3.03$) และต้องการประกอบอาชีพที่ไม่มีการปลดเกษียณอายุ ($\bar{X} = 3.03$) ตามลำดับ

สรุปได้ว่า เหตุผลหรือแรงจูงใจที่สำคัญที่สุดที่มีผลต่อการเรียนสายอาชีพของนักเรียน ได้แก่ แรงจูงใจด้านบุคคล รองลงมาได้แก่ ด้านเกียรติยศชื่อเสียง ด้านการเงิน ด้านความถนัด ความสนใจ และด้านเหตุผลส่วนตัวตามลำดับ และสำหรับเหตุผลหรือแรงจูงใจที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในแต่ละด้าน มีดังนี้

ด้านบุคคล เหตุผลหรือแรงจูงใจสูงสุดคือ มารดาเป็นผู้แนะนำ

ด้านเกียรติยศชื่อเสียง เหตุผลหรือแรงจูงใจสูงสุด คือ ความต้องการประกอบอาชีพที่เป็นกำลังในระดับกลางของประเทศ

ด้านการเงิน เหตุผลหรือแรงจูงใจสูงสุด คือ ความต้องการประกอบอาชีพที่มีรายได้สูง แม้จะต้องใช้กำลังกาย

ด้านความถนัด ความสนใจ เหตุผลหรือแรงจูงใจสูงสุดคือ ความต้องการประกอบอาชีพที่อาศัยทักษะและเทคนิคต่าง ๆ เฉพาะตัวของแต่ละบุคคล

ด้านเหตุผลส่วนตัว เหตุผลหรือแรงจูงใจสูงสุด คือความต้องการประกอบอาชีพที่แต่งกายตามสบายไม่มีพิธีรีตอง

อภิปรายผลการวิจัย

ตอนที่ 1 สภาพส่วนตัวกับความต้องการในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดศรีสะเกษ

ผลการวิจัยข้อมูลรายละเอียดส่วนตัวของนักเรียน เกี่ยวกับเพศ อายุ ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา อาชีพ รายได้ และการศึกษาของผู้ปกครอง ตลอดจนหมวดวิชาในระดับชั้นมัธยมศึกษา ไม่ว่าจะรับค่าทางเงิน อีกทั้งยังมีให้คือแปลงเนื้อหา และคงอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
ตอนต้นที่นักเรียนทำคะแนนมาก-น้อย และชอบมาก-น้อยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดศรีสะเกษ สรุปและอภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2539 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และสำนักงานการประถมศึกษาเอกชน ในจังหวัดศรีสะเกษ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1,745 คน มีผู้เลือกเรียนสายอาชีพ จำนวน 1,047 คน คิดเป็นร้อยละ 60 ซึ่งจะเห็นว่านักเรียนเรียนต่อสายอาชีพมากกว่าสายสามัญ เมื่อพิจารณารายละเอียดอื่น ๆ พบว่า นักเรียนกลุ่มนี้ ส่วนใหญ่ร้อยละ 75.2 มีผลสัมฤทธิ์ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธวัชชัย ชัยจิรฉายากุล¹ และชัยสิทธิ์ ไกรคุณาศัย² ที่พบว่า นักเรียนที่เลือกเรียนสายอาชีพมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนนักเรียนที่เลือกเรียนสายสามัญ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับดี งานวิจัยของนิภา วัฒนเวคิน³ และ ชมาธร พันธุมโพธิ์⁴ ที่พบตรงกันว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลางและต่ำ สนใจในอาชีพหมวดการบริการและเสมียน และอรอร ชื่นศิริ⁵ พบว่า สาเหตุสำคัญที่เลือกเรียนอาชีพศึกษาเพราะทราบว่า ตนเองมีสติปัญญาปานกลาง นอกจากนี้ ยังพบว่าผู้ปกครองนักเรียนส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพเกษตรกรรม มีการศึกษาในระดับประถมศึกษาเป็นส่วนใหญ่และมีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 4,000 บาท แสดงให้เห็นว่าอาชีพ ระดับการศึกษาและรายได้ ของผู้ปกครองมีความสำคัญกับการเลือกเรียนสายอาชีพของนักเรียนซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมพงษ์ มั่นระวัง⁶ ที่พบว่า นักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพทำนาทำไร่ทำสวน เลือกเรียนสายอาชีพ มากกว่าผู้ปกครองมีอาชีพครู ค้าขาย หรือรับราชการ งานวิจัยของจุฑามารณ์ วรสุมินต์⁷ และ ไชยสิทธิ์ ไกรคุณาศัย⁸ ที่พบว่า การเลือกเรียนสายวิชาชีพของนักเรียนมีความสัมพันธ์กับรายได้ของบิดา มารดา มารศรี กองเกต⁹ พบว่า รายได้บิดามารดา มีผลกระทบท่อความสนใจในอาชีพของนักเรียนโดยนักเรียนที่บิดามารดา มีรายได้ต่ำ สนใจอาชีพที่เกี่ยวกับงาน สำนักงานและเสมียน ช่อทิพย์ ราศรีเกรียงไกร¹⁰ พบว่า รายได้บิดามารดาสัมพันธ์กับความมุ่งหวัง ของบิดามารดาต่อการศึกษาบุตร ที่ว่าบิดามารดาที่มีรายได้ต่ำ มุ่งหวังให้บุตรจบการศึกษาระดับอาชีวศึกษา หรือต่ำกว่า Ginzberg¹¹ พบว่า ข้อจำกัดบางอย่างที่ต้องพิจารณาในการเลือกอาชีพคือ รายได้ต่ำหรือสถานภาพทางครอบครัว นอกจากนี้งานวิจัยของ พิมพ์ พร้อมถกล¹² พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความสนใจในอาชีพ แตกต่างกันตามระดับการศึกษาของบิดามารดา หรือผู้ปกครอง โดยนักเรียนที่บิดามารดา หรือผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่ำ จะสนใจในอาชีพประเภทงานจัดการและค้าขายมากที่สุด และ Eaddy¹³ พบว่า ระดับการศึกษาของบิดามารดา มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับการเลือกอาชีพของบุตร

ที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ที่ สำหรับอายุของนักเรียน กลุ่มตัวอย่างที่เลือกเรียนวิชาชีพ พบว่าส่วนใหญ่ร้อยละ 71 ไปใช้ มีอายุ 15 ปี ซึ่ง Ginzberg¹⁴ กล่าวว่า การเลือกอาชีพในระยะนี้ จะยึดความสนใจความสามารถ

และค่านิยมในอาชีพนั้น ซึ่งอาจปรับเปลี่ยนไปตามอายุประสบการณ์ เพื่อการเลือกและตัดสินใจ ประกอบอาชีพในอนาคตที่มีความมั่นคงและก้าวหน้าต่อไป ซึ่งจากการวิจัยของเฉลิมชัย อุบลพงษ์¹⁵ และนาวิณ รุ่งรส¹⁶ พบว่า อายุของนักเรียนที่แตกต่างกันไม่มีความสำคัญต่อการเลือกเรียนต่อของนักเรียน และณรงค์ศักดิ์ คิดไสดา และคณะ¹⁷ อัญชลี บุปผาพิบูลย์¹⁸ อำไพ จิตตวัฒน์¹⁹ ค้นพบสอดคล้องกันว่า นักเรียนชายหญิงมีอายุต่างกัน มีความสามารถในการเลือกอาชีพไม่แตกต่างกัน ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้พบว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทำคะแนนในกลุ่มวิชาการงานพื้นฐานอาชีพได้มากที่สุดเสมอมา แสดงให้เห็นถึงว่า นักเรียนเลือกวิชาที่ศึกษาได้ตรงตามความสามารถ ความสนใจ ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัย ที่มีผู้ได้ค้นพบอายุที่แตกต่างกันไม่มีความสำคัญต่อการเลือกเรียนและอายุในวัยนี้ เริ่มมีความสนใจในอาชีพ ที่เหมาะสมกับความถนัดความสามารถของตนเอง ซึ่งอาจปรับเปลี่ยนไปตามอายุประสบการณ์ที่ได้รับ

ตอนที่ 2 ความต้องการในการศึกษาต่อวิชาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดศรีสะเกษ

1) จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่ต้องการเรียนต่อ ถึงระดับปริญญาตรี ทั้งนี้เพราะในปัจจุบัน มีสภาพการแข่งขันด้านตลาดแรงงานสูง ผู้ที่มีการศึกษาในระดับสูงกว่าจะมีโอกาสในการเลือกเข้าสู่อาชีพที่ต้องการ มีรายได้ดีมีเกียรติมากกว่าผู้ที่มีการศึกษาในระดับที่ต่ำกว่า ตลอดจนเป็นความภาคภูมิใจของตนเองและครอบครัว นอกจากนี้ในปัจจุบันโอกาสในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นมีมาก มีสถานศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชนที่เปิดกว้างในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ดังนั้น นักเรียนส่วนใหญ่จึงมีความมุ่งหวัง ที่จะศึกษาต่อจนถึงระดับปริญญาตรี นอกจากนี้ยังพบว่า ในการเลือกเรียนต่อ นักเรียนส่วนใหญ่เชื่อฟังบิดามารดา มากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจันทิมา บุญวานิช²⁰ ซึ่งพบว่า การตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียน จะเลือกโดยการปรึกษาบิดามารดาถึงร้อยละ 60 Tanzer²¹ และ Dobbins²² พบว่า บิดามารดามีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนเป็นอันมาก ซึ่งตรงกับผลการศึกษาของ Eaddy²² ซึ่งพบว่า บิดามารดามีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนมากที่สุด

2) สำหรับจังหวัดที่นักเรียนเลือกเรียนต่อด้านอาชีพมากที่สุด ได้แก่ จังหวัดศรีสะเกษ ทั้งนี้เพราะในจังหวัดศรีสะเกษมีสถานศึกษาในด้านสายอาชีพ 5 แห่ง ได้แก่ วิทยาลัยเทคนิคศรีสะเกษ วิทยาลัยการอาชีพศรีสะเกษ วิทยาลัยสารพัดช่างศรีสะเกษ วิทยาลัยเกษตรกรรมศรีสะเกษ และวิทยาลัยการอาชีพกันทรลักษณ์ ซึ่งแต่ละแห่งมีความพร้อมทั้งในด้านสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ บุคลากร เป็นสถานศึกษาที่มีชื่อเสียง เป็นที่เชื่อถือยอมรับของชุมชน ซึ่งจะเห็นจากรางวัลดีเด่น

ของสถานศึกษาต่าง ๆ ดังกล่าว นอกจากนี้ยังมีความสะดวกเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจของครอบครัวอีกด้วย

3) สาขาวิชาที่นักเรียนส่วนใหญ่เลือกมากที่สุดได้แก่ สาขาพาณิชยกรรม ร้อยละ 46.3 และช่างอุตสาหกรรม ร้อยละ 39.5 ซึ่งในสาขาพาณิชยกรรม พบว่า กลุ่มวิชาที่นักเรียนเลือกเป็นอันดับ 1 ได้แก่ กลุ่มวิชาพาณิชยกรรม รองลงมาได้แก่ การประชาสัมพันธ์ ในสาขาช่างอุตสาหกรรม กลุ่มวิชาที่นักเรียนเลือกเป็นอันดับ 1 ได้แก่ กลุ่มวิชาช่างยนต์ รองลงมาได้แก่ ช่างกลโลหะ สำหรับสาขาวิชาอื่น ๆ ได้แก่ สาขาวิชาเกษตรกรรม กลุ่มวิชาที่นักเรียนเลือกเป็นอันดับ 1 ได้แก่ กลุ่มวิชาพืชศาสตร์ รองลงมาได้แก่ กลุ่มวิชาช่างเกษตร สาขาวิชาคหกรรม กลุ่มวิชาที่นักเรียนส่วนใหญ่เลือกเป็นอันดับ 1 ได้แก่ กลุ่มวิชาคหกรรมธุรกิจและกลุ่มวิชางานแม่บ้านโรงแรม รองลงมาได้แก่ กลุ่มวิชาคหกรรมทั่วไป สาขาวิชาศิลปหัตถกรรม กลุ่มวิชาส่วนใหญ่ที่นักเรียนเลือกเป็นอันดับ 1 ได้แก่ กลุ่มวิชาการออกแบบ รองลงมาได้แก่ กลุ่มวิชาวิจิตรศิลป์ ซึ่งจากสถิติจำนวนนักเรียนที่สมัครเรียนต่อระดับ ปวช. ของสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษาในจังหวัดศรีสะเกษ ระหว่างปีการศึกษา 2536-2539 พบว่า ความต้องการในการศึกษาต่อในสาขาช่างอุตสาหกรรมสูงที่สุด รองลงมาได้แก่สาขาวิชาพาณิชยกรรม และมีจำนวนสูงขึ้น ในทุกสาขาวิชา แต่ความสามารถในการรับเข้าศึกษาต่อ รับผิดชอบเพียงร้อยละ 33-45 เท่านั้น ซึ่งนักเรียนที่เหลือต้องไปศึกษาในจังหวัดอื่น ซึ่งอาจได้ไม่ตรงตามสาขาที่มุ่งเรียนและสิ้นเปลืองมากยิ่งขึ้น

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับความต้องการในการเรียนต่อสาขาวิชาชีพของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดศรีสะเกษแล้วนั้น จะเห็นได้ว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างสนใจในวิชาชีพที่สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศ ที่มีการขยายการลงทุนภาคอุตสาหกรรมของเอกชน เกษนตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6-7 รวมถึงเป้าหมายของแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 ซึ่งมุ่งขยายการผลิตและพัฒนากำลังคนในสาขาที่ขาดแคลน และสาขาที่เป็นความต้องการในอนาคต เช่น ด้านช่างอุตสาหกรรม เป็นต้น ซึ่งจากการขยายดังกล่าว ทำให้มีความต้องการผู้มีความรู้ความสามารถในวงจรการผลิตการบริการการขาย การบัญชี งานเอกสาร เป็นต้น การที่นักเรียนกลุ่มตัวอย่างเลือกเรียนวิชาชีพได้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน เนื่องจากรับทราบข้อมูลจากระบบการสื่อสารที่ทันสมัยและรวดเร็ว รวมถึงประสิทธิภาพในการแนะแนวในโรงเรียนด้วย ซึ่งช่วยให้นักเรียนได้ทราบถึงอาชีพในอนาคต ความก้าวหน้า ความถนัด และความสามารถของตนเอง นอกจากนี้จังหวัดศรีสะเกษ ในปัจจุบันมีการขยายตัวทางด้านธนาคารพาณิชย์สูงขึ้นมาก เนื่องจากเป็นเมืองที่มีสถานที่ท่องเที่ยวเป็นจำนวนมากและมีผลผลิตทางการเกษตรที่มีชื่อเสียง เช่น หอม กระเทียม และในปัจจุบันยังสามารถผลิตผลไม้ที่มีชื่อเสียงและส่ง

ออกไปขายในจังหวัดต่าง ๆ เช่น มะม่วง เงาะ ทุเรียน เป็นต้น มีการสร้างขยายถนน ทำให้การคมนาคมติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียงได้สะดวก มีการลงทุนสร้างโรงงานเพิ่มขึ้น ซึ่งข้อมูลต่าง ๆ เหล่านี้ ช่วยให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างสนใจเรียนวิชาชีพ เนื่องจากมองเห็นอนาคตของอาชีพในด้านนี้ชัดเจนและค่อนข้างมั่นคง สามารถสร้างความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพได้ในอนาคต ความเข้าใจในอาชีพ ความรู้ถึงความต้องการของงาน เงื่อนไขของการประสบผลสำเร็จในอาชีพทางด้านรายได้ ประกอบความเข้าใจในคุณสมบัติ ของตนเองกับอาชีพ จะมีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกอาชีพ

ตอนที่ 3 ระดับความรู้ความเข้าใจในสาขาวิชาชีพ ที่นักเรียนเลือกศึกษาต่อ

การศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจ ในสาขาวิชาชีพ ที่นักเรียนเลือกศึกษาต่อ 9 องค์ประกอบ พบว่า นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะของการเรียนเน้นหนักไปด้านใด มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับ 1 ($\bar{X} = 3.29$) แล้วเมื่อพิจารณาระดับความรู้ความเข้าใจด้านอื่น ๆ พบว่า มีค่าเฉลี่ยใกล้เคียงกัน คือ อยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ ความเข้าใจถึงคุณสมบัติด้านสติปัญญา ความรู้และรูปร่างคนที่จะเรียนและประกอบอาชีพตามวิชาที่เลือก ความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ รายได้ในการประกอบอาชีพ อุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนและประกอบอาชีพ กฎหมายควบคุมเกี่ยวกับวิชาชีพที่เลือก ความต้องการคนที่เรียนจบในสาขาวิชาชีพที่เลือก ความสำคัญของวิชาชีพที่เลือกต่อชุมชนและการสนับสนุนของผู้ปกครองให้เรียนจนสำเร็จตามลำดับ โดยในภาพรวมนักเรียนมีระดับความรู้ความเข้าใจ ในสาขาวิชาชีพที่นักเรียนเลือกศึกษาต่ออยู่ในระดับปานกลาง

จากผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้น ซึ่งพบว่า นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในสาขาวิชาชีพที่นักเรียนเลือกศึกษาต่อทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากในปัจจุบันมีความก้าวหน้า ในระบบการสื่อสารรูปแบบต่าง ๆ อย่างรวดเร็วและทั่วถึงประกอบกับการแนะนำ การศึกษาต่อทั้งที่เป็นการแนะนำของครูแนะแนวในโรงเรียนและสถาบันการศึกษาด้านอาชีพ ในจังหวัดศรีสะเกษที่มีการรณรงค์การศึกษาต่อสายอาชีพ เพื่อสนองนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในการรองรับความเจริญก้าวหน้าที่มีในปัจจุบัน และอนาคตให้ทันต่อความต้องการของประเทศและตลาดแรงงานของโลก นอกจากนี้ก่อนการตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้แนะนำรายละเอียดเกี่ยวกับการศึกษาต่อสายอาชีพให้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างด้วย ซึ่งจากเหตุผลต่าง ๆ ดังกล่าว จึงส่งผลให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสาขาวิชาชีพที่เลือกศึกษาต่อในทุก ๆ ด้าน แต่อยู่ในระดับปานกลางทั้งนี้เป็นเพราะข้อจำกัดของการแนะนำการศึกษาต่อในด้านบุคลากรและเวลา จึงทำให้

ไม่สามารถให้รายละเอียดเจาะลึกมากนัก เกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจด้านวิชาชีพ ส่วนใหญ่จะเน้นเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้ที่จะเรียนสายอาชีพ หรือสายสามัญ จึงส่งผลให้ระดับความรู้ความเข้าใจในสาขาวิชาชีพที่เลือกศึกษาต่อของนักเรียนอยู่ในระดับปานกลางทุกด้านดังกล่าว

ตอนที่ 4 เหตุผลหรือแรงจูงใจในการเลือกเรียนสายอาชีพของนักเรียน

การวิจัยครั้งนี้ พบว่า เหตุผลที่สำคัญที่สุดในการเลือกเรียนสายอาชีพของ นักเรียน ได้แก่ เหตุผลหรือแรงจูงใจด้านบุคคล ซึ่งเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ มารดา ญาติพี่น้อง เพื่อนสนิท บิดา ผู้มีอุปการะด้านการเงิน ครูแนะแนว คนส่วนใหญ่ ครูประจำชั้น ตนเอง และผู้มีชื่อเสียง ซึ่ง Ginzberg²⁴ กล่าวว่า การเลือกอาชีพในช่วงอายุ 15-16 ปี นั้นจะเป็นการพิจารณาค่านิยม ซึ่งผู้มีอิทธิพลต่อความคิดและค่านิยมของเด็กในวัยนี้ มักจะเป็นผู้ใกล้ชิด เช่น มารดา บิดา เพื่อนฝูง เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วีรวรรณ หงส์วิลาส²⁵ พบว่า การเลือกเรียนของนักเรียน เกิดตามความสมัครใจของตนเองและบิดามารดาหรือเพื่อน ๆ แนะนำ สมพงษ์ อภาพันธ์²⁶ พบว่า นักเรียนมีค่านิยมต่อบุคคลที่ประสบผลสำเร็จในอาชีพ จึงทำให้เลือกอาชีพคล้ายตามผู้นั้นไปด้วย จันทิมา บุญวานิช²⁷ พบว่า การตัดสินใจเลือกอาชีพโดยการปรึกษาบิดา มารดา ถึงร้อยละ 61 เพียงใจ ฟิ่งพระเกียรติ²⁸ พบว่า ความคิดเห็นและความสนใจต่ออาชีพใดอาชีพหนึ่งของบิดา มารดา มีอิทธิพลมากพอจะโน้มน้าวความสนใจของเด็ก เห็นความสำคัญและเกิดความสนใจศึกษาเล่าเรียนเพื่อประกอบอาชีพ Tanzer²⁹ และ Dobbins³⁰ พบว่า การเลือกอาชีพของนักเรียนขึ้นอยู่กับ ความสนใจและอาชีพของบิดามารดา ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Eaddy³¹ ซึ่งได้จัดองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนจากมากไปหาน้อย คือ บิดามารดา เพื่อนบุคคลในอาชีพที่เขาเลือก ญาติ บุคคลภายในโรงเรียน และพระ

เหตุผลหรือแรงจูงใจสำคัญเป็นอันดับสอง ที่ทำให้นักเรียนเลือกเรียนสายอาชีพ ได้แก่ เหตุผลหรือแรงจูงใจด้านเกียรติยศ ชื่อเสียงซึ่งพบว่าแรงจูงใจสูงสุด ได้แก่ ความต้องการประกอบอาชีพที่เป็นกำลังในระดับกลางของประเทศ รองลงมาได้แก่ ความต้องการประกอบอาชีพตามผู้ที่เคยประกอบอาชีพนี้แล้วรุ่งเรือง ต้องการประกอบอาชีพที่สังคมนิยมและประเทศต้องการตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เป็รื่องจันดา³² สมพงษ์ อภาพันธ์³³ และประมวล วิทยากร³⁴ พบว่า เหตุผลหรือแรงจูงใจ ในการเลือกอาชีพของนักเรียนคำนึงถึงความต้องการด้านเกียรติยศ ชื่อเสียงเป็นอันดับ 2 สูงกว่าความต้องการด้านการเงิน และ Maslow พบว่า ความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ด้านหนึ่ง คือ ความต้องการ การยอมรับและได้รับยกย่อง หรือหมายถึงด้านเกียรติยศชื่อเสียงนั่นเอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่าในรูปแบบใดทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามใช้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงแหล่งเอกสารทุกครั้งที่มีกรณีนำไปใช้

เหตุผลหรือแรงจูงใจ ซึ่งสำคัญเป็นอันดับ 3 ที่ทำให้นักเรียนเลือกเรียนสายอาชีพ ได้แก่ เหตุผลหรือแรงจูงใจด้านการเงิน ซึ่งพบว่าแรงจูงใจสูงสุดได้แก่ รายได้สูงแม้ต้องใช้กำลังกาย รองลงมาได้แก่ สามารถประกอบอาชีพส่วนตัว มีรายได้ดี มีโอกาสทำงานหารายได้ระหว่างเรียนได้ มีรายได้ดีจากงานการให้บริการ ไม่มีทุน ต้องการประกอบอาชีพทันทีที่จบ ปวช. หางานทำได้ง่าย รายได้ดี ประกอบอาชีพอิสระได้ มีรายได้สูงแม้ต้องเสี่ยงอันตราย ผู้มีอุปการะมีฐานะการเงินดีพอที่จะอุดหนุนให้เรียนจนสำเร็จ ภาคเอกชนจ้างเงินเดือนสูง ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เป็รื่อง จันดา³⁶ รัชชชัย ชัยจิรฉายากุล³⁷ และสมพงษ์ อาภาพันธ์³⁸ ซึ่งพบว่า ความต้องการด้านการเงินของนักเรียนในการเลือกเรียนสายอาชีพมีความสำคัญเป็นอันดับ 3 นิภา วัชนเวดิน³⁹ และ ชมาธร พันธุมโพธิ์⁴⁰ พบว่า นักเรียนระดับ ม. 3 และ ม.6 ให้ความสนใจในหมวดอาชีพเพราะมีรายได้ดีค่าตอบแทนสูง ซึ่งสอดคล้องกับ Super⁴¹ ที่พบว่าแบบแผนของอาชีพมีองค์ประกอบที่มีอิทธิพล คือ ระดับสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของ ครอบครัว

เหตุผลหรือแรงจูงใจด้านความถนัด ความสนใจ มีความสำคัญเป็นอันดับ 4 ที่ทำให้นักเรียนเลือกเรียนสายอาชีพ ซึ่งพบว่า แรงจูงใจสูงสุดในด้านนี้ได้แก่ ความต้องการประกอบอาชีพที่อาศัยทักษะและเทคนิคต่าง ๆ เฉพาะตัวของแต่ละบุคคล รองลงมาได้แก่ เหมาะกับบุคลิกภาพ และลักษณะนิสัย มีความถนัดและความสนใจ เหมาะกับสติปัญญาและความสามารถ ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุนันท์ ประถมวาลัย⁴² ซึ่งพบว่า ความสนใจในอาชีพของนักเรียนส่วนมากยึดตัวเองเป็นหลักกล่าวคือ มีความถนัด และความสนใจในอาชีพนี้เป็นพิเศษ ลัดดา สุวรรณรัตน์⁴³ พบว่า แรงจูงใจด้านประสบการณ์ ความสนใจและตระหนักในตนเอง มีมากในการที่นักเรียนเลือกเรียน และมั่นใจในการประกอบอาชีพ ศิริลักษณ์ จินดากุล⁴⁴ พบว่า ความมุ่งหวังที่นักเรียนจะได้รับจากการประกอบอาชีพส่วนใหญ่มุ่งหวังที่จะได้ตอบสนอง ความสนใจที่ตนเองมีอยู่ และ Super⁴⁵ พบว่า ความสนใจเป็นตัวกำหนดเลือกสายเรียนและการประกอบอาชีพที่สำคัญมากกว่าตัวชี้้นำอื่น ๆ อันได้แก่ ความถนัด สถานะทางด้านสังคม อุปนิสัย หรือบุคลิกภาพ

เหตุผลหรือแรงจูงใจด้านเหตุผลส่วนตัว มีความสำคัญเป็นอันดับสุดท้ายที่ทำให้ นักเรียนเลือกเรียนสายอาชีพ ซึ่งพบว่า แรงจูงใจสูงสุดในด้านนี้ ได้แก่ ต้องการประกอบอาชีพที่ แต่งตัวตามสบายไม่มีพิธีรีตอง รองลงมาได้แก่ อาชีพที่เลือกมีประโยชน์ต่อชีวิตประจำวันไม่ต้อง ท่องจำ ต้องการประกอบอาชีพส่วนตัวที่เป็นอิสระ เรียนเพื่อรับช่วงงานจากบิดามารดา เหมาะกับ สุขภาพและร่างกายและไม่มีการปลดเกษียณอายุตามลำดับ จะเห็นได้ว่าแรงจูงใจในด้านนี้ เป็นการตอบสนองความต้องการและจิตใจของบุคคล ซึ่ง Hoppock⁴⁶ เชื่อว่า บุคคลจะเลือกอาชีพที่ใช้ สามารถตอบสนองความต้องการของตนเองได้ดีที่สุด

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

ผลการวิจัยครั้งนี้ ทำให้ผู้วิจัยค้นพบถึง ความต้องการการศึกษาต่อสายอาชีพของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดศรีสะเกษ และเพื่อให้ผลการวิจัยดังกล่าวเกิดประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาอย่างแท้จริง ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะดังนี้

1. ความต้องการการศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดศรีสะเกษ ส่วนใหญ่ต้องการเรียนต่อสายอาชีพ แต่สถานศึกษาด้านอาชีวศึกษามีจำนวนน้อยมาก ไม่เพียงพอ กับความต้องการดังกล่าว กรมอาชีวศึกษาควรจัดทำแผนและพิจารณาจัดตั้งสถานศึกษา โดยเฉพาะวิทยาลัยการอาชีพกระจายไปตามต่างอำเภอ จะช่วยลดปัญหาการอพยพไปเรียนในจังหวัดอื่น ซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมา ในขณะเดียวกันการพิจารณาเปิดสอนสาขาวิชาใน สถานศึกษาที่เปิดใหม่ ควรจัดให้มีประเภทวิชาพาณิชยกรรม และประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม โดยเฉพาะสาขาวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาการประชาสัมพันธ์ สาขาวิชาช่างยนต์ สาขาวิชาช่าง กลโลหะ ซึ่งผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความต้องการเรียนสาขาวิชาเหล่านี้ มากกว่าสาขาวิชาอื่น

2. ในสถานศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ควรให้ความสำคัญในงานแนะ แนวการศึกษาต่อ จากกรวิจัยจะพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ยังขาดข้อมูลสำหรับการศึกษาต่อจาก งานแนะแนวโรงเรียน อาจจะได้รับเนื่องมาจากสาเหตุของสถานศึกษาหลายแห่งไม่มีครูแนะแนวโดย ตรง การใช้ข้อมูลจึงกระทำโดยครูอาจารย์ผู้สอนทุกคน การแนะนำจึงเป็นไปอย่างกว้าง ๆ ไม่ผู้จะ ได้ผลนัก ฉะนั้น สถานศึกษาจึงควรให้ครู รับผิดชอบงานแนะแนวโดยเฉพาะ เพื่อเป็นแหล่งให้ ข้อมูลที่ถูกต้องแก่นักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

การศึกษาค้นคว้าในโอกาสต่อไป ควรศึกษาและวิจัยในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

1. ควรมีการศึกษาผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนที่เลือกเรียนสายอาชีพในจังหวัดศรีสะเกษ
2. ควรมีการสำรวจความต้องการการศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3 ในจังหวัดอื่นเพิ่มเติม

3. ควรมีการเปรียบเทียบความต้องการการศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปี ที่ 3 แต่ละสังกัดในจังหวัดศรีสะเกษ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีเหตุผลเบื้องเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เชิงอรรถ

¹ ธีรชัย ชัยจิรฉายากุล. "การศึกษาที่เป็นองค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจในการเลือกเรียนวิชาสามัญและวิชาชีพของนักเรียน ม.3 ในโรงเรียนมัธยมแบบประสม ปีการศึกษา 2512," ปรินญาณิพนธ์ปริญาณาการศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2513. หน้า 86.

² ไชยสิทธิ์ ไกรคุณาศัย. "การสำรวจความต้องการศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดสุพรรณบุรี," วิทยานิพนธ์ ค.อ.ม. กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2533. หน้า 35.

³ นิภา วัฒนเวศิน. "การสำรวจความสนใจในอาชีพของนักเรียนในชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2527," วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์มหาบัณฑิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2529. หน้า 112-114.

⁴ ชมารัต พันธ์มุกโพิธิ. "การสำรวจความสนใจในอาชีพของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2527 ในกรุงเทพมหานคร," วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2530. หน้า 118-122.

⁵ อรรถ ชื่นศิริ, "การเลือกสาขาวิชาทางอาชีวศึกษา เพื่อศึกษาต่อของนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของนักเรียนในโรงเรียนราษฎร์ในพระนคร พ.ศ. 2509," วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์บัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2514, หน้า 49.

⁶ สมพงษ์ มั่นระวัง. "การศึกษาแนวโน้มของการเลือกเรียนต่อสายสามัญและสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดสุโขทัย ปีการศึกษา 2512," ปรินญาณิพนธ์ ปริญาณาการศึกษามหาบัณฑิต. วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร. 2513. หน้า 124.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
⁷ จุฑาภรณ์ วรสุมินต์. "ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพของบิดามารดากับการเลือกอาชีพของนักเรียน," วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2515. หน้า 60.

⁸ไชยสิทธิ์ ไกรคุณาศัย. สิ่งที่เคยอ้างมาแล้ว. หน้า 35.

⁹มารศรี กองเกตุ. "ผลของทัศนคติระดับการศึกษาอาชีพและรายได้ของบิดามารดาที่มีต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในกรุงเทพมหานคร," วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2524. หน้า 59-65.

¹⁰ช่อทิพย์ ราศรีเกรียงไกร. "ความมุ่งหวังของบิดาที่มีต่อการศึกษาและอาชีพของบุตรศึกษาเปรียบเทียบระหว่างนักเรียนชั้นประโยคมัธยมศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา และโรงเรียนสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย," วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมวิทยา มหาบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2523. หน้า 83-84.

¹¹Eli Ginzberg, *The Development of Human Resources*. อ้างถึงในองศ์สกุล. "การสำรวจความสนใจในอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2527 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ," วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529. หน้า 10-13.

¹²พิมพ์ พร้อมถกล. "การตรวจสอบความตรงตามทฤษฎีของแบบสำรวจความพอใจในอาชีพของฮอลแลนด์กับนักเรียนไทย," วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต ภาควิชาจิตวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522.

¹³Eaddy : 1969 อ้างอิงในถนอม อินทรกำเนิด. "ค่านิยมทางการศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ใน 14 จังหวัดภาคใต้," วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร, 2514.

¹⁴Ginzberg, Eli. "Career Guidance." New York : McGraw-Hill Inc., 1971.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

¹⁵เฉลิมชัย อุบลพงษ์. "การศึกษาเกี่ยวกับความสามารถในการเลือกเรียนต่อของนักเรียนชั้น มศ.3 และบทบาทของโรงเรียนในการแนะแนวในโรงเรียนมัธยม จังหวัดชัยนาท," ปริญญาานิพนธ์ ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร. 2511. หน้า

¹⁶นาวิน รุ่งรส. "เปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกเรียนต่อของนักเรียนชั้น มศ. 3 ประเภทสหศึกษาระหว่างโรงเรียนมัธยมแบบประสมและโรงเรียนมัธยมแบบเดิม จังหวัดพระนคร," ปริญญาานิพนธ์ ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร. 2514 หน้า 73.

¹⁷ณรงค์ศักดิ์ คิดโสภา และคณะ. "การศึกษาเปรียบเทียบความสามารถ ความสนใจ และความต้องการในการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้น มศ.3 ปีการศึกษา 2515 ระหว่างโรงเรียนมัธยมแบบประสมกับโรงเรียนมัธยมสายสามัญ จังหวัดสกลนคร," ปริญญาานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร. 2516. หน้า 67-70.

¹⁸อัญชลี บุปผาพิบูลย์. "ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพ สถานะทางเศรษฐกิจและสังคม สถิติปัญญาและความสนใจในอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3," วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต ภาควิชาจิตวิทยา. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522. หน้า 57.

¹⁹อำไพ จิตตวัฒน์. "การศึกษาเปรียบเทียบความสามารถ ความสนใจและความต้องการ ในการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2515 ระหว่างโรงเรียนมัธยมแบบประสมกับโรงเรียนมัธยมศึกษาสายสามัญ กรุงเทพมหานคร," ปริญญาานิพนธ์มหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2516. หน้า 42.

²⁰จันทิมา บุญวานิช. "การสำรวจความสนใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3 จังหวัดเพชรบุรี ที่มีต่อโรงเรียนอาชีวศึกษา," วิทยานิพนธ์ ครุศาสตร์บัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2509, หน้า 82.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

²¹Tanzer, Walter L., "Vocatioan Choice and Personality : A Study of Relationship of Personality to Choice of Vocational Field and Vocational Aspiration Level," Dissertation Abstracts, 1957.

²²Dobbins, Loy Henderson, "Educational and Occupational Aspirations and Expectations of High School Senior Boys in Five Louisiana Parishes," Dissertation Abstracts, 29 (9) : 2959

²³Eaddy, Vanik Silas, "The Influence of Selected Factors on the Vocational Choices of Vocational Agricultural Students in Louisiana," Dissertation Abstracts, 29 (9) : 2958-2959, March, 1969.

²⁴Ginzberg, Eli. "Counseling for Career Development," Boston : Houghton Mifflin, 1974.

²⁵วรวรรณ หงส์วิลาส. "เหตุที่นักเรียนเลือกเข้าเรียนในโรงเรียนพาณิชยการ," วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2506, หน้า 94.

²⁶สมพงษ์ อภาพันธุ์. "การเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน ในโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบประสมภาคตะวันออกเฉียงเหนือ," วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2519. อัดสำเนา.

²⁷จันทิมา บุญวานิช. "การสำรวจความสนใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดเพชรบุรีที่มีต่อโรงเรียนอาชีวศึกษา," วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2509. หน้า 82.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น ²⁸เพียงใจ พึ่งพระเกียรติ. "การสำรวจความสนใจของนักเรียนชั้นมัธยมปลาย,"
วิทยานิพนธ์ปริญญาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2500.

²⁹Tanzer, 1957. **สิ่งที่ได้อ่างมาแล้ว**, หน้า 890.

³⁰Dobbins, **เรื่องเดียวกันหน้าเดียวกัน**.

³¹Eaddy : 1969 อ้างถึง พรเทพ ลีทองอิน. **ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเรียนวิชาเอกพลศึกษาของนักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษา,** ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533, อัดสำเนา.

³²เป็รื่อง จินดา. **"การเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันโรงเรียนมัธยมแบบประสม ภาคเหนือ,"** วิทยานิพนธ์ ปรินญานมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2519.

³³สมพงษ์ อภาพันท์. **สิ่งที่ได้อ่างมาแล้ว**, หน้า 11.

³⁴ประมวล วิทยากร. **"ค่านิยมในอาชีพและการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล จังหวัดนครสวรรค์,"** ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520. อัดสำเนา.

³⁵Maslow, Abraham H. **"Motivation and Personality."** 2nd.ed, New York : Harper and Row, 1970.

³⁶เป็รื่อง จินดา. **สิ่งที่ได้อ่างมาแล้ว**, หน้า 97.

³⁷ธวัชชัย ชัยจิรฉายากุล. **สิ่งที่ได้อ่างมาแล้ว**, หน้า 86.

³⁸สมพงษ์ อภาพันท์. **สิ่งที่ได้อ่างมาแล้ว**. หน้า 112.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

³⁹ นิภา วัฒนเวทิน. "การสำรวจความสนใจในอาชีพของนักเรียนในชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2527 ในภาคใต้," วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2529. หน้า 112-113.

⁴⁰ ชมาธร พันธุมโพธิ. "การสำรวจความสนใจของนักเรียนในชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2527 ในกรุงเทพมหานคร," วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2530. หน้า 119

⁴¹ Donald E. Super, "Theory of Vocational Development," City by E.L. Tolbert) Counselling for Career Development. อ้างถึงใน อัญชลี บุปผาพิบูลย์. "ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพ สถานะทางเศรษฐกิจและสังคม สถิติปัญญา และความสนใจในอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3," วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต วิชาจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522, หน้า 12-14.

⁴² สุนันท์ ประถมวาลย์. "ความสนใจในอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3 ในจังหวัดฉะเชิงเทรา," วิทยานิพนธ์ กศ.ม.ชลบุรี : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน, 2530. อัดสำเนา.

⁴³ ลัดดา สุวรรณรัตน์. "แรงจูงใจในการศึกษาวิชาชีพและความมั่นใจที่จะออกไปประกอบอาชีพของนักเรียนโรงเรียนประเภทช่างอุตสาหกรรม," วิทยานิพนธ์ ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร. 2522. หน้า 88.

⁴⁴ ศิริลักษณ์ จินดากุล. "การเปรียบเทียบการเลือกอาชีพและความมุ่งหวังของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในพระนครกับต่างจังหวัด," วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต แผนกวิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2510.

⁴⁵ Super, Donald E. and Crites, John O. "Appraising Vocational Fitness," Delhi: โยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่า Universal Book Stall, 1968. ให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

⁴⁶Hoppock R. "Occupational Information," อ้างถึงใน ชมาธร พันธุ์โพธิ์.
“การสำรวจความสนใจในอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2527 ในกรุงเทพมหานคร,” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530. หน้า 21-22.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำสั่ง คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ที่ 1/๐/2539

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมและกรรมการพิจารณาหัวข้อ
และ โครงการวิทยานิพนธ์ของ นายอักษรศิลป์ แก้วมทาวงค์

เพื่อให้การเรียบเรียงวิทยานิพนธ์ของ นายอักษรศิลป์ แก้วมทาวงค์ เป็นไปด้วย
ความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ จึงแต่งตั้งให้มีคณะกรรมการเพื่อควบคุมและพิจารณาหัวข้อ
และ โครงการวิทยานิพนธ์ดังต่อไปนี้

1. คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

ดร. จริยา ทันทะกุล ณ ออยุธยา	ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์
อาจารย์ไพรัตน์ นิกน้อย	ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม
2. คณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและ โครงการวิทยานิพนธ์

รศ.ดร. เมธี บิลันธนานนท์	ประธานประจำสาขาวิชา
ผศ.ดร. เนาวรัตน์ วิไลชนม์	กรรมการประจำสาขาวิชา
ดร. มาลัย จีระวัฒนเกษตร์	กรรมการประจำสาขาวิชา
ดร. จริยา ทันทะกุล ณ ออยุธยา	กรรมการ
อาจารย์ไพรัตน์ นิกน้อย	กรรมการ

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 14 พฤษภาคม พ.ศ. 2539

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษา กรุณาให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา หรือแจ้งบริษัทหรือองค์กรอื่นใดที่มิได้นำไปใช้
รักษาการในตำแหน่งคณบดี

ประกาศบัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
เรื่อง ผลการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ขอประกาศรายชื่อหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ หลักสูตรครุศาสตร์ อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา ที่ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการ ดังนี้

ได้รับอนุมัติเมื่อวันที่ 27 พฤษภาคม 2539

1. นายอักษรศิลป์ แก้วมawangศ์ ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การสำรวจความต้องการการ ศึกษาต่อสาขาสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดศรีสะเกษ” โดยมี ดร.จรรยา ทัพพะกุล ณ อยุธา เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และ อาจารย์ไพรัตน์ พิภน้อย เป็น อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

ทั้งนี้ให้นักศึกษาค้นคว้าและเขียนวิทยานิพนธ์ โดยปรึกษากับอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ให้เสร็จสิ้นภายในเวลาที่กำหนดในระเบียบของบัณฑิตวิทยาลัย

ประกาศ ณ วันที่ 5 มิถุนายน พ.ศ. 2539

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งาน (รศ.ดร.มนัสฯ สว่างวีรศิลป์) อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหาคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ทม 1504/ 3634

คณะครูศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง ถ.ฉลองกรุง
เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

24 ตุลาคม 2539

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถาม

เรียน อาจารย์โอภาส พูลศิริ

ด้วยคณะครูศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ที่จะช่วยตรวจแบบสอบถามที่ใช้
เป็นเครื่องมือการวิจัยให้กับนักศึกษาปริญญาโทได้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามของนักศึกษาชื่อ นายอักษรศิลป์
แก้วมหารวงศ์ จะทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การสำรวจความต้องการศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 3 ในจังหวัดศรีสะเกษ"

คณะครูศาสตร์อุตสาหกรรม หวังว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี จึงขอขอบคุณมา
ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.พรณี ลิขิตวานะ)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

โทรสาร 3266052-6101 ต่อ 663,642 เปลี่ยนเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โทรสาร 3269040

ที่ ทม 1504/ 363 คู

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง ถ.ฉลองกรุง
เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๒๔ ตุลาคม ๒๕๓๙

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถาม

เรียน ดร.วตาภรณ์ พูนผลอำนวย

ด้วยคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ที่จะช่วยตรวจแบบสอบถามที่ใช้เป็นเครื่องมือการวิจัยให้กับนักศึกษาปริญญาโทได้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามของนักศึกษาชื่อ นายอักษรศิลป์ แก้วมทาวงค์ จะทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การสำรวจความต้องการศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดศรีสะเกษ"

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หวังว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี จึงขอขอบ
ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.พรณี สীগิจวัฒนะ)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

โทร. 3266052-6101 ต่อ 663,642

โทรสาร 3269040

ที่ ทม 1504/ 3631

คณะครูศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง ถ.ฉลองกรุง
เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

24 ตุลาคม 2539

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถาม

เรียน ดร.จิราภรณ์ จันทรสุนันต์

ด้วยคณะครูศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ที่จะช่วยตรวจแบบสอบถามที่ใช้เป็นเครื่องมือการวิจัยให้กับนักศึกษาปริญญาโทได้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามของนักศึกษาชื่อ นายอักษรศิลป์ แก้วมหาวงศ์ จะทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การสำรวจความต้องการการศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดศรีสะเกษ"

คณะครูศาสตร์อุตสาหกรรม หวังว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.พรณี ลีกิจวัณณะ)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
งานบัณฑิตศึกษา

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
โทร. 3266052-6101 ต่อ 663,642

โทรสาร 3269040

ที่ ทม 1504/ 3639

คณะครูศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง ถนนฉลองกรุง
เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๒๔ ตุลาคม 2539

เรื่อง ขอความร่วมมือให้นักศึกษาทดลองใช้เครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านกุดโง้ง

ด้วย นายอักษรศิลป์ แก้วมหาวงศ์ เป็นนักศึกษาปริญญาโท คณะครูศาสตร์อุตสาหกรรม
หลักสูตรครูศาสตร์อุตสาหกรรมมหานิติ สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา กำลังทำการวิจัยเพื่อ
เรียบเรียงวิทยานิพนธ์เรื่อง "การสำรวจความต้องการการศึกษาต่อสายอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 3 ในจังหวัดศรีสะเกษ"

คณะครูศาสตร์อุตสาหกรรม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดพิจารณาอนุญาต
ให้นักศึกษา ได้ทดลอง ใช้เครื่องมือเพื่อการวิจัย ในสถานศึกษาของท่าน

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่านมา ณ
โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.นรรณี ลิกิจัตนะ)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

งานบัณฑิตศึกษา

โทรสาร 3266052-6101 ต่อ 663,642 การใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
โทรสาร 3269040 อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิทยาลัยการอาชีพศรีสะเกษ

อ.เมือง จ.ศรีสะเกษ 33000

10 กุมภาพันธ์ 2540

เรื่อง ขอนหนังสือขออนุญาตค้นสังกัดสถานศึกษาเพื่อเก็บข้อมูล

เรียน คณะคณาจารย์วิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายชื่อค้นสังกัดและสถานศึกษา จำนวน 3 ฉบับ

ด้วยข้าพเจ้านายอักษรศิลป์ แก้วมawangค์ ผู้ช่วยผู้อำนวยการวิทยาลัยการอาชีพศรีสะเกษ กำลังศึกษาต่อระดับปริญญาโท ที่สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ในสาขา การบริหารอาชีวศึกษา ได้ทำการวิจัยเพื่อเรียบเรียงวิทยานิพนธ์ เรื่องการสำรวจความต้องการ การศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดศรีสะเกษ ขณะนี้ได้ผ่านการอนุมัติ หัวข้อและโครงการวิทยานิพนธ์เรียบร้อยแล้ว จึงใคร่ขอนหนังสือขออนุญาตค้นสังกัดสถานศึกษา เพื่อเก็บ ข้อมูลตามสิ่งที่ส่งมาด้วยนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(นายอักษรศิลป์ แก้วมawangค์)

ผู้ช่วยผู้อำนวยการวิทยาลัยการอาชีพศรีสะเกษ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไปฝ่ายกิจการนักศึกษา อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และนำทางไปยังเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โทร. (045) 611991

โทรสาร (045) 613998

1. สถานศึกษาที่ใช้เก็บข้อมูล สังกัดกรมสามัญศึกษาในจังหวัดศรีสะเกษ

1. โรงเรียนสิวิเกษน้อมเกล้า	อ. เมือง
2. โรงเรียนตรีกาศประชาสามัคคี	อ. กันทรลักษ์
3. โรงเรียนนวงแก้ววิทยา	อ. กันทรารมย์
4. โรงเรียนปรีอใหญ่วิทยาลังก	อ. ชูรินทร์
5. โรงเรียนพรานวิบูลวิทยา	อ. ชูหาญ
6. โรงเรียนหอพนิตยาคม	อ. ปรางค์กู่
7. โรงเรียนไพรมังวิทยาคม	อ. ไพรมัง
8. โรงเรียนล้นฟ้าวิทยาคม	อ. ช่างชำน้อย
9. โรงเรียนด่านอุดมศึกษา	อ. ราชไศล
10. โรงเรียนประชาพัฒนาศึกษา	อ. อุกุมพรพิสัย
11. โรงเรียนห้วยทับทันวิทยาคม	อ. ห้วยทับทัน
12. โรงเรียนบึงบูรพ์	อ. บึงบูรพ์
13. โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม	อ. โนนคณ
14. โรงเรียนศรีแก้ววิทยาคม	อ. ศรีรัตนะ
15. โรงเรียนน้ำเกลี้ยงวิทยาคม	อ. น้ำเกลี้ยง
16. โรงเรียนหนองท่มศรีสำราญ	กิ่ง อ. วังหิน
17. โรงเรียนภูลังกาประชาเสรมวิทย	กิ่ง อ. ภูลังกา
18. โรงเรียนเมืองจันทร์วิทยาคม	กิ่ง อ. เมืองจันทร์
19. โรงเรียนหนองหัวประชาสรรค์	กิ่ง อ. เบญจลักษ์
20. โรงเรียนโคกมิตร	กิ่ง อ. โพนศรีสำราญ
21. โรงเรียนโนนเพ็กวิทยาคม	กิ่ง อ. พยุห์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ทม 1504/ 0724

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง ถนนฉลองกรุง
เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๑๗ มีนาคม ๒๕๔๐

เรื่อง ขอความร่วมมือให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
1. โครงการวิทยานิพนธ์
 2. ประกาศผลการพิจารณาหัวข้อและโครงการวิทยานิพนธ์
 3. รายชื่อสถานศึกษาที่ต้องการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

ด้วย นายอักษรศิลป์ แก้วมทาวงศ์ เป็นนักศึกษานิเทศศาสตร์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา กำลังทำการวิจัยเพื่อเรียบ
เรียงวิทยานิพนธ์เรื่อง "การสำรวจความต้องการการศึกษาต่อสาขาสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยม
ศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดศรีสะเกษ" ซึ่งโครงการได้รับอนุมัติแล้วเมื่อวันที่ 27 พฤษภาคม 2539

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในสถานศึกษาสังกัดหน่วย
งานของท่านได้

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หวังในความอนุเคราะห์ของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอขอบคุณมา ณ
โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.พรณี สীগิจวัฒน์)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเรื่องคณะบดีฝ่ายนิเทศศึกษา อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา หรือเผยแพร่ข้อมูลของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 3266052-6101 ต่อ 663,642

โทรสาร. 3269040

2. สถานศึกษาที่ใช้เก็บข้อมูล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในจังหวัดศรีสะเกษ

1. โรงเรียนบ้านโนนข่า	อ. เมือง
2. โรงเรียนบ้านจาน	อ. กันทรารมย์
3. โรงเรียนบ้านทุ่งใหญ่ (คุรุราษฎร์บำรุง)	อ. กันทรลักษ์
4. โรงเรียนบ้านสาวาส	อ. สุรินทร์
5. โรงเรียนบ้านโคกโดน	อ. ราษีไศล
6. โรงเรียนบ้านยางเอือด	อ. อุตมพรพิสัย
7. โรงเรียนบ้านโพธิ์กระมัล	อ. ชนหาญ
8. โรงเรียนเกาะกระโพธิ์	อ. ปรากฏ
9. โรงเรียนบ้านปราสาทเฮอ	อ. ไพรบึง
10. โรงเรียนบ้านยางข่มใหญ่	อ. ยางชุมน้อย
11. โรงเรียนบ้านบุฮาว	อ. ห้วยทับทัน
12. โรงเรียนบ้านหนองคู	อ. บึงบูรพ์
13. โรงเรียนบ้านหนองแวง	อ. โนนคูณ
14. โรงเรียนบ้านคึม	อ. ศรีรัตนะ
15. โรงเรียนบ้านน้ำเกลี้ยง	อ. น้ำเกลี้ยง
16. โรงเรียนบ้านขุมคำ	กิ่ง อ. วังหิน
17. โรงเรียนบ้านไพรพัฒนา	กิ่ง อ. กุสิงห์
18. โรงเรียนบ้านหนองแคน	กิ่ง อ. เมืองจันทร์
19. โรงเรียนบ้านท่าคล้อ	กิ่ง อ. เบญจลักษ์
20. โรงเรียนบ้านร่องสะอาด	กิ่ง อ. พยัค
21. โรงเรียนบ้านหนองหงอก	กิ่ง อ. โพธิ์ศรีสุวรรณ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ทม 1504/ 0724

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง ถนนฉลองกรุง
เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๗ มีนาคม 2540

เรื่อง ขอความร่วมมือให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

- สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. โครงการวิทยานิพนธ์
2. ประกาศผลการพิจารณาหัวข้อและโครงการวิทยานิพนธ์
3. รายชื่อสถานศึกษาที่ต้องการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

ด้วย นายอักษรศิลป์ แก้วมหาวงค์ เป็นนักศึกษาระดับปริญญาโท คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา กำลังทำการวิจัยเพื่อเรียบ
เรียงวิทยานิพนธ์เรื่อง "การสำรวจความต้องการการศึกษาต่อสาขาสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 3 ในจังหวัดศรีสะเกษ" ซึ่งโครงการได้รับอนุมัติแล้วเมื่อวันที่ 27 พฤษภาคม 2539

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในสถานศึกษาสังกัดหน่วย
งานของท่านได้

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หวังในความอนุเคราะห์ของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอขอบคุณมา ณ
โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.พรณี จีจิวัดนะ)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 3266052-6101 ต่อ 663,642

โทรสาร. 3269040

3. สถานศึกษาที่ใช้เก็บข้อมูล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในจังหวัดสระเกษ

1. โรงเรียนรวมสินวิทยา	อ. เมือง
2. โรงเรียนมหาพฤกษาราม	อ. เมือง
3. โรงเรียนสีหะปัตถ	อ. เมือง
4. โรงเรียนวัดหลวงวิทยา	อ. เมือง
5. โรงเรียนมานิตวิทยาคม	อ. เมือง
6. โรงเรียนชินธุ์ราษฎร์บำรุง	อ. ชูพันธ์
7. โรงเรียนอนุพรวิทยาคม	อ. อุทุมพรพิสัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถาม
การสำรวจความต้องการศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
ในจังหวัดศรีสะเกษ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถาม

การสำรวจความต้องการศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
ในจังหวัดศรีสะเกษ

คำชี้แจงในแบบสอบถาม

แบบสอบถามนี้มี 3 ตอน ขอให้นักเรียนตอบคำถามนี้ตามความเป็นจริง เพื่อนำผลที่ได้เป็นข้อมูลสำหรับการศึกษาค้นคว้าให้เกิดประโยชน์ต่อโรงเรียนของนักเรียนและนักเรียนทุกรุ่นต่อไป และคำตอบของนักเรียนจะถูกเก็บเป็นความลับ ไม่ต้องลงชื่อในแบบสอบถาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพด้านส่วนตัวและความต้องการศึกษาต่อ

มี 20 ข้อ

ตอนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจ ในสาขาวิชาชีพที่นักเรียนเลือกศึกษาต่อ

มี 9 ข้อ

ตอนที่ 3 เหตุผลในการเลือกเรียนสายอาชีพ มี 5 ด้าน

ขอบคุณที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

ตอนที่ 1

แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพและความต้องการ
ศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียน

ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง () หน้าข้อความหรือกรอกข้อความตามความเป็นจริง

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุ ต่ำกว่า 14 ปี 14 ปี
 15 ปี 16 ปี
 17 ปี 18 ปีขึ้นไป

3. บิดา - มารดาของนักเรียน

มีชีวิตอยู่ทั้งสองท่าน (ตอบข้อ 5 และ 6)

บิดาเสียชีวิต (ไม่ต้องตอบ ข้อ 5)

มารดาเสียชีวิต (ไม่ต้องตอบ ข้อ 5)

เสียชีวิตทั้งสองท่าน (ไม่ต้องตอบข้อ 5 และ 6)

4. ถ้าบิดา - มารดา ยังมีชีวิตอยู่

บิดา - มารดาอยู่ด้วยกัน (ข้ามไปตอบข้อ 6 ได้เลย)

บิดา - มารดาแยกกันอยู่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีให้คัดแบบลงเนื้อที่ และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. กรณีที่บิดา - มารดาแยกกันอยู่ เนื่องจากสาเหตุอะไร

- () เพื่อประกอบอาชีพ
- () หย่าร้าง
- () อื่น ๆ (ระบุ).....

6. ในขณะที่เรียน บุคคลใดเป็นผู้อุปการะด้านการเงิน มากที่สุด

- () บิดา มารดา
- () มารดา
- () บิดา
- () ญาติ
- () อื่น ๆ (ระบุ).....

7. อาชีพหลักของบิดามารดา และ/หรือผู้อุปการะ ด้านค่าใช้จ่ายในการเรียน

อาชีพของบิดา	อาชีพของมารดา	อาชีพของผู้อุปการะ	
()	()	()	ค้าขาย
()	()	()	เกษตรกรรม
()	()	()	รับราชการ
()	()	()	รับจ้างทั่วไป
()	()	()	พนักงานรัฐวิสาหกิจ
()	()	()	พนักงานบริษัทห้างร้าน
()	()	()	ไม่ทำงานหรือแม่บ้าน
().....	().....	().....	อื่น ๆ (ระบุ)

8. การศึกษาสูงสุดของบิดา มารดา และ/หรือผู้อุปการะ ด้านค่าใช้จ่ายในการเรียน

การศึกษาของ บิดา	การศึกษาของ มารดา	การศึกษาของ ผู้อุปการะ	
()	()	()	ไม่ได้เรียนเลย
()	()	()	ระดับประถมศึกษา
()	()	()	ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
()	()	()	ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
()	()	()	อนุปริญญาหรือเทียบเท่า
()	()	()	ปริญญาตรี
()	()	()	สูงกว่าปริญญาตรี
().....	().....	().....	อื่น ๆ (ระบุ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสาร หากมีการนำไปใช้

9. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน (โดยประมาณ) ของบิดา มารดา และ/หรือผู้อุปการะเรื่องค่าใช้จ่าย

รายได้ต่อเดือน ของบิดา	รายได้ต่อเดือน ของมารดา	รายได้ต่อเดือน ของผู้อุปการะ	รายได้เฉลี่ยต่อเดือน (บาท)
()	()	()	ต่ำกว่า 4,000 บาท
()	()	()	4,000–9,999 บาท
()	()	()	10,000–15,000 บาท
()	()	()	มากกว่า 15,000 บาท

10. คะแนนเฉลี่ยสะสมของนักเรียน จนถึงปัจจุบัน

- () 0 - 1.99 () 2.00 - 2.99 () 3.00 - 4.00

11. นักเรียนประสงค์จะเรียนวิชาชีพด้านใดมากที่สุด (ตอบเพียง 1 ด้าน)

- () ช่างอุตสาหกรรม
() พาณิชยกรรม
() คหกรรม
() เกษตรกรรม
() ศิลปหัตถกรรม

12. นักเรียนเลือกวิชาชีพรู้ด้านใดในข้อ 3 ให้ตอบสาขาของวิชาชีพด้านนั้น ๆ ในข้อต่อไปนี้ โดยเรียงลำดับความต้องการเป็น 1, 2, 3 ลงในช่อง () หน้าสาขาวิชานั้นที่ท่านชอบก่อน หลังตามลำดับ

12.1 ประเภทวิชาเกษตรกรรม

สาขาวิชาเกษตรกรรม

- () กลุ่มวิชาพืชศาสตร์
() กลุ่มวิชาสัตวศาสตร์
() กลุ่มวิชาช่างเกษตร
() กลุ่มวิชาธุรกิจเกษตร
() กลุ่มวิชาประมง
() กลุ่มวิชาอุตสาหกรรมเกษตร

12.2 ประเภทวิชาคหกรรม

สาขาวิชาคหกรรม

- () กลุ่มวิชาคหกรรมทั่วไป
() กลุ่มวิชาผ้าและเครื่องแต่งกาย
() กลุ่มวิชาทำอาหารและโภชนาการ
() กลุ่มวิชาคหกรรมธุรกิจ

เอกสารนี้เป็นเอกสารสงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมีผู้คัดลอกข้อมูล และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สาขาวิชาการโรงแรม

- () กลุ่มวิชางานส่วนหน้าโรงแรม
- () กลุ่มวิชางานแม่บ้านโรงแรม
- () กลุ่มวิชางานปรุงอาหาร
- () กลุ่มวิชางานบริการอาหารและเครื่องดื่ม
- () กลุ่มวิชางานการโรงแรม

12.3 ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม

- () สาขาวิชาช่างเขียนแบบเครื่องกล
- () สาขาวิชาช่างไฟฟ้ากำลัง
- () สาขาวิชาช่างกลโลหะ
- () สาขาวิชาช่างยนต์
- () สาขาวิชาช่างพิมพ์
- () สาขาวิชาช่างก่อสร้าง
- () สาขาวิชาช่างต่อเรือ
- () สาขาวิชาช่างเทคนิคสถาปัตยกรรม
- () สาขาวิชาช่างเคหภัณฑ์
- () สาขาวิชาช่างสำรวจ
- () สาขาวิชาช่างอิเล็กทรอนิกส์
- () สาขาวิชาช่างเชื่อมโลหะ
- () สาขาวิชาช่างซ่อมบำรุง
- () สาขาวิชาช่างเทคนิคแวนตาและเลนซ์

12.4 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม

- () สาขาวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว
- () สาขาวิชาพาณิชยการ
- () สาขาวิชาการประชาสัมพันธ์
- () สาขาวิชาธุรกิจหนังสือพิมพ์และสิ่งพิมพ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

12.5 ประเภทวิชาศิลปหัตถกรรม

- () สาขาวิชาเทคโนโลยีการถ่ายภาพและวิดีโอ
- () สาขาวิชาศิลปหัตถกรรม
- () สาขาวิชาจิตรศิลป์
- () สาขาวิชาการออกแบบ
- () สาขาวิชาอุตสาหกรรมเครื่องหนัง
- () สาขาวิชาเครื่องเคลือบดินเผา
- () สาขาวิชาเครื่องประดับอัญมณี
- () สาขาวิทยาการเจียรนัยอัญมณี
- () สาขาวิชาช่างทองหลวง

13. นักเรียนต้องการเรียนต่อถึงระดับ

- () ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)
- () ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)
- () ปริญญาตรี
- () สูงกว่าปริญญาตรี

14. นักเรียนคิดว่าจะเชื่อฟังใครมากที่สุดเกี่ยวกับการแนะแนวความคิดในการเลือกเรียนต่อ

- () บิดามารดา
- () ครู - อาจารย์
- () เพื่อนนักเรียน
- () อื่น ๆ โปรดระบุ.....

15. นักเรียนจะเรียนต่อด้านอาชีพ ในสถานศึกษาจังหวัดใด เป็นอันดับแรก

- () ศรีสะเกษ
- () สุรินทร์
- () กรุงเทพฯ
- () อุบลราชธานี
- () ยโสธร
- () อื่น ๆ โปรดระบุ

16. จากข้อ 15 นักเรียนเลือกเรียนในจังหวัดศรีสะเกษ นักเรียนคิดว่าจะเลือกเรียนต่อในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในสถาบันใดเป็นอันดับแรก

- () วิทยาลัยเทคนิคศรีสะเกษ
- () วิทยาลัยเกษตรกรรมศรีสะเกษ
- () วิทยาลัยการอาชีพกันทรลักษณ์
- () วิทยาลัยการอาชีพศรีสะเกษ
- () วิทยาลัยสารพัดช่างศรีสะเกษ

17. วิชาที่นักเรียนทำคะแนนได้มากที่สุดเสมอมา คือ.....

18. วิชาที่นักเรียนทำคะแนนได้น้อยที่สุดเสมอมา คือ.....

19. วิชาที่ชอบมากที่สุดขณะนี้ คือ.....

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีให้ดูแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

20. วิชาที่ชอบน้อยที่สุดขณะนี้ คือ.....

แบบสอบถามเกี่ยวกับความเข้าใจในสาขาวิชา
ที่นักเรียนเลือกศึกษาต่อและประกอบอาชีพ

ท่านมีความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะสาขาวิชาที่ท่านเลือกศึกษาต่อและประกอบอาชีพไว้เป็น
อันดับ 1 นั้นเพียงใด โดยการกาเครื่องหมาย / ลงในช่องที่เตรียมไว้ต่อไปนี้

ข้อที่	องค์ประกอบเกี่ยวกับลักษณะวิชาชีพ	รู้และเข้าใจในลักษณะสาขาวิชาชีพและอาชีพ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	สาขาวิชาที่ข้าพเจ้าเลือกเรียนนั้นข้าพเจ้าเข้าใจถึงลักษณะของการเรียนว่าเน้นหนักไปด้านใด
2	วิชาชีพที่ข้าพเจ้าเลือกไว้นั้นข้าพเจ้ารู้และเข้าใจว่าต้องใช้อุปกรณ์ใดบ้าง
3	ข้าพเจ้ารู้และเข้าใจถึงคุณสมบัติ ด้านสติปัญญา ความรู้ รูปร่างของคนที่จะเรียนและประกอบอาชีพตามวิชาที่เลือก
4	ข้าพเจ้ารู้และเข้าใจถึงความต้องการบุคคลที่เรียนจบวิชาชีพที่เลือกเรียนไว้
5	วิชาชีพที่ข้าพเจ้าเลือกไว้นั้นข้าพเจ้ารู้และเข้าใจว่าเมื่อเรียนจบแล้วประกอบอาชีพมีรายได้
6	วิชาชีพที่ข้าพเจ้าเลือกไว้นั้นข้าพเจ้ารู้และเข้าใจว่าเมื่อเรียนจบแล้วประกอบอาชีพมีโอกาสก้าวหน้า
7	วิชาชีพที่ข้าพเจ้าเลือกไว้นั้นข้าพเจ้ารู้และเข้าใจว่ามีกฎหมายควบคุม
8	วิชาชีพที่ข้าพเจ้าเลือกไว้นั้นข้าพเจ้ารู้และเข้าใจว่ามีความสำคัญต่อชุมชน
9	วิชาชีพที่ข้าพเจ้าเลือกไว้นั้นข้าพเจ้ารู้และเข้าใจว่าผู้ประกอบการยินดีสนับสนุนให้เรียนจนสำเร็จ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้สำหรับใช้ในการเรียนการสอนเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่าในรูปแบบใดก็ตาม หากมีผู้ฝ่าฝืนจะดำเนินการฟ้องดำเนินคดีตามกฎหมายและต้องอ้างถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถามเกี่ยวกับเหตุผลในการเลือกเรียนสายอาชีพ

ข้อความแต่ละข้อต่อไปนี้กล่าวถึงแรงจูงใจ หรืออิทธิพลที่ทำให้เลือกเรียนสายอาชีพ โปรดพิจารณาว่านักเรียนได้รับแรงจูงใจ หรืออิทธิพลจากแต่ละข้อมากน้อยเพียงใด แล้วกาเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริง ดังนี้

กาช่อง มากที่สุด	หมายความว่า ท่านได้รับแรงจูงใจและอิทธิพลจากสิ่งนั้นโดยตรง
กาช่อง มาก	หมายความว่า ท่านได้รับแรงจูงใจและอิทธิพลจากสิ่งนั้นเป็นส่วนใหญ่
กาช่อง ปานกลาง	หมายความว่า ท่านได้รับแรงจูงใจและอิทธิพลจากสิ่งนั้นพอประมาณ
กาช่อง น้อย	หมายความว่า ท่านได้รับแรงจูงใจและอิทธิพลจากสิ่งนั้นบ้างเล็กน้อย
กาช่อง ไม่เลย	หมายความว่า ท่านไม่ได้รับแรงจูงใจและอิทธิพลจากสิ่งนั้นเลย

ข้อที่	แรงจูงใจหรืออิทธิพลที่ทำให้เลือกเรียน	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่เลย
ด้านบุคคล						
1	บิดาเป็นผู้แนะนำให้เรียน.....
2	มารดาเป็นผู้แนะนำให้เรียน.....
3	เรียนตามญาติพี่น้อง.....
4	เรียนตามเพื่อน ๆ สนิทสนมกัน.....
5	ครูประจำชั้นแนะนำให้เรียน.....
6	ครูแนะแนวแนะนำให้เรียน.....
7	ผู้ประกอบการทางการเงินแนะนำให้เรียน....
8	เลือกเรียนด้วยตนเอง.....
9	ผู้มีชื่อเสียงเลือกเรียนสายนี้.....
10	คนส่วนมากนิยมเรียนสายนี้.....
ด้านเกียรติยศชื่อเสียง						
1	ทราบว่ามีนักเรียนสำเร็จวิชาชีพแล้วจะเป็นกำลังในระดับกลางที่ประเทศต้องการ.....
2	ต้องการประกอบอาชีพที่เลือกเพราะเคยเห็นผู้ประกอบการอาชีพนี้มีความเจริญรุ่งเรือง..
3	ต้องการประกอบอาชีพที่สังคมนิยมและประเทศชาติกำลังต้องการ.....

ข้อที่	แรงจูงใจหรืออิทธิพลที่ทำให้เลือกเรียน	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่เลย
ด้านการเงิน						
1	ผู้อุปการะมีฐานะทางการเงินดีพอที่จะอุดหนุนให้เรียนจนสำเร็จ.....
2	เคยทราบว่าการเรียนในสายวิชาชีพมีโอกาสทำงานหารายได้ในขณะที่กำลังเรียนได้.....
3	ทราบว่าเมื่อสำเร็จการศึกษาจากสายอาชีพจะทำงานได้ง่ายรายได้ดี.....
4	ประกอบอาชีพอิสระได้มีโอกาสร่ำรวยได้เร็ว.....
5	สถานประกอบการภาคเอกชนจ้างผู้เรียนจบสายวิชาชีพเงินเดือนสูง.....
6	ทราบว่าเมื่อเรียนสำเร็จออกไปประกอบอาชีพส่วนตัวก็มีรายได้ดี.....
7	มีรายได้ดีเพราะสามารถประดิษฐ์สิ่งของซ่อมแซมของใช้ หรือมีรายได้ดีจากงานการให้บริการ.....
8	ไม่มีทุนเล่าเรียนจึงอยากจะออกไปประกอบอาชีพหลังจากเรียนสำเร็จระดับ ปวช.....
9	ต้องการประกอบอาชีพที่มีรายได้สูง แม้จะเสี่ยงต่ออันตราย.....
10	ต้องการประกอบอาชีพที่มีรายได้สูง แม้จะต้องใช้กำลังกาย.....
ด้านความถนัด						
1	วิชาชีพที่เลือกเหมาะกับสติปัญญาและความสามารถของข้าพเจ้า.....
2	มีความถนัดและสนใจวิชาต่าง ๆ ในประเภทวิชาชีพที่เลือก.....
3	บุคลิกภาพและลักษณะนิสัยของข้าพเจ้าเหมาะที่จะเรียนวิชาชีพที่เลือก.....
4	ต้องการประกอบอาชีพที่อาศัยทักษะและเทคนิคต่าง ๆ เฉพาะตัวของแต่ละบุคคล.....

ข้อที่	แรงจูงใจหรืออิทธิพลที่ทำให้เลือกเรียน	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่เลย
	ด้านเหตุผลส่วนตัว					
1	ต้องการประกอบอาชีพส่วนตัวที่เป็นอิสระ... ต้องการประกอบอาชีพที่แต่งกายตามสบาย
2	ไม่มีพิธีรีตอง.....
3	อาชีพที่เลือกมีประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน...
4	ต้องการเรียนวิชาชีพเพราะไม่ต้องท่องจำ....
5	ต้องการเรียนเพื่อรับช่วงงานจากบิดา มารดา
6	ร่างกายและสุขภาพเหมาะที่จะเรียนวิชาชีพ ที่เลือก.....
7	ต้องการประกอบอาชีพที่ไม่มีการปลด เกษียณอายุ.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นายอักษรศิลป์ แก้วมawangค์
วัน เดือน ปีเกิด	19 ธันวาคม 2502
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ
ที่อยู่	358/1 หมู่ 8 ตำบลหนองครก อ.เมือง จ.ศรีสะเกษ 33000
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2521 มัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนศรีสะเกษวิทยาลัย พ.ศ. 2525 อักษรศาสตรบัณฑิต(บรรณารักษศาสตร์) มหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ. 2541 ครุศาสตรบัณฑิตสาขารัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา การบริหารอาชีวศึกษาอาชีวศึกษา คณะครุศาสตรบัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ประวัติการทำงาน	พ.ศ. 2525 อาจารย์ 1 ระดับ 3 วิทยาลัยการอาชีพศรีสะเกษ พ.ศ. 2533 ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ระดับ 6 วิทยาลัยการอาชีพศรีสะเกษ
ปัจจุบัน	ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ระดับ 7 วิทยาลัยการอาชีพศรีสะเกษ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้